

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ

ઓ.જે. અપીલ નં. ૫૧/૨૦૦૪

ઈન

કંપની એપ્લીકેશન નં. ૪૪૫/૨૦૦૦

ઈન કંપની પીટીશન નં. ૧૨૧/૧૯૯૫

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર.એસ. ગર્ગ

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એમ. મહેતા

=====

૧ શું સ્થાનિક અખબારોના અહેવાલકારોને

ચુકાદો જોવાની પરવાનગી આપી શકાય?

૨ રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવું કે નહીં ?

- ૩ શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા ઇચ્છે છે ?
- ૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ ની વ્યાખ્યા અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગેના કાયદાનો કોઈ મહત્વપૂર્ણ પ્રશ્ન સામેલ થાય છે?
- ૫ શું તે સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવું કે નહિ ?

=====

ઓ.એન.જી.સી. લિ. – અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

ઓ.એલ. ઓફ અંબિકા મિલ્સ કં. લિ. અને અન્ય ૧૧ – પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ :

શ્રી કમલ ત્રિવેદી, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ સાથે

શ્રી કે.એમ. ઠાકર, અપીલકર્તા તરફથી વિદ્વાન વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. : ૧ માટે શ્રી આર.એમ. દેસાઈ,

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. : ૨ માટે શ્રી જે.ટી. ત્રિવેદી,

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. : ૩ માટે શ્રી પ્રણવ જી. દેસાઈ,

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. : ૪ – ૫, ૭, ૧૨ માટે નોટિસ તામિલ,

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. : ૬ માટે શ્રી નવીન કે. પાલ્લા, શ્રી મિહિર જોશી,
વરિષ્ઠ વકીલ સાથે સિંઘી એન્ડ કો. પ્રતિવાદી(ઓ) તરફથી : ૮,
પ્રતિવાદી(ઓ) માટે પ્રત્યક્ષ બજવણી દ્વારા નોટિસ બજાવેલ : ૯,

શ્રી ડી.એસ. વસાવડા પ્રતિવાદી(ઓ) તરફથી : ૧૦, શ્રી એસ.કે.
ઝવેરી પ્રતિવાદી(ઓ) તરફથી : ૧૧,

=====

કોરમ : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર.એસ. ગર્ગ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એમ. મહેતા

તારીખ : ૧૬/૦૧/૨૦૦૬

સી.એ.વી. જજમેન્ટ

(દ્વારા : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એમ. મહેતા)

ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કોર્પોરેશન લિ. (આગળ “ઓ.એન.જી.સી.”
તરીકે ઉલ્લેખિત) અપીલકર્તાએ (મૂળ અરજદારે) કંપનીઝ અધિનિયમ,
૧૯૫૬ (હવે પછી “અધિનિયમ” તરીકે ઉલ્લેખિત) ની કલમ ૪૮૩ હેઠળ

આ અપીલ દાખલ કરી છે, જેમાં વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા અપાયેલ ચુકાદા અને આદેશને પડકારવામાં આવ્યો છે, જેના દ્વારા અપીલકર્તા દ્વારા કંપની અરજી નં. ૪૪૫/૨૦૦૦, કંપની અરજીપત્ર નં. ૧૨૧/૧૯૯૫ માં કરાયેલ અરજી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.

૨. આ અપીલ ઊભી થવા માટેના તથ્યો નીચે મુજબ છે:

મામલાની પૃષ્ઠભૂમિ:

૨.૧ ઓ.એન.જી.સી. શરૂઆતમાં ભારત સરકારનો એક વિભાગ હતો, પરંતુ તેલ, પેટ્રોલિયમ અને તેના ઉત્પાદનો જેવી વ્યૂહાત્મક અને અતિમહત્વની સામગ્રીની શોધખોળ બાબતે તેની પ્રવૃત્તિઓ વિસ્તરતા, તેને એક નિગમિત સંસ્થા તરીકે સ્થાપિત કરવામાં આવી હતી. હાલમાં તે ઓઇલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કમિશન અધિનિયમ (કેન્દ્રીય અધિનિયમ ૪૩/૧૯૫૯, જેને આ પછી “અધિનિયમ” તરીકે સંદર્ભિત કરવામાં આવશે) દ્વારા અને તેના હેઠળ રચાયેલ એક વૈધાનિક નિગમ છે. આ અધિનિયમ તેની દ્વારા ઉત્પન્ન થતા પેટ્રોલિયમ અને પેટ્રોલિયમ ઉત્પાદનોના વિકાસ માટે તથા તે સંબંધિત બાબતો માટે એક આયોગની સ્થાપનાની જોગવાઈ કરે છે. અધિનિયમની કલમ ૨(એફ) માં “પેટ્રોલિયમ” ની વ્યાખ્યા પેટ્રોલિયમ અધિનિયમ, ૧૯૩૪ (અધિનિયમ

૧૯૩૪નો ૩૦) માં જે અર્થ આપવામાં આવ્યો છે તે જ હોવાનું અને તેમાં “પ્રાકૃતિક ગેસ” નો પણ સમાવેશ થતો હોવાનું નિર્ધારિત કરે છે. અધિનિયમ હેઠળ સ્થાપિત થયેલ આયોગે ૧૮ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૫૯થી અગાઉ અસ્તિત્વમાં રહેલી સંસ્થાનું કાર્યભાર સંભાળી લીધો.

૨.૨ ખનીજતેલના ખનન અને અનુસંધાન દરમિયાન, ઓ.એન.જી.સી.એ અનુક્રમે ૧૯૫૯ અને ૧૯૬૧માં કેમ્બે અને અંકલેશ્વર પ્રદેશમાં ખનીજતેલધારક ક્ષેત્રો શોધ્યા હતા. ગુજરાતમાં સ્થિત મોટા ભાગના ખનીજતેલક્ષેત્રોમાં, ખનીજતેલખનીજતેલ સાથે ગેસ પણ નીકળે છે અને તેને સામાન્ય રીતે “સંલગ્ન ગેસ” તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. કેમ્બે વિસ્તારમાં, ગેસ ખનીજતેલ વિના મળે છે અને તેને “મુક્ત ગેસ” તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. તે સહેલાઈથી દહનશીલ છે અને ઘરેલુ તેમજ ઔદ્યોગિક ઇંધણ તરીકે ઉપયોગમાં લઈ શકાય છે. અહીં અમારો સંબંધ આ બન્ને પદાર્થો સાથે છે, જેઓ સામાન્ય રીતે “પ્રાકૃતિક ગેસ” તરીકે ઓળખાય છે, અને અમે તેમને સંક્ષેપમાં “ગેસ” તરીકે ઉલ્લેખ કરીશું.

૨.૩ તે સમયે, વડોદરા તથા તેની આસપાસ બહુ ઓછી ઉદ્યોગ એકમો સ્થાપિત થયેલી હતી અને આ ઉદ્યોગો વીજળી સિવાય, કોલસા અથવા ફર્નેસ તેલ દ્વારા ઉત્પન્ન થતી ઊર્જાના અન્ય સ્વરૂપો પર નિર્ભર હતા.

જુલાઈ ૧૯૬૭માં, વડોદરા શહેર તથા તેની આસપાસ આવેલી આમાંથી કેટલીક ઉદ્યોગ એકમોને ગેસનો પુરવઠો શરૂ કરવામાં આવ્યો, શરૂઆતમાં ગુજરાત ફર્ટિલાઈઝર કોર્પોરેશનની માંગની અસરકારક વાસ્તવિકતા અમલમાં આવે ત્યાં સુધીના તાત્કાલિક ઉપાયરૂપે; ત્યારબાદ, જો ગેસનો પુરવઠો વધુ કરી શકાતો ન હોય તો, આ ઉદ્યોગોએ ફ્યુઅલ ઓઈલ તરફ વળી જવાનું હતું. ચર્ચાઓની શ્રેણી બાદ, ફેડરેશન ઓફ ગુજરાત મિલ્સ એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રીઝે આ પુરવઠા માટે અંકલેશ્વર ગેસના પ્રતિ એકમ રૂ. ૧૦૦/- ની કિંમત સ્વીકારી હતી. આ રીતે ગેસનો પુરવઠો મેળવનાર ઉદ્યોગોમાં મૂળરૂપે સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ અપીલમાં રહેલા આશરે દસ પ્રતિવાદીઓ (આ અપીલોમાં પ્રતિવાદી નં. ૨ થી ૧૦) સામેલ હતા, જેમણે સપ્ટેમ્બર, ૧૯૭૮માં મળીને “ધ એસોસિએશન ઓફ નેચરલ ગેસ કન્ઝ્યુમિંગ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ ઓફ ગુજરાત” નામની એક સંસ્થા રચી હતી. નોંધનીય છે કે ૧૦ પ્રતિવાદીઓમાંથી અમે માત્ર પ્રતિવાદી નં. ૧ અમ્બિકા મિલ્સ સંબંધે જ સંબંધિત છીએ, જે લિક્વિડેશનમાં ગઈ છે અને તેથી વડી અદાલતના સત્તાવાર લિક્વિડેટર તેનું પ્રતિનિધિત્વ કરી રહ્યા છે. આ ઉદ્યોગોને આપવામાં આવતો પુરવઠો – જે બાદમાં થોડા વધુ ઉદ્યોગો સુધી વિસ્તૃત કરવામાં આવ્યો – દરેક સંસ્થા સાથે કરવામાં આવેલા વ્યક્તિગત કરારો પર આધારિત હતો. શરૂઆતમાં, ઓએનજીસીએ એક વખતે પાંચ વર્ષની અવધિ માટે માન્ય

કરારો કર્યા હતા, પરંતુ અનુસંધાને – એવું કહેવાય છે કે પૂરતા ગેસની ઉપલબ્ધિમાં સંભવિત અછતની ભીતિને કારણે – તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો અને સામાન્ય રીતે કરારો વાર્ષિક કરવામાં આવ્યા, સિવાય કે કેટલીક જાહેર ક્ષેત્રની સંસ્થાઓ અને, એવું કહેવાય છે, કેટલીક કંપનીઓના સંબંધમાં. પુરવઠાના દરોમાં પણ ધીમે ધીમે વધારો કરવામાં આવ્યો હતો, જે નીચેના કોષ્ટક પરથી જાણી શકાય છે:

અવધિ પુરવઠાની કિંમત

જાન્યુઆરી ૧, ૧૯૭૬ થી માર્ચ ૩૧, ૧૯૭૬ રૂપિયા ૩૨૨.૬૩ એપ્રિલ ૧, ૧૯૭૬ થી ડિસેમ્બર ૩૧, ૧૯૭૬ રૂપિયા ૩૪૧.૪૫ જાન્યુઆરી ૧, ૧૯૭૭ થી માર્ચ ૩૧, ૧૯૭૭ રૂપિયા ૩૫૧.૦૦ એપ્રિલ ૧, ૧૯૭૭ થી ડિસેમ્બર ૩૧, ૧૯૭૭ રૂપિયા ૩૭૧.૧૬ જાન્યુઆરી ૧, ૧૯૭૮ થી માર્ચ ૩૧, ૧૯૭૮ રૂપિયા ૩૮૨.૧૫ એપ્રિલ ૧, ૧૯૭૮ થી માર્ચ ૩૧, ૧૯૭૯ રૂપિયા ૫૦૪.૦૦

૨.૪ ઓ.એન.જી.સી. અનુસાર, આ ઉદ્યોગો પાસેથી માંગવામાં આવેલ કિંમતનો આધાર શરૂઆતમાં વૈકલ્પિક ઇંધણ ખર્ચ પર હતો, એટલે કે જો ગેસનો પુરવઠો ઉપલબ્ધ ન હોત તો આ ઉદ્યોગોએ ઇંધણ તેલ માટે જે

ખર્ચ ચૂકવવો પડ્યો હોત તે. ત્યારબાદ ડિસેમ્બર, ૧૯૭૫ સુધી, ચૂકાદા દ્વારા નિર્ધારિત મુજબ કિંમતનો આધાર ઉત્પાદન ખર્ચ પર રાખવામાં આવ્યો હતો. કરારની અવધિ પૂર્ણ થયા પછી, નવા કરારમાં પુરવઠા માટે એવી કિંમતો નક્કી કરવામાં આવી હતી જે સંબંધિત કરારોના સમયે પ્રવર્તમાન હતી. કારણ કે ઉક્ત કિંમત ભારે હતી, તેથી ઉદ્યોગો સંતોષ પામ્યા ન હતા.

૨.૫ કિંમતોમાં થયેલા વધારાને ધ્યાનમાં રાખીને ગેસ ઉપભોક્તાઓનું એક સંઘ રચાયું અને અંતે સહકારી મંડળીઓ અધિનિયમ હેઠળ એક મંડળીનું નોંધણીકરણ કરવામાં આવ્યું. તેમણે આ અદાલત સમક્ષ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૮૩૩/૧૯૭૯ તથા અન્ય અરજીઓ દાખલ કરીને પ્રાર્થના કરી કે પ્રતિવાદીને યોગ્ય રિટ જારી કરીને તેવો વિભાજનવાર હિસાબ અને માહિતી પૂરી પાડવા નિર્દેશ આપવામાં આવે, જેના આધારે ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા ગેસ પુરવઠા વગેરે માટેની ભાવરચના નક્કી કરવામાં આવી હતી. આ બાબતોનો અંતિમ નિર્ણય આ અદાલતની ક્લિસ્ટરીય પીઠ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો. તે ચુકાદો ૨૪(૨) જી.એલ.આર. ૧૪૩૭ માં એસોસિયેશન ઓફ નેચરલ ગેસ કન્ઝ્યુમિંગ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ઓફ ગુજરાત અને અન્ય વિ. ઓ.એન.જી.સી. અને અન્યના કેસમાં નોંધાયેલ છે. ચુકાદાના પૃષ્ઠ ૧૪૬૦ પરના

પરિચ્છેદ ૩૬ માં ક્લિસ્ટસીય પીઠે કેટલીક દિશાઓ આપી હતી અને ચુકાદાના પરિચ્છેદ ૩૭ માં ક્લિસ્ટસીય પીઠે ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા માંગવામાં આવેલ ભાવ રદ કર્યો હતો, અને પરિચ્છેદ ૩૬ માં સૂચવવામાં આવેલ ત્રણમાંથી કોઈ એક રીત દ્વારા ભાવનિર્ધારણના પ્રશ્નનો વ્યવહાર કરવાની છૂટ રાખી હતી. તેથી અરજીઓ આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને તે મુજબ ખર્ચ સાથે અરજીઓમાં નિયમ અબ્સોલ્યુટ કરવામાં આવ્યો હતો.

૨.૬ જણાવેલ ચુકાદાથી વ્યથિત અને અસંતોષ અનુભવી, ઓ.એન.જી.સી.એ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી. અરજીએ બાકી રહેલી અવધિ દરમિયાન, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે વિવિધ આદેશો કર્યા હતા. તેમ છતાં, તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭ના રોજ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબનો વચગાળાનો આદેશ કરવા કૃપા દર્શાવી હતી: ૨.૬એ “અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે અપીલો બાકી રહેલી અવધિ દરમિયાન, ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કમિશન પ્રતિવાદીઓને, એટલે કે, એસોસિએશન ઓફ નેચરલ ગેસ કન્ઝ્યુમિંગ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ઓફ ગુજરાત, મેસર્સ જયંત પેપર મિલ્સ લિ., મેસર્સ એલેમ્બિક ગ્લાસ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિ., મેસર્સ એલેમ્બિક કેમિકલ્સ વર્ક્સ કંપની લિ., શ્રી દિનેશ મિલ્સ લિમિટેડ, મેસર્સ સારાભાઈ કોમન

સર્વિસિસ, મેસર્સ ન્યૂ ઇન્ડિયા ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ, પંજાબ સ્ટીલ રોલિંગ મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિ., ચંદન મેટલ પ્રોડક્ટ્સ લિ., અને શ્રી અંબિકા મિલ્સ લિ. મિલ નં. રને ગેસનો પુરવઠો બંધ કરશે નહીં અને અગાઉની માફક જ ગેસનો પુરવઠો ચાલુ રાખશે, તથા એક હજાર ઘન મીટર દીઠ રૂ. ૧,૦૦૦/- ના દરે વસૂલ કરશે, પરંતુ તે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા આપવામાં આવેલ અને અહીં સ્વીકારવામાં આવેલ બાંહેધરીને આધીન રહેશે કે જણાવેલ પ્રતિવાદીઓ આ અદાલતની પરવાનગી વિના, તેમની સંબંધિત બાંહેધરીઓમાં સમાવાયેલ તેમની કોઈપણ અચળ સંપત્તિ પર કોઈ ભાર મૂકશે નહીં, બોજારોપણ કરશે નહીં અથવા હસ્તાંતર કરશે નહીં, અને તેઓને પુરવઠો કરવામાં આવેલ તમામ ગેસના ભાવના તફાવતને કારણે ઊભી થતી સંબંધિત બાકીદારીની ચુકવણી માટે તથા વધુમાં અપીલો બાકી રહેલી અવધિ દરમિયાન, અપીલના નિકાલ વખતે અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલ આદેશ મુજબ નક્કી થયેલી બાકીદારીની ચુકવણી માટે, તેમની અચળ સંપત્તિઓ ઉપલબ્ધ રાખશે. આ બાંહેધરી આજથી ચાર અઠવાડિયામાં દાખલ કરવામાં આવશે.” ર.૬બી હાલની અપીલ જેટલી સંબંધિત છે, તેટલી હદે અમે અંબિકા મિલ્સના કેસ સાથે સંબંધિત છીએ, જેનું પ્રતિનિધિત્વ સત્તાવાર લિક્વિડેટર, પ્રતિવાદી નં. ૧ મારફતે કરવામાં આવ્યું છે.

૨.૭ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭ ના ઉપરોક્ત આદેશ અનુસાર, અંબિકા મિલ્સ દ્વારા તા. ૨૭.૫.૧૯૮૭ ના રોજ ઉપરોક્ત અસર માટે બાંહેધરી આપવામાં આવી હતી અને તેથી યુનિટને ગેસનો પુરવઠો ચાલુ રાખવામાં આવ્યો હતો. બાંહેધરીના ફરરા ૩ અને ૪ નીચે મુજબ છે: ૨.૭એ “ફરરા ૩ – હું જાહેર કરું છું કે પ્રતિવાદી નં. ૧૦ કંપની બાંહેધરી આપે છે કે કંપનીની કોઈપણ અચલ મિલ્કતો ઉપર તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭ થી, અર્થાત્ આ માનનીય અદાલતના આદેશની તારીખથી, આ માનનીય અદાલતની પરવાનગી સિવાય, આગળથી કોઈ વધુ બોજો મૂકવામાં આવશે નહીં અને તે બંધકિત કે ભારિત કરવામાં આવશે નહીં. ૨.૭બી ફરરા ૪ – હું જાહેર કરું છું કે પ્રતિવાદી નં. ૧૦ કંપની આ માનનીય અદાલતની પરવાનગી સિવાય તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭ થી આગળ તેની કોઈપણ અચલ મિલ્કતોનું હસ્તાંતરણ કરશે નહીં તેવી વધુ બાંહેધરી આપે છે. પ્રતિવાદી નં. ૧૦ કંપની વધુમાં એ બાબતે પણ બાંહેધરી આપે છે કે, આ સંબંધિત કાર્યવાહીની બાકીદારી દરમિયાન કંપનીને પૂરો પાડવામાં આવતા તમામ ગેસની જે કિંમતે પુરવઠો કરવામાં આવે છે અને વર્તમાન અપીલોનો અંતિમ નિકાલ કરતી વખતે આ માનનીય અદાલત જે કિંમત નિર્ધારિત કરે તે કિંમત વચ્ચેના તફાવતના કારણે ઊભી થતી જવાબદારીઓની ચૂકવણી કરવાની પરિસ્થિતિ ઊભી થાય ત્યારે, તે પોતાની તમામ અચલ મિલ્કતો ઉપલબ્ધ કરાવશે.”

૨.૮ ત્યારબાદ, આ મામલો અંતિમ રીતે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સાંભળવામાં આવ્યો હતો. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે તા. ૪.૫.૧૯૯૦ના રોજ અંતિમ ચુકાદો આપ્યો હતો (જે ૧૯૯૦ સપ્લિમેન્ટ એસ.સી.સી. ૩૯૭માં અહેવાલિત થયો છે). ભાવ નિર્ધારણ અંગે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે વડી અદાલતના ચુકાદાના પરિષ્કેદ ૩૬માં આપવામાં આવેલ દિશાનિર્દેશ રદ કર્યો હતો. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે તેને મંજૂરી આપી નહોતી અને અંતે ચુકાદાના પાનું ૪૪૦ પરના પરિષ્કેદ ૪૦ના ઉપપરિષ્કેદ (૮) માં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ નિરીક્ષણ કરીને કેટલાક દિશાનિર્દેશ આપ્યા છે: ૨.૮એ “(૮) ઓ.એન.જી.સી. તરફથી એવું સૂચિત કરવામાં આવ્યું છે કે ડિસેમ્બર, ૧૯૮૨થી ઓગસ્ટ, ૧૯૮૯ સુધીના ગાળામાં અઢાર સંસ્થાઓ પાસેથી રૂપિયા ૧૪.૩૫ કરોડની રકમ બાકી છે, અને આ હિસાબ એ અંતરિમ કિંમતોના આધારે પણ છે જેના દરે ઓ.એન.જી.સી. આ અદાલતના આદેશો હેઠળ તેમને ગેસ પુરો પાડી રહી હતી, મુખ્યત્વે ખાતરી આપેલ ઉપાડમાં ઘટ પડવાના કારણે; તથા ચાર સંસ્થાઓ, જેઓએ ગેસનો પુરવઠો લેવાનું બંધ કરી દીધું છે, તેમની પાસે અંદાજે રૂપિયા ૧૨ લાખ જેટલી બાકી રકમ છે. આટલું કહેવાની કદાચ ૪ જૂન છે કે આ ચુકાદાના પ્રકાશમાં પ્રતિવાદીઓ પાસેથી બાકી પડતી રકમ વસૂલ કરવા માટે

ઓ.એન.જી.સી.ને તાત્કાલિક પગલાં લેવા માટે સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા રહેશે.”

૨.૯ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ઉપરોક્ત ચુકાદા બાદ, એવું જણાય છે કે ઓ.એન.જી.સી.એ અમુક દિશાનિર્દેશો મેળવવા તથા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ઉપરોક્ત અંતિમ ચુકાદામાં ફેરફાર કરવા માટે અરજી દાખલ કરી હતી. નોંધમાંથી એવું જણાય છે કે આ મામલો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા ૮.૧૨.૧૯૯૨ના રોજ હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો (પેપર બુકના પાનું ૧૪૨) અને તે સમયે એસોસિએશન ઑફ નેચરલ ગેસ કન્ઝ્યુમિંગ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ તરફથી હાજર વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે આ સભ્યો (અપીલમાં પ્રતિવાદીઓ) મહિનાના અંત સુધીમાં ઓ.એન.જી.સી.ને વધુ કંઈક નોંધપાત્ર ચુકવણી કરશે અને તેવી કરાયેલ ચુકવણીની વિગતો ૮.૧.૧૯૯૩ના રોજ અથવા તે પહેલાં અદાલતમાં રજૂ કરવામાં આવશે. ત્યારબાદ, ૬.૪.૧૯૯૩ના રોજ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ ફરીથી આ મામલો સુનાવણી માટે હાથ ધરવામાં આવ્યો, જેમાં ઉદ્યોગોએ (અપીલોમાં પ્રતિવાદીઓએ) અપીલો લંબિત રહેતી વખતે કરાયેલા અમુક આદેશોના કારણે, જેના સંપૂર્ણ લાભ પ્રતિવાદીઓએ લીધો હતો, ૨૯.૧.૧૯૮૭ પૂર્વેના સમયગાળા માટે બાકી રહેલ તેમની લેવડદેવડની રકમ ચૂકવી ન હોવાથી, ઓ.એન.જી.સી.એ અમુક દિશાનિર્દેશો માટે અરજી દાખલ કરી

હતી. ઉક્ત આદેશમાંથી એવું જણાય છે કે ૬.૪.૧૯૯૩ના રોજ પસાર કરાયેલા તે આદેશમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નોંધ્યું હતું કે, જરૂરી બાંહેધરી આપીને પોતાના હિતમાં સ્થગન આદેશો મેળવવાના પરિણામે, પોતાની તરફથી ઓ.એન.જી.સી.ને ચૂકવવાપાત્ર રકમની ચુકવણી કરવાની આ પ્રતિવાદીઓની જવાબદારી વિવાદાતીત છે અને તેનો ઇનકાર કરી શકાય તેમ નથી (માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતનો આદેશ પાનું ૧૪૪, સંબંધિત પાનું ૧૪૬). તે આદેશમાં હાલના પ્રતિવાદીઓની જવાબદારી પાનું ૧૫૧ પર દર્શાવેલ છે. ઉક્ત આદેશમાં નોંધાયું છે કે ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલા હિસાબના નિવેદન મુજબ, ૧.૪.૧૯૭૯થી ૨૧.૧.૧૯૮૭ના સમયગાળા સંબંધે ૩૧.૩.૧૯૯૩ના રોજ એમ્બિકા મિલ્સ પાસેથી બાકી મૂળ રકમ રૂપિયા ૧.૫૮ કરોડ હતી અને ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા તેના પર ગણાયેલ વ્યાજ રૂપિયા ૪.૯૬ કરોડ હતું. એમ્બિકા મિલ્સ તરફથી મૂળ રકમ સ્વીકારવામાં આવી છે, જ્યારે ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા ગણાયેલ વ્યાજ ચકાસણીને આધીન છે (પેપર બુકના પાનું ૧૫૧). નોંધનીય છે કે તે સમયે કંપની બીઆઈએફઆર સમક્ષ હતી.

૨.૧૦ નોંધપાત્ર છે કે નોંધપોથી પરથી જાણવા મળે છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે તેના તા. ૨૯.૪.૧૯૯૩ના આદેશ દ્વારા (પેપર બુકના

પૃષ્ઠ ૧૫૪) ઓ.એન.જી.સી.ની એ પ્રાર્થના મંજૂર કરી હતી કે ઓ.એન.જી.સી.ને ગેસનો પુરવઠો વિચ્છેદ કરવા બાબતે પગલાં લેવા માટે પણ હકદાર ગણવામાં આવશે.

૨.૧૧ નોંધપોથી પરથી એવું જણાય છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે આ મામલો ફરીથી ૧૦.૮.૧૯૯૩ના રોજ સાંભળ્યો હતો. તે સમય સુધી હાલના પ્રતિવાદીઓના સંબંધમાં ૨૮.૫.૧૯૯૩ના રોજ બી.આઈ.એફ.આર.નો આદેશ પહેલેથી જ મેળવવામાં આવ્યો હતો અને બી.આઈ.એફ.આર. પાસેથી આદેશ મેળવ્યા બાદ હાલના પ્રતિવાદીઓના વિદ્વાન વકીલે એવું નિવેદન કર્યું હતું કે કંપનીને પહેલાં ઓ.એન.જી.સી.ની સમગ્ર બાકી રકમ ચૂકવવા સક્ષમ બનાવવાના હેતુથી અને ત્યારબાદ બચેલ વધિયાત રકમનો બી.આઈ.એફ.આર.ના આદેશમાં ઉલ્લેખ મુજબ અન્ય હેતુઓ માટે ઉપયોગ કરવા માટે, માત્ર વાતવા જમીનની જ નહીં પરંતુ બી.આઈ.એફ.આર.ના આદેશમાં ઉલ્લેખિત કાંકરિયા સ્થિત યુનિટ નં. ૧ના વેચાણ માટે પણ છૂટછાટ આપવામાં આવે. આ બાબતમાં પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલની રજૂઆત માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્વીકારી હતી અને તે અનુસાર માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે કંપનીને બી.આઈ.એફ.આર.ના આદેશો અનુસાર વાતવા જમીન તથા યુનિટ નં. ૧ તરીકે વર્ણવેલ મિલ્કતોના વેચાણ માટે

જરૂરી પગલાં લેવા છૂટછાટ આપી હતી. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નોંધ્યું હતું કે ઓ.એન.જી.સી.ની સમગ્ર બાકી રકમ પ્રથમ કુલ વેચાણ કિંમતમાંથી ચૂકવવામાં આવશે અને ત્યારબાદ જો કોઈ બાકી રહેતી જથ્થાબંધ રકમ હોય તો તે બી.આઈ.એફ.આર. દ્વારા નિર્દેશિત કોઈપણ અન્ય રીતે ઉપયોગ માટે ઉપલબ્ધ રહેશે.

૨.૧૨ એવું જણાય છે કે દરમિયાન બીઆઈએફઆરે એવો અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો હતો કે કંપનીને લિક્વિડેશનમાં જવું જરૂરી બની શકે. બીઆઈએફઆરના ઉપરોક્ત આદેશના અનુસંધાનમાં અને કેટલીક વિનિંદગ અપ અરજીઓ આ અદાલત સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી હોવાથી, અભિલેખ પરથી એવું જણાય છે કે આ અદાલતે ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના રોજ કંપની અરજી નં. ૬૬/૧૯૮૮ તથા અન્ય અરજીઓમાં, જેમાં કંપની અરજી નં. ૧૨૧/૧૯૯૫, સિકા ની કલમ ૨૦ હેઠળ બોર્ડના અભિપ્રાયરૂપ અરજીનો પણ સમાવેશ થાય છે, અંબિકા મિલ્સને વિનિંદગ અપ કરવા બાબતનો આદેશ કર્યો હતો. આ અદાલતે પ્રોવિઝનલ લિક્વિડેટરની પણ નિમણૂક કરી હતી.

૨.૧૩ ત્યારબાદ ફરીથી આ મુદ્દો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ પહોંચ્યો અને પક્ષકારો દ્વારા યોગ્ય દિશાનિર્દેશો માટે દાખલ કરાયેલ

વિવિધ વચગાળાની અરજીઓની સુનાવણી દરમિયાન માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે, અન્ય બાબતો ઉપરાંત, એવો આદેશ કર્યો કે, લિક્વિડેશન હેઠળની કંપનીની ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના રોજની સંપત્તિમાંથી ઓ.એન.જી.સી.ની બાકી રકમ પ્રથમ ચૂકવવાની રહેશે અને અન્ય કોઈ લેણદારને કોઈ ચૂકવણી કરવાનો પ્રશ્ન માત્ર વધિયારા રકમમાંથી જ ઊભો થઈ શકે, જો ઓ.એન.જી.સી.ની સંપૂર્ણ બાકી રકમની ચૂકવણી કર્યા પછી એવી કોઈ વધિયારી રકમ બાકી રહે. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતનો તા. ૧૭.૧૦.૧૯૯૭નો આદેશ નીચે મુજબ છે:

૨.૧૩અ "કહેવું એટલું જ આવશ્યક છે કે લિક્વિડેશન હેઠળની કંપનીની સંપત્તિમાંથી ઓ.એન.જી.સી. લિ., ના બાકી દાવાઓનું પ્રથમ ચૂકવણું કરવું આવશ્યક છે અને અન્ય કોઈ લેણદારે કોઈ ચૂકવણી કરવાનો પ્રશ્ન માત્ર એટલી જ વધેલી રકમમાંથી, જો કોઈ બાકી રહેતી હોય, જે ઓ.એન.જી.સી. લિ., ના સમગ્ર બાકી દાવાઓ ચૂકવાઈ ગયા પછી રહે, ત્યારે જ ઉદ્ભવી શકે. તેથી, વડી અદાલતે આ બાબતમાં આ જ રીતે આગળ વધવું છે.

અંતરિમ અરજીઓનો નિકાલ કરવામાં આવે છે."

૨.૧૪ નોંધપોથી પરથી એવું જણાય છે કે ઉપરોક્ત તા. ૧૭.૧૦.૧૯૯૭નો આદેશ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પસાર થયા બાદ, ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિએશને તા. ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના આદેશની સમીક્ષા કરવા માટે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ સમીક્ષા અરજી દાખલ કરી હતી અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિએશન દ્વારા દાખલ કરાયેલ મામલો સાંભળ્યો હતો અને ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિએશન વિ. ધ ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર અને અન્યના મામલે, સિવિલ અપીલ નં. ૮૫૩૦-૪૦/૧૯૮૩ માં આઈ.એ. નં. ૧૬૮-૧૭૮/૧૯૯૭ માં સમીક્ષા અરજી નં. ૧૧૯૩-૧૨૦૩/૨૦૦૧ માં, જેનો અહેવાલ [(૨૦૦૪) ૯ એસ.સી.સી. ૭૪૧] = ૧૨૦ કોમ. કેસિસ ૫૦૫ માં પ્રગટ થયેલો છે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતની ત્રણ ન્યાયાધીશોની પીઠે (કોરમ: એસ. રાજેન્દ્ર બાબુ, ડૉ. એ. આર. લક્ષ્મણન અને જી. પી. માથુર, જેજે.) પોતાના વિવિધ અગાઉના ચુકાદાઓ તેમજ કંપનીઝ અધિનિયમની કલમ ૫૨૯ અને કલમ ૫૨૯એ પર વિચારણા કરી હતી અને અંતે નીચે મુજબ નોંધ્યું હતું: (પેપર બુકના પૃષ્ઠ ૫૬-૫૭) (૧૨૦ કોમ. કેસિસ ૫૦૫ માં ચુકાદો તા. ૧૨.૪.૨૦૦૪ના રોજ આપવામાં આવ્યો હતો) (સંબંધિત પૃષ્ઠ નં. ૫૦૯/૫૧૦):

૨.૧૪અ "કલમ ૫૨૯ અને ૫૨૯અ નો પ્રભાવ એવો છે કે કરારના આધારે સુરક્ષિત દેણદાર અસ્તિત્વમાં હોય તેવી પરિસ્થિતિમાં, કંપનીના કામદારો કંપનીને બાકી રહેલ તેમના દાવાની હદ સુધી કાયદાની ક્રિયાથી સુરક્ષિત દેણદાર બની જાય છે. જો કોઈ સુરક્ષિત દેણદાર ન હોય, તો કંપનીના કામદારો કલમ ૫૨૯અ હેઠળ કામદારોને બાકી રહેલ દાવાની હદ સુધી અસુરક્ષિત પ્રાથમિક દેણદાર બની જાય છે. કલમ ૫૨૯અ નો હેતુ એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે કે કંપનીના વિસર્જનના પ્રસંગે કામદારો તેમના વૈધ દાવાથી વંચિત ન રહે અને કંપનીની સંપત્તિઓ કામદારોની બાકી રકમની ચુકવણી માટે ભારિત રહે, અને આવો ભાર સુરક્ષિત દેણદારોના ભાર સાથે સમાન હિસ્સેદારીના ધોરણે રહેશે. કલમ ૫૨૯અ સિવાય સુરક્ષિત દેણદારોના દાવા પર પ્રાધાન્ય મેળવનારી બીજી કોઈ કાનૂની જોગવાઈ નથી. આ કલમ, કલમ ૫૩૦ હેઠળના પ્રાથમિક દાવાઓને પણ અધિગ્રહિત કરે છે. કલમ ૫૨૯અ હેઠળ કામદારોને બાકી રહેલી રકમ અને સુરક્ષિત દેણદારોને ચૂકવવાના દેવા, બંનેને સમાન હિસ્સેદારીના ધોરણે ગણવા પડે છે અને અન્ય તમામ બાકીઓ કરતાં અગ્રતા આપવી પડે છે.

૨.૧૪બી "આથી, ચુ.સી.ઓ. બેંકના મામલામાં નિર્ધારિત કરાયું છે તે મુજબ, આ મુદ્દે કાનૂન સ્પષ્ટ છે કે કલમ ૫૨૯અ અન્ય ઋણદાતાઓના

તમામ અન્ય દાવાઓ પર અગ્રતા પ્રાપ્ત કરશે, ભલે અદાલત દ્વારા હુકમનામું પસાર કરવામાં આવ્યું હોય.”

૨.૧૪સી નોંધવા યોગ્ય છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુસીઓ બેંક વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર, અહેવાલિત ૧૯૯૪(૫) એસ.સી.સી. ૧; ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ક્રેડિટ એન્ડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ વિ. શ્રીનિવાસ એજન્સીઝ તથા અન્ય, ૧૯૯૬(૪) એસ.સી.સી. ૧૬૫; અલ્હાબાદ બેંક વિ. કેનરા બેંક તથા અન્ય, ૨૦૦૦(૪) એસ.સી.સી. ૪૦૬ અને એ.પી. સ્ટેટ ફાઇનાન્શિયલ કોર્પોરેશન વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર, ૨૦૦૦(૭) એસ.સી.સી. ૨૯૧ ના પ્રકરણોમાં પોતાના અગાઉના ચુકાદાઓ પર વિચારણા કરી છે અને તેથી નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

૨.૧૪ડી તેથી, ઓ.એન.જી.સી.ના દાવા, જો કોઈ હોય, તો કંપનીઝ અધિનિયમની કલમ ૫૨૯ અને ૫૨૯એ મુજબ પણ નિર્ધારિત કરવા પડશે. શ્રી રાજુ રામચંદ્રન દ્વારા ઓ.એન.જી.સી.ના વતીથી રજૂ કરવામાં આવેલ આ દલીલ કે જો પરમાદેશ જારી કરવામાં આવ્યો હોત, તો તે કોઈપણ કાયદા પર પ્રભુત્વ ધરાવતો હોત, તે ટકાઉ નથી અને નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

૨.૧૪૬ પરિણામે, અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે આ અદાલત દ્વારા સિવિલ અપીલ નં. ૮૫૩૦-૪૦/૧૯૮૩ માં આઈ.એ. નં. ૧૬૮-૧૭૮/૧૯૯૭ અંગે ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ ના રોજ કરવામાં આવેલ આદેશ કંપનીઓ અધિનિયમની કલમ ૫૨૯ અને ૫૨૯એ ની જોગવાઈઓના આધિન રહીને વાંચવાનો રહેશે.

૨.૧૪એફ પુનર્વિચાર અરજીઓ ઉપર જણાવ્યા મુજબની રીતથી મંજૂર કરવામાં આવે છે.”

૨.૧૫ તે પછી, ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા અંબિકા મિલ્સ લિ. (લિક્વિડેશનમાં) ની અસ્કયામતો/મિલ્કતોના વેચાણથી ઉપલબ્ધ વેચાણ આવકમાંથી ઓ.એન.જી.સી.ને ચુકવણી કરવા અંગે દિશાનિર્દેશ માગતી કંપની અરજી નં. ૪૪૫/૨૦૦૦, કંપની અરજી નં. ૧૨૧/૧૯૯૫ માં, અરજદાર દ્વારા અનેક પ્રાર્થનાઓ કરવામાં આવી હતી, જેમાં એવી પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી કે આ અદાલત પ્રતિવાદીને અરજદાર ઓ.એન.જી.સી.ને રૂપિયા ૧૭૯૯.૩૬૭ લાખ જેટલી બાકી રકમ, જે ૨૮.૨.૧૯૯૮ ના રોજ બાકી હતી, તેમજ મેસર્સ અંબિકા મિલ્સ કંપની લિમિટેડ (લિક્વિડેશનમાં) ને પુરવઠો કરવામાં આવેલ કુદરતી વાયુ બદલ ચુકવણીની તારીખ સુધી/વસૂલાતની તારીખ સુધી તેના પર

વધુ વ્યાજ સાથે, ચુકવણી કરવા દિશા આપે. અરજદારે વધુમાં એવો દિશાનિર્દેશ માગ્યો હતો કે પ્રતિવાદી અને/અથવા તેના પ્રતિનિધિઓ, અધિકારીઓ, સેવકોને મેસર્સ અંબિકા મિલ્સ કંપની લિ. (લિક્વિડેશનમાં) ની અસ્કયામતો/મિલ્કતોના વેચાણથી ઉપલબ્ધ કોઈપણ વેચાણ આવકમાંથી કોઈપણ રીતે કોઈપણ ચુકવણી/વિતરણ કરવાથી પ્રતિબંધિત રાખતો મનાઈદુકમ આપવામાં આવે.

૨.૧૬ મામલો વિગતવાર સાંભળવામાં આવ્યો હતો અને વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે પોતાના તા. ૧.૧૦.૨૦૦૪ના ચુકાદા અને આદેશમાં પરિચ્છેદ ૩૯ અને ૪૦માં નીચે મુજબ નિરીક્ષણ કર્યું હતું: (પેપર બુકના પાનાં ૪૧-૪૨). ૨.૧૬એ “આથી, ઓ.એન.જી.સી. અધિનિયમની કલમો ૫૨૯ અને ૫૨૯એની જોગવાઈઓ ધ્યાનમાં લેતા, ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના આદેશના આધારે સુરક્ષિત લેણદારો અને કામદારો કરતાં પ્રાથમિકતામાં કોઈ વિશેષ અધિકારનો દાવો કરી શકતું નથી. એવો વિશેષ દાવો, જો અધિનિયમની કલમ ૫૩૦ હેઠળ આવતો હોય, તો તે અધિનિયમની કલમો ૫૨૯ અને ૫૨૯એ હેઠળના સુરક્ષિત લેણદારો અને કામદારોના દાવાઓ પછી આવશે. જો ઓ.એન.જી.સી.નો દાવો અધિનિયમની કલમ ૫૩૦ હેઠળ વિશેષ હોવાનું સાબિત ન થાય, તો ઓ.એન.જી.સી.એ પોતાના જ કહેવા મુજબ ડિક્લીધારક હોવાને કારણે,

અન્ય તમામ લેણદારોના દાવાઓ સાથે તેની પણ વિચારણા કરવી પડશે. ર.૧૬બી ઉપરોક્ત મુજબ જણાવવામાં આવ્યું છે તે દષ્ટિએ, આ અરજી આ તબક્કે મંજૂર કરી શકાય તેમ નથી, એટલે કે અધિનિયમની કલમો પરંતુ અને પરંતુએ હેઠળ સુરક્ષિત લેણદારો અને કામદારોના દાવાઓની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થાય તે પહેલાં નહીં. અદાલતમાં સ્પષ્ટ નિવેદન કરવામાં આવ્યું હોવા છતાં, સૂચના હેઠળ, કે ઓ.એન.જી.સી. સત્તાવાર લિક્વિડેટર સમક્ષ કોઈ દાવો રજૂ કરવા ઈચ્છતું નહોતું, તેમ છતાં ઓ.એન.જી.સી.ને કાયદા મુજબ પોતાનો દાવો રજૂ કરવાની અને જ્યારે લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપનીના અન્ય લેણદારોના દાવાઓ તે સમયે ઉપલબ્ધ હોઈ શકે તેવી રકમના વિતરણ માટે વિચારણા હેઠળ લેવામાં આવે ત્યારે તેની સંતોષપ્રાપ્તિ માગવાની છૂટ રહેશે. તેથી અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે છે. નોટિસ મુક્ત કરવામાં આવે છે.”

ર.૧૭ ઉપરોક્ત તા. ૧.૧૦.૨૦૦૪ ના ચુકાદાથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ થઈ, ઓ.એન.જી.સી.એ વર્તમાન ઓ.જે. અપીલ નં. ૫૧/૨૦૦૪ દાખલ કરી છે, જે સ્વીકારવામાં આવી હતી અને નાગરિક અરજીમાં તા. ૧૮.૧૦.૨૦૦૪ ના રોજ પક્ષકારો વચ્ચે થયેલ સંમતિ મુજબ દરેક કામદારોને રૂ. ૨૫૦૦/- ના દરે ચુકવણી કરવાની શરતે પડકારાયેલ ચુકાદો/આદેશ પર સ્થગિતી આપતો આદેશ કરવામાં આવ્યો હતો.

૩. શ્રી કમલ ત્રિવેદી, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ અને વધારાના એડવોકેટ જનરલ, સાથે શ્રી કે.એમ. ઠાકર, વિદ્વાન વકીલ અને શ્રી અજય આર. મહેતા, વિદ્વાન વકીલ, સંલગ્ન બાબતોમાં અપીલકર્તા તરફથી હાજર થાય છે. અધિકૃત લિફ્ટિપડેટર તરફથી શ્રી આર.એમ. દેસાઈ, વિદ્વાન વકીલ હાજર થાય છે. બેંક ઓફ ઈન્ડિયા માટે શ્રી જે.ટી. ત્રિવેદી, વિદ્વાન વકીલ હાજર થાય છે. પ્રતિવાદી નં. ૩ તરફથી શ્રી પ્રણવ જી. દેસાઈ, વિદ્વાન વકીલ હાજર થાય છે, પ્રતિવાદી નં. ૪, ૫, ૭, ૧૨ને નોટિસની સેવા થઈ છે પરંતુ તેમના તરફથી કોઈ હાજર થતું નથી. પ્રતિવાદી નં. ૬ માટે શ્રી નવીન પહવા, વિદ્વાન વકીલ હાજર થાય છે. પ્રતિવાદી નં. ૮ માટે શ્રી મિહિર જોશી, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ, સાથે સિંધી એન્ડ કો., હાજર થાય છે. એલ.આઈ.સી. તરફથી કોઈ હાજર થતું નથી. ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિયેશન તરફથી શ્રી વસાવડા, વિદ્વાન વકીલ હાજર થાય છે. મજૂર સભા, વટવા તરફથી શ્રી એસ.કે. ઝવેરી, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ હાજર થાય છે. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી કમલ ત્રિવેદી સાથે શ્રી કે.એમ. ઠાકર અને શ્રી અજય આર.ની દલીલ

અપીલકર્તા તરફથી શીખેલા વકીલ મેહતા:

૩.૧ શ્રી કમલ ત્રિવેદી, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ તથા એડવોકેટ જનરલના વધારાના પદાધિકારી, સાથે શ્રી અજય આર. મહેતા, વિદ્વાન વકીલે,

અપીલકર્તા તરફથી મુદ્દાની વિસ્તૃત દલીલ કરી છે. પ્રકરણની વાસ્તવિક પૃષ્ઠભૂમિ અને તે આધારે રજૂ કરાયેલ દલીલ:

૩.૨ વિદ્વાન વકીલે આ સંદર્ભે અમે અગાઉ વર્ણવેલ તથ્યો તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યું છે. તેમણે તે બાબતની પૃષ્ઠભૂમિ સમજાવી છે, જેમાં આ અદાલત સમક્ષ અરજિ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી. તેમણે પ્રતિવાદીને બાંહેધરી આપવા નિર્દેશ કરતો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલ આદેશ તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યું છે અને તેના પ્રતિસાદરૂપે તેવી બાંહેધરી આપવામાં આવી છે.

૩.૩ વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું કે આ કેસમાં ભાવની વસુલાત સીધી જ ૧૯૭૫થી થવાની હતી અને અરજી ૧૯૭૯માં દાખલ કરવામાં આવી હતી અને અંતે આ અદાલતે ૧૯૮૩માં નિર્ણય આપ્યો હતો. ત્યારબાદ, ભલે પ્રતિવાદી વડી અદાલતમાં સફળ થયો હોય, પરંતુ ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતમાં દાખલ કરાયેલ અપીલમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્પષ્ટ આદેશ કર્યો હતો અને તે અનુસંધાને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતમાં અપીલ દરમિયાન પ્રતિવાદીઓ દ્વારા હામી પણ આપવામાં આવી હતી. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતનો ચુકાદો ૪.૫.૧૯૯૦ના રોજ આપ્યો હતો. તે દિવસથી પ્રતિવાદીઓએ તેમણે

વપરાવેલા ગેસની રકમ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બન્યા હતા. તે રકમ નિશ્ચિત થઈ ગઈ હતી અને ઓ.એન.જી.સી. હુકમનામાધારકની સ્થિતિમાં હતું અને પ્રતિવાદીઓ ઉપરોક્ત રકમ ચૂકવવા માટે બંધાયેલા હતા.

૩.૪ વધુમાં એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશને ધ્યાનમાં લેતા અને પ્રશ્નાધીન અવધિ દરમિયાન ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા કરવામાં આવેલા ગેસના વેચાણને ધ્યાનમાં લેતા, ઓ.એન.જી.સી.ને ઉક્ત કંપની, એટલે કે હાલ લિક્વિડેશનમાં આવેલી કંપની પાસેથી રૂપિયા ૧૭૯૯.૩૬૭ લાખની રકમ તા. ૨૮.૨.૧૯૯૮ની સ્થિતિએ પ્રાપ્ત થવાની અને ચૂકવવાની બાકી છે, જે રકમ વ્યાજ સહિત તા. ૩૦.૯.૨૦૦૪ની સ્થિતિએ આશરે રૂપિયા ૩૭,૨૨,૫૨,૨૧૧.૨૦ સુધી પહોંચી ગઈ છે અને ઉક્ત રકમ પર વસૂલાતની તારીખ સુધી વધુ વ્યાજ પણ ચૂકવપાત્ર છે અને ઓ.એન.જી.સી.ને વાસ્તવિક ચુકવણીની તારીખ સુધીના વધુ વ્યાજ સાથે ઉપરોક્ત રકમનો દાવો કરવાનો અને તે પ્રાપ્ત કરવાનો હક છે.

૩.૫ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી કે ઉપરોક્ત અરજી નં. જજપ સન ૨૦૦૦ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૦ દરમિયાન ક્યાંક દાખલ કરવામાં આવી

હતી અને તે સમયે તેમાં ઉલ્લેખિત / દાવો કરાયેલ રકમ રૂ.૨.૧૯૯૮ ની સ્થિતિએ રૂ. ૧૭૯૯.૩૬૭ લાખ હતી, તથા તેના પર ચૂકવણીની તારીખ સુધી / વસૂલાતની તારીખ સુધી વધુ વ્યાજ પણ લાગુ પડતું હતું અને ઓ.એન.જી.સી.ને તેની બાકી રકમ સંપૂર્ણપણે પ્રથમ / સમયક્રમમાં પ્રાથમિકતા આધારે અને અન્ય સુરક્ષિત ઋણદાતાઓને કોઈપણ રકમની ચૂકવણી કરતાં પહેલાં ચૂકવવાની આવશ્યકતા છે, અને ઓ.એન.જી.સી.ની સંપૂર્ણ બાકી રકમની ચૂકવણી પૂર્ણ થયા પછી જ અન્ય સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ, કામદારો વગેરે સહિત અન્ય ઋણદાતાઓને, તેમજ પ્રતિવાદી નં. ૨ થી ૧૦ ને કોઈપણ ચૂકવણી કરવાનો પ્રશ્ન ઉદ્ભવી શકે.

૩.૬ આ મામલામાં વિલોપનનો આદેશ ૧૯૯૭માં કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી ૧૯૯૭ પહેલાં પ્રતિવાદીઓની ઓ.એન.જી.સી. પ્રત્યેની જવાબદારી નિર્વિવાદ હતી અને તેઓ કાનૂન મુજબ ચૂકવણી કરવા જવાબદાર હતા, ખાસ કરીને જ્યારે તેમણે બાંહેધરી આપી હતી. અનુવર્તી રીતે વિલોપનની ઘટના અને ત્યારબાદ સર્વોચ્ચ અદાલતના માનનીય આદેશનો પ્રતિવાદીઓની જવાબદારી પર કોઈ પ્રભાવ ન પણ પડી શકે. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું કે ઓ.એન.જી.સી.નો દાવો હતો અને છે કે તેને ઓછામાં ઓછું સુરક્ષિત ઋણદાતાને અપાયેલ દરજ્જા સમકક્ષ

દરજ્જો પ્રાપ્ત છે અને તે અદાલતના આદેશોથી સુરક્ષિત ઋણદાતા પણ છે અને તેની બાકી રકમ ચૂકવાઈ જાય ત્યાં સુધી તેને સુરક્ષિત ઋણદાતાઓની સરખામણીએ ચુકવણીમાં અગ્રતા હતી અને દરેક સ્થિતિમાં વિતરિત/ચૂકવાયેલ રકમમાંથી સમાન હિસ્સો મેળવવાનો તેનો હક છે, અને આ પાસું ૧૨.૪.૨૦૦૪ના આદેશમાં પણ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્વીકાર્યું હતું. ઓ.એન.જી.સી.એ, અન્ય દલીલોને અશ્વન્ન રાખીને, રજૂ કર્યું હતું કે ઉક્ત ૧૨.૪.૨૦૦૪ના ચુકાદાના પ્રકાશમાં ઓ.એન.જી.સી. ઓછામાં ઓછું વિતરણમાં અનુપાતીય હિસ્સો મેળવવા હકદાર છે, જે અદાલતે ઓ.એન.જી.સી., અન્ય સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ અને કામદારોના હકોના આધારે નક્કી કરવો જોઈએ.

૩.૭ વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું કે ઓ.એન.જી.સી. તેના લેણાં માટે પ્રથમ હકદાર છે, કારણ કે તેનો હક સમયના દૃષ્ટિકોણે પહેલાંના તબક્કે ઊભો થયો હતો અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્દેશો હેઠળ ગેસના પુરવઠાને કારણે એવો હક સર્જાયો હતો. વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું કે, ઘણાં પાછળના સમયમાં ઉપસ્થિત થયેલ ઘટનાઓના સંદર્ભમાં કામદારોનો અથવા સુરક્ષિત ઋણદાતાઓનો હક સ્ફટિકૃત થયો હોય તો પણ, માત્ર કંપની લિક્વિડેશનમાં ગઈ હોવાથી અને કલમ ૫૨૯

અથવા પરદાનેની જોગવાઈઓ આકર્ષિત થતી હોવાથી, તે ઓ.એન.જી.સી.ના હકને પાછો પાડી આગળ નીકળી શકે અથવા તેને અગ્રતા મેળવી શકે નહીં. તેથી દલીલ કરવામાં આવી કે આવી સ્થિતિ અત્યંત અસમાનતાપૂર્ણ પરિસ્થિતિ સર્જશે અને તેથી “એક્ટસ ક્યુરિયે નેમિનેમ ગ્રાવાબિટ” નો સિદ્ધાંત લાગુ પડશે, અને ઓ.એન.જી.સી. તેના લેણાં મેળવવા હકદાર રહેશે.

૩.૮ વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું હતું કે ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિના વિકાસને ધ્યાનમાં લેતા, લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપનીના સંદર્ભમાં ઓ.એન.જી.સી. સુરક્ષિત જમાકાર બનશે, કારણ કે અપીલકર્તાના હિતમાં સુરક્ષા સર્વોચ્ચ અદાલતના માનનીય વિવિધ આદેશો દ્વારા, ખાસ કરીને તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭ના આદેશ દ્વારા, સર્જવામાં આવી હતી. તે આદેશો સ્વતંત્ર રીતે જ અપીલકર્તાના હિતમાં સુરક્ષા સર્જે છે. આવી સુરક્ષા સર્જવાની આવશ્યકતા એ હકીકતને કારણે ઊભી થઈ હતી કે અપીલકર્તાને સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્દેશાત્મક આદેશો હેઠળ તે કિંમત કરતાં ઓછી કિંમતે ગેસ પુરો પાડવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો, જે કિંમત અપીલકર્તા દ્વારા નક્કી કરવામાં આવી હતી અને જે વાસ્તવમાં તેને ચુકવવાની બાકી હતી.

૩.૯ અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે મુદ્દાની દલીલ શરૂ કરે તે પહેલાં, તેમણે વધુ કાનૂની રજૂઆત કરી હતી. તેમણે અમારું ધ્યાન કંપનીઝ અધિનિયમની કેટલીક કાયદેસરની જોગવાઈઓ તેમજ ઇન્સોલ્વન્સી અધિનિયમની જોગવાઈઓ તરફ દોર્યું હતું.

૩.૧૦ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૨૫ ની એક જોગવાઈ નીચે મુજબ છે:

કલમ ૧૨૫ – નોંધણી ન કરાય ત્યાં સુધી લિક્વિડેટર અથવા ઋણદાતાઓ સામે કેટલીક ગીરો અમાન્ય રહેશે – (૧) આ ભાગની જોગવાઈઓને આધિન, કંપની દ્વારા ૧ એપ્રિલ, ૧૯૧૪ના દિવસે અથવા તે પછી રચાયેલ દરેક ગીરો, અને આ કલમ લાગુ પડે તેવી ગીરો, કંપનીની મિલકત અથવા ઉપક્રમ પર તેની દ્વારા કોઈપણ સુરક્ષા હક્ક અપાતો હોય તેટલા હદ સુધી, લિક્વિડેટર અને કંપનીના કોઈપણ ઋણદાતા સામે અમાન્ય રહેશે, જો સુધી ગીરાની નિર્ધારિત વિગતો, તેમજ જે દસ્તાવેજ દ્વારા, જો હોય તો, આવી ગીરો રચાઈ હોય અથવા તેનો પુરાવો થતો હોય, અથવા તેની નિર્ધારિત રીતથી પ્રમાણિત નકલ, આ અધિનિયમ મુજબ આવશ્યક રીતમાં તેની રચનાની

તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર નોંધણી માટે રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ જમા કરવામાં ન આવી હોય.

૩.૧૧ વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે અધિનિયમની કલમ ૪૪૫ પર આધાર મૂક્યો છે, જે રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ વિનિંડગ અપના આદેશની નકલ દાખલ કરવા અંગે જોગવાઈ કરે છે; કલમ ૪૪૬ પર આધાર મૂક્યો છે, જે વિનિંડગ અપના આદેશ પછી દાવાઓની કાર્યવાહી સ્થગિત રાખવા અંગે જોગવાઈ કરે છે; કલમ ૪૪૭ પર આધાર મૂક્યો છે, જે વિનિંડગ અપના આદેશના પ્રભાવ અંગે જોગવાઈ કરે છે; કલમ ૪૪૮ પર આધાર મૂક્યો છે, જે અધિકૃત લિક્વિડેટરની નિમણૂક અંગે જોગવાઈ કરે છે; કલમ ૪૪૯ પર આધાર મૂક્યો છે, જે અધિકૃત લિક્વિડેટર લિક્વિડેટર રહેશે તે અંગે જોગવાઈ કરે છે; તેમજ કલમ ૪૫૧ પર આધાર મૂક્યો છે, જે લિક્વિડેટરો સંબંધિત સામાન્ય જોગવાઈઓ અંગે જોગવાઈ કરે છે. વિદ્વાન વકીલે કલમ ૫૨૯ પર પણ આધાર મૂક્યો છે, જે અશક્તદેનારી કંપનીઓના વિનિંડગ અપમાં દિવાળિયાપણાના નિયમોની અમલવારી અંગે જોગવાઈ કરે છે, અને કલમ ૫૨૯એ પર આધાર મૂક્યો છે, જે અગ્રતા ધરાવતી ચુકવણીઓને અગ્રાધિકારથી પ્રબલ બનાવતી જોગવાઈ કરે છે.

૩.૧૨ વિદ્વાન વકીલે પ્રોવિન્શિયલ ઇન્સોલ્વન્સી એક્ટ, ૧૯૨૦ ની જોગવાઈઓ પર આધાર મુક્યો છે, ખાસ કરીને કલમ ૨(ઈ), જેમાં “સુરક્ષિત લેણદારો” ની વ્યાખ્યા આપવામાં આવી છે, જે ભાગ ૩ માં મિલકતના વહીવટ સંબંધિત કલમ ૪૫ સાથે સંબંધિત છે, તેમજ દેવાનો પુરાવો કરવાની પદ્ધતિ અંગેની જોગવાઈ કરે છે, જેમાં ભવિષ્યના સમયે ચૂકવવાપાત્ર દેવાની જોગવાઈ છે, જે નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

કલમ ૨(ઈ) – “સુરક્ષિત લેણદારો” નો અર્થ એ થાય છે કે દેવાદારની મિલકત પર અથવા તેના કોઈપણ ભાગ પર, દેવાદાર પાસેથી તેને બાકી રહેલ દેવાના સુરક્ષારૂપે, ગિરવે, ભારણ અથવા હક્કઅવરોધ ધરાવતી વ્યક્તિ

પ્રાંતિય દીવાલિયાપણું અધિનિયમ, ૧૯૨૦ ની કલમ ૪૫ નીચે મુજબ છે: “ભવિષ્યકાળે ચૂકવવાપાત્ર દેવું – દેવાદારને દીવાલિયા તરીકે જાહેર કરવામાં આવે ત્યારે જે દેવું ચૂકવવાપાત્ર ન હોય તેવા દેવા માટે દેવલેણદાર એવો પુરાવો આપી શકે છે જાણે તે તત્કાળ ચૂકવવાપાત્ર હોય, અને તે અન્ય દેવલેણદારો સાથે સમાન રીતે ડિવિડન્ડ મેળવવા હકદાર રહેશે, તેમછતાં તેમાંથી માત્ર દર વર્ષે છ ટકાના દરે વ્યાજની રકમમાં જેટલી છૂટ

ગણતરી થાય તેટલી કપાત કરવી, જેની ગણતરી ડિવિડન્ડની જાહેરાત થયાની તારીખથી લઈને દેવું જે સમયે ચૂકવવાપાત્ર બનતું તે સમય સુધી, તે દેવું જે શરતો પર કરારબદ્ધ કરવામાં આવ્યું હતું તે મુજબ કરવામાં આવશે.”

૩.૧૩ વિદ્વાન વકીલે દેવાળિયાપણાના અધિનિયમની કલમ ૪૭ પર પણ આધાર મૂક્યો છે, જે સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ અંગે જોગવાઈ કરે છે. કલમ ૪૭(૧) નીચે મુજબ છે:

જ્યાં કોઈ સુરક્ષિત ઋણદાતા પોતાની જામીનગીરીનો અમલ કરીને વસૂલાત કરે છે, ત્યાં તે પોતાના હકમાં બાકી રહેલી રકમ માટે; વસૂલ કરાયેલ શુદ્ધ રકમ કપાત કર્યા પછી, દાવો સાબિત કરી શકે છે.

૩.૧૪ આ કાયદાકીય જોગવાઈઓ પર આધાર રાખ્યા પછી, વિધાવહ ન્યાયવકીલે એ અંગે રજૂઆત કરી કે ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે કેમ માનવું જોઈએ. ૩.૧૪અ અપીલકર્તા પર તેની દ્વારા નિશ્ચિત કરાયેલ દર કરતાં ઓછી દરે ગેસ પુરવઠો કરવાની કોઈ ફરજ નહોતી, છતાં તેને વાસ્તવમાં તેની દ્વારા નિશ્ચિત કરાયેલ કિંમત કરતાં ઓછી કિંમતે ગેસ પુરવઠો કરવા માટે મજબૂર કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી

સર્વોચ્ચ અદાલતને જાણ હતી કે અપીલકર્તાને અનનુકૂળ સ્થિતિમાં મૂકવામાં આવી રહ્યો હતો અને તેથી ગેસની કિંમત અંગેના તેના હક સામે તેની અંતિમ સફળતા થાય તે સંજોગોમાં અપીલકર્તાના હિતનું રક્ષણ કરવું આવશ્યક હોવાનું તેણે માન્યું. આવી પરિસ્થિતિઓમાં જ તા. ૧૫ એપ્રિલ, ૧૯૮૭ નો આદેશ કરવામાં આવ્યો હતો અને ઉક્ત આદેશને અપીલકર્તાના હિતમાં પ્રક્રિયાત્મક સુરક્ષા/અદાલતદ્વારા આદેશિત સુરક્ષાની રચના તરીકે માનવામાં આવવો જોઈએ. તેથી, અન્ય સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ અને કામદારો સાથે સમહક ચાર્જનો હક ધરાવતા સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે અપીલકર્તાને માનવા માટે તે પૂરતું છે. ૩.૧૪બ આ હકીકતનો સ્વીકાર સર્વોચ્ચ અદાલતે પણ તા. ૪.૫.૧૯૯૦ ના અંતિમ ચુકાદામાં કર્યો છે, જેમાં અપીલકર્તાના પક્ષમાં બાબતનો નિર્ણય કરતી વખતે ગેસ વપરાશકર્તા ઉદ્યોગોની પડકાર અરજી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી અને અપીલકર્તા દ્વારા ગેસની કિંમતનું નિશ્ચયન યથાવત્ રાખવામાં આવ્યું હતું. ઉપરોક્ત કારણસર, સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકેનો અને સર્વોચ્ચ અદાલતના તા. ૧૫ એપ્રિલ, ૧૯૮૭ ના આદેશથી સંરક્ષિત એવો હક સ્પષ્ટરૂપે પ્રગટ થયો, જેના દ્વારા અપીલકર્તાને તેની દ્વારા નિશ્ચિત કરાયેલ ગેસની કિંમતના તફાવતની વસૂલાત કરવાનો અધિકાર પ્રાપ્ત થયો. અપીલકર્તાનો સંરક્ષિત અને સુરક્ષિત હક સ્ફટિકૃત થયો હતો, જેના પરિણામે અપીલકર્તા કોઈપણ પ્રકારની મર્યાદા વિના તે જ

દાખો કરવા હકદાર બન્યો હતો. ૩.૧૪૬ અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ હેઠળ આવતી કરારજન્ય સુરક્ષા સિવાયની સુરક્ષાની રચના કાયદાકીય રીતે પણ અસ્તિત્વમાં છે અને વિવિધ ચુકાદાઓ દ્વારા પણ તેનું માન્યકરણ કરવામાં આવ્યું છે. ૩.૧૪૬ આ બધાં પ્રક્રિયાત્મક સુરક્ષાઓ/અદાલતદ્વારા રચાયેલી સુરક્ષાઓના ઉદાહરણો છે, જે પ્રતિવાદી/અપીલકર્તાએ જે સ્થિતિમાં ફેરફાર અનુભવ્યો હોય તે હોવા છતાં અમલમાં મૂકી શકાય તેવી રહેશે. ૩.૧૪૭ ઉપરોક્ત કાયદાકીય જોગવાઈઓ તેમજ વર્તમાન કેસમાં ઉલ્લેખિત ચુકાદાઓના પ્રકાશમાં પણ, સર્વોચ્ચ અદાલતના તે આદેશોથી, જેના આધારે તેની તરફથી ગેસ પુરવઠો હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો, અપીલકર્તાના હિતમાં એક સુરક્ષા રચાયેલી છે. તેથી અપીલકર્તાને તેના બાકી હકો માટે હકદાર સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે માનવામાં આવવું જોઈએ. ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં વિધાવહ ન્યાયવકીલે નીચેના સત્તાધિક નિર્ણયો પર આધાર મૂક્યો: ૩.૧૪૬ ક્વીન્સ બેન્ચ ત્રણ ચુકાદાઓમાં, નામે ૧૮૯૭ (૨) ક્વીન્સ બેન્ચ પાનું ૫૭૧, ઇન રે ગોર્ડન; ૧૯૦૦(૨) ક્વીન્સ બેન્ચ પાનું ૨૧૧, ઇન રે ફોર્ડ એક્સ-પાર્ટી ધ ટ્રસ્ટી તથા ૧૯૮૫(૧) ક્વીન્સ બેન્ચ પાનું ૧૦૩૮, ડબલ્યુ.એ. શેરેટ લિ. વિ. જહોન બ્રાઉલી (ચર્ચ સ્ટ્રેટન લિ.) માં ઠરાવ્યું છે કે અદાલત દ્વારા આદેશો કરવામાં આવે ત્યારે એક પ્રક્રિયાત્મક સુરક્ષા રચાયેલી ગણાશે

અને જો પ્રતિવાદી દીવાલિયા બને અથવા લિક્વિડેશનમાં જાય, તો મામલાની પરિસ્થિતિ મુજબ વાદી સંરક્ષિત અને સુરક્ષિત રહેશે અને પ્રતિવાદીના દીવાલિયાપણાથી અથવા લિક્વિડેશનથી અસરગ્રસ્ત નહીં થાય. ૩.૧૪૭ હુકમીચંદ અને અન્ય વિ. પાયોનિયર મિલ્સ લિ. ના કેસમાં, જેનો અહેવાલ એ.આઈ.આર. ૧૯૨૭ ઓધ પાનું ૫૫ માં છે, તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે કોઈ વિશિષ્ટ દસ્તાવેજ અમલમાં મૂકવા માટેનો કરાર અથવા વચન, એટલે કે ધિરાણ રકમ માટે ગીરણ રચવાનો કરાર, કંપનીની સંપત્તિ સામે વાદીના હિતમાં એક ચાર્જ ઊભો કરશે અને એવો ચાર્જ ભારતીય કંપનીઓ અધિનિયમ, ૧૯૧૩ ની કલમ ૧૦૯ (કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૧૨૫) ની જોગવાઈઓ હેઠળ નોંધાયેલ ન હોય છતાં પણ. ઉક્ત ચાર્જ વાદીના હિતમાં સુરક્ષા ગણાશે અને વાદીને માત્ર સુરક્ષિત ઋણદાતાઓમાં વહેંચણી થયા પછી જ દાવો કરી શકનાર સામાન્ય નાણાકીય ડિકીધારક તરીકે ગણાવી શકાય નહીં. તેથી, ઉક્ત કેસમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે કરારજન્ય ચાર્જના અભાવ કે તેની નોંધણીના અભાવ હોવા છતાં વાદીના હિતમાં ચાર્જ રચાયેલ ગણાશે. ૩.૧૪૮ વિધાવહ ન્યાયવકીલે યુ.પી. યુનિયન બેંક લિ. વિ. દિનાનાથ રાજા રામ ના કેસના ચુકાદા પર પણ આધાર મૂક્યો છે, જેનો અહેવાલ એ.આઈ.આર. ૧૯૫૩ ઓલ ૬૩૭ માં છે.

૩.૧૫ તેથી વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું હતું કે, બાબતને કોઈપણ દષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે તો ઓ.એન.જી.સી. એક રક્ષિત લેણદાર છે અને જ્યારે અધિકૃત લિક્વિડેટર વસૂલાતમાંથી રકમનું વિતરણ કરે છે, ત્યારે કંપની અધિનિયમની કલમ ૫૨૯એ મુજબ ઓ.એન.જી.સી. કામદારોની રકમ સાથે સમપ્રમાણ હકમાં છે અને ઓ.એન.જી.સી. અરક્ષિત લેણદાર બની શકતું નથી તથા અરક્ષિત લેણદારને અનુરૂપ રીતે રકમ વસૂલ કરવા હકદાર છે.

૩.૧૬ ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં વિદ્વાન વકીલે પ્રથમ અમારું ધ્યાન મદ્રાસ હાઈકોર્ટના જે. સારદામ્બલ વિ. જગન્નાથન એન્ડ બ્રધર્સ કેસમાં, જે (૧૯૭૨) ૪૨ કોમ. કેસિસ ૩૫૯ માં અહેવાલિત છે, ખાસ કરીને પાનાં ૩૬૨ અને ૩૬૩ તરફ દોર્યું હતું અને અંતે પાનું ૩૬૫ પર અદાલતે નીચે મુજબ નોંધ્યું છે:

જોકે “બેન્કરપ્ટ કંપની” શબ્દપ્રયોગની વ્યાખ્યા કરવામાં આવી નથી, તથાપિ સ્પષ્ટ છે કે તે એવી કંપનીનો સંદર્ભ આપે છે જેની સામે કલમ ૪૩૩(ઈ) પર આધારિત અરજી ઉપર સમાપન કરવાનો આદેશ કરવામાં આવ્યો હોય, અર્થાત્ એવી કંપની કે જે તેના દેવાઓ ચૂકવવામાં અસમર્થ હોય. કલમ ૫૨૯ મુજબ,

આવી કંપનીના સમાપનમાં, સાબિત કરી શકાય તેવા દેવાઓ અંગે તે જ નિયમો પ્રબળ રહેશે અને પાલન કરવામાં આવશે, જે હાલમાં દિવાળિયાપણાના કાયદા હેઠળ દિવાળિયા જાહેર કરાયેલા વ્યક્તિઓની મિલ્કતોના સંબંધમાં અમલમાં હોય. પ્રશ્ન એ છે કે શું માત્ર દિવાળિયાપણાના નિયમો જ લાગુ પડે છે કે પછી બેન્કરપ્ટ કંપનીના લિક્વિડેશન કેસમાં દિવાળિયાપણાના કાયદાની બધી સંબંધિત જોગવાઈઓ લાગુ પડે છે. કલમ પરદની પૃષ્ઠભૂમિમાં રહેલો આશય એવો છે કે કલમ પરદમાં ઉલ્લેખિત બાબતો અંગે બેન્કરપ્ટ કંપનીના લિક્વિડેશન કેસમાં દિવાળિયાપણાના કાયદાની બધી જ જોગવાઈઓ લાગુ પડે છે. એવો જ અભિપ્રાય અલ્હાબાદ વડી અદાલતની પૂર્ણપીઠે હંસરાજ વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર્સ, દેહરા દૂન મસૂરી ઇલેક્ટ્રિક ટ્રામવે કો. લિ. (એ.આઈ.આર. ૧૯૨૯ અલ્. ૩૫૩ (એફબી)) માં સ્વીકાર્યો હતો. આવો જ અભિપ્રાય અવધ ચીફ કોર્ટે બી. આનંદ બિહારી લાલ વિ. દિનશો એન્ડ કો. ((૧૯૪૪) ૧૨ કમ્પ. કેસિસ ૧૩૭) (અવધ) માં પણ સ્વીકાર્યો હતો. તેથી, કલમ પરદ મુજબ, બેન્કરપ્ટ કંપનીના સમાપનમાં સાબિત કરી શકાય તેવા દેવાઓ પર દિવાળિયાપણાના કાયદાની જોગવાઈઓ લાગુ પડે છે. તે પછી પ્રશ્ન એ ઊભો થાય છે કે ગીરો અધિકારથી આવરી લેવાયેલા

દેવા પર બેન્કરપ્સીના કાયદાની કઈ જોગવાઈઓ લાગુ પડે છે. પ્રોવિન્શિયલ ઇન્સોલ્વન્સી અધિનિયમ, ૧૯૨૦, અને પ્રેસિડેન્સી ટાઉન્સ ઇન્સોલ્વન્સી અધિનિયમ, ૧૯૦૬, “સુરક્ષિત દેનાર” ની વ્યાખ્યા કરે છે. પૂર્વવર્તી અધિનિયમમાં, કલમ ૨(ઈ) તે શબ્દપ્રયોગની વ્યાખ્યા કરે છે.

૩.૧૭એ “સુરક્ષિત લેણદાર” ની વ્યાખ્યા તથા પામર'સ કંપની લો, ૨૧મી આવૃત્તિના પાનું ૭૬૫ પરની ટિપ્પણી પર આધાર રાખ્યા બાદ, માનનીય ન્યાયાધીશે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:

“દિવાળિયાપણાના કાયદાની સંબંધિત જોગવાઈઓ સાથે વંચાયેલી કલમ ૫૨૯ ના વિચારવિમર્શ પર, હું આ નિષ્કર્ષ પર આવું છું કે કાનૂની અટકહકનો ધારક અથવા કરાર દ્વારા સર્જાયેલ અને કલમ ૧૨૫ મુજબ આવશ્યક રીતે નોંધાયેલ અટકહકનો ધારક, અન્ય બાબતો ઉપરાંત, સમાપન કાર્યવાહી માં સાબિત કરી શકાય એવા દેવાનો સંદર્ભે બેન્કરપ્ટ કંપનીના સમાપનના મામલે એક સુરક્ષિત ઋણદાતા છે.

અરજદાર-કંપની કાયદેસર ધારિતાધિકારની ધારક હોવાથી, તે સુરક્ષિત દેવાના દેનારની સ્થિતિમાં છે. જમા આપનાર તરીકે માલ

પર કબજો જાળવી રાખવાના ધારિતાધિકારથી અરજદાર-કંપનીને વેચાણ કરવાનો અધિકાર પ્રાપ્ત થતો નથી, તેમ છતાં, પુરવઠો કરાયેલા સ્પેર ભાગોની બાકી કિંમત ન મળેલ વેચનાર તરીકે અરજદાર-કંપનીને પુનર્વેચાણ કરવાનો અધિકાર છે. આ પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લેતાં, હું આ મતનો છું કે ન્યાયના હિતમાં અને બેન્કરપ્ટ કંપનીના વહીવટનો સમાપન કરવા હેતુસર, અરજદાર કંપનીના કબજામાં રહેલી ચંત્રસામગ્રીનું, યોગ્ય પ્રસિદ્ધિ આપ્યા પછી, અરજદાર કંપની દ્વારા જાહેર હરાજીમાં વેચાણ કરવા આદેશ કરવો જરૂરી છે જેથી અરજદાર-કંપની વેચાણની આવકમાંથી વેચાણ ખર્ચ સહિત તેની બાકી રકમનું સમાયોજન કરી શકે. જો કોઈ બાકી રકમ બચી રહે, તો તે સત્તાવાર લિક્વિડેટરને ચૂકવવામાં આવે. અરજીનો આ મુજબ આદેશ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ બાબતે કોઈ આદેશ નહીં.”

૩.૧૭બી વિદ્વાન વકીલે વધુમાં ૧૯૮૪ (૫૬) કોમ. કેસિસ ૨૧૪ માં અહેવાલિત પ્રાગા ટ્રૂસ લિ. વિ. બેંગાલ એન્જિનિયરિંગ કો. (પી) લિ.ના ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરના કેસમાં કલકત્તા વડી અદાલતના

ચુકાદા પર આધાર મૂક્યો છે, જેમાં અદાલતે પાનું ૨૨૧ પર નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

મારા મત મુજબ, હુકમનામા અથવા આદેશના વિષય-વસ્તુ અંગે અને સમાધાન અંગે શ્રી નાગ દ્વારા રજૂ કરાયેલા બંને તર્ક યુક્તિસંગત છે અને સ્વીકારવા યોગ્ય છે. હું ઠરાવું છું કે તા. ૧ ઓગસ્ટ, ૧૯૭૮ના એસ.કે. રોય ચૌધુરી જે. (જ્યારે તે સમયે તેમના લોર્ડશીપ હતા) ના આદેશ દ્વારા શ્રી નાગના અસીલના હિતમાં સર્જાયેલ સુરક્ષા, ભારતીય નોંધણી અધિનિયમ, ૧૯૦૮ ની કલમ ૧૭(૧)(૬) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતાં, અમલમાં મૂકી ન શકાય તેવી કહી શકાય નહિ.

૩.૧૭સી કંપનીઝ અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ તેવા કરારજન્ય પ્રભારનો ઉલ્લેખ કરે છે, જે કંપની દ્વારા સ્વયં સર્જવામાં આવી શકે. તે જ બાબત કાનૂની જોગવાઈથી અથવા અદાલતના આદેશોથી સર્જતા કોઈપણ વૈધાનિક અથવા પ્રક્રિયાત્મક પ્રભારને લાગુ પડતી નથી અને તેમનો કોઈ અસર કરતી નથી. આવા પ્રભાર કંપનીઝ અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ હેઠળ તેમના નોંધણીના અભાવ હોવા છતાં અમલમાં મૂકી શકાય તેવા રહેશે.

૪.૧ વિજ્ઞાન વકીલે વધુમાં (૧૯૯૮) ૫ એસ.સી.સી. ૪૦૧ માં અહેવાલિત ઇન્ડિયન બેંક વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર, કેમ્મીન્સ એક્સપોર્ટ્સ (પી) લિ. અને અન્યના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના માનનીય ચુકાદા પર આધાર મૂક્યો છે, જેમાં પૃષ્ઠ ૪૦૬ પરના પરિચ્છેદ ૭ માં સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

ઉપકલમ (૧) ને સીધી રીતે વાંચતા એ સ્પષ્ટ થાય છે કે જો કોઈ કંપની ઉપકલમ (૪) માં ઉલ્લેખિત સ્વરૂપનો ભાર તેના માલમત્તા પર ૧.૪.૧૯૧૪ પછી સર્જે છે, અને જે દસ્તાવેજ દ્વારા એવો ભાર સર્જવામાં આવ્યો હોય તે, જો હોય તો, તેની સાથે તે ભારની વિગતો કંપનીઓના નોંધણી અધિકારી સમક્ષ ત્રીસ દિવસની અંદર નોંધણી કરાવવામાં નિષ્ફળ જાય, તો એવો ભાર લિક્વિડેટર અને કંપનીના કોઈપણ ઋણદાતા સામે અમાન્ય ગણાશે. તેમ છતાં, આ બાબત અધિનિયમના ભાગ ૫ ની જોગવાઈઓને આધીન છે. પરંતુક નોંધણી અધિકારીને, નિર્ધારિત અવધિની અંદર વિગતો અને દસ્તાવેજ અથવા તેની નકલ રજૂ ન કરી શકવાના પૂરતા કારણો હતા એવું સંતોષ થાય ત્યારે, નિર્ધારિત વધારાની ફી ભરપાઈ પર ત્રીસ દિવસની મર્યાદા અવધિમાં શિથિલતા આપવાની સત્તા આપે છે. ઉપકલમો (૨)

અને (૩) ભાર દ્વારા સુરક્ષિત કરાયેલા નાણાંની પરતફેરી અંગે છે. ઉપકલમ (૨) માં જોગવાઈ છે કે ઉપકલમ (૧) ની જોગવાઈ ભાર દ્વારા સુરક્ષિત નાણાંની ચુકવણી માટેના કરાર અથવા બાંહેધરીને હાનિ પહોંચાડશે નહીં અને ઉપકલમ (૩) કહે છે કે જ્યારે તે કલમ હેઠળ કોઈ ભાર અમાન્ય બને છે, ત્યારે સુરક્ષિત નાણાં તરત જ ચુકવવા પાત્ર બનશે. અધિનિયમના ભાગ પ હેઠળ ભારની નોંધણી ન થવાને પરિણામે, કંપનીના લિક્વિડેશનની સ્થિતિમાં, કારણ કે એવો ભાર લિક્વિડેટર અને ઋણદાતા સામે અમાન્ય બની જાય છે, કોઈ ઋણદાતા સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે કંપનીની માલમત્તા સામે એવો ભાર અમલમાં મૂકી શકશે નહીં, તેમ છતાં તે કંપની પાસેથી બાકી રહેલું ઋણ અન્ય અસુરક્ષિત ઋણદાતાઓની સમકક્ષ પાચે વસૂલ કરવા હકદાર રહેશે. એ પણ સ્પષ્ટ છે કે કલમ ૧૨૫ કંપની દ્વારા ૧.૪.૧૯૧૪ ના દિવસે અથવા ત્યાર પછી સર્જવામાં આવેલા દરેક ભાર પર લાગુ પડે છે. પરંતુ જ્યાં ભાર કાયદાની ક્રિયાપ્રવૃત્તિથી ઊભો થાય છે અથવા અદાલતના આદેશ અથવા ડિક્રી દ્વારા સર્જાય છે, ત્યાં કલમ ૧૨૫ લાગુ પડતી નથી.

૪.૨ ઉક્ત ચુકાદાના પાનું ૪૦૭ પરના પરા ૯ માં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે વધુમાં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

“પ્રાગા ટૂલ્સ લિ. વિ. બેંગલ એન્જિનિયરિંગ કો. (પી) લિ.ના અધિકૃત લિક્વિડેટર, (૧૯૮૪) ૫૬ કોમ્પ. કેસિસ ૨૧૪ (કેલ)) માં, પ્રાગા ટૂલ્સ કંપની દ્વારા દાખલ કરાયેલા દાવામાં બેંગલ એન્જિનિયરિંગ કંપની વિરુદ્ધ રકમની પરતફેર માટે સંમતિ આધારિત હુકમનામું પસાર કરવામાં આવ્યું હતું. તે હુકમનામામાં, અન્ય બાબતો ઉપરાંત, એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે હુકમનામાની રકમની ચૂકવણી ન થવા પામે તે ઘટનામાં પ્રાગા ટૂલ્સ કંપનીને હુકમનામાનો અમલ કરાવવાનો હક રહેશે અને હુકમનામાના અમલની સ્થિતિમાં, અદાલતના અગાઉના આદેશ મુજબ રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ બેંગલ એન્જિનિયરિંગ કંપનીએ રૂ. ૫૩,૦૦૦ ની હદ સુધી જે જામીનગીરી પૂરી પાડી હતી તે હુકમનામા માટે જામીનગીરી તરીકે યથાવત્ રહેશે. તે હુકમનામું નોંધાયેલું નહોતું. ત્યારબાદ, બેંગલ એન્જિનિયરિંગ કંપની લિક્વિડેશનમાં ગઈ અને તેની સમગ્ર મિલકત અધિકૃત લિક્વિડેટરે વેચી દીધી. પ્રાગા ટૂલ્સ કંપનીએ રૂ. ૫૦,૦૦૦ ની હદ સુધી પોતે સુરક્ષિત ઋણદાતા હોવાનું દાવો કરી અરજી કરી.

કલકત્તા વડી અદાલતના એક વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે એવો ઠરાવ કર્યો હતો કે, કારણ કે પ્રભાર અદાલતના આદેશ દ્વારા સર્જવામાં આવ્યો હતો, તેથી કંપનીઝ અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ હેઠળ તેની નોંધણી આવશ્યક નહીં બને અને પ્રાગા ટૂલ્સ કંપનીને રૂ. ૫૦,૦૦૦/- ની હદ સુધી સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે ગણવી જોઈએ અને તેને સત્તાવાર લિક્વિડેટર પાસેથી તે રકમ વસૂલ કરવાનો અધિકાર હતો. અમે કલકત્તા વડી અદાલતના વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા પ્રતિપાદિત સિદ્ધાંતને મંજૂરી આપીએ છીએ. અમે વધુમાં સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે કંપનીની સંપત્તિઓ પર પ્રભાર સર્જતો અદાલતનો આદેશ અથવા હુકમનામું, અધિનિયમની કલમ ૧૨૫થી પ્રભાવિત થતો અનનોંધાયેલ પ્રભાર આધારિત ગીરો દાવામાં પસાર કરાયેલ પ્રાથમિક હુકમનામાથી ભિન્ન ગણવો પડે. અમે હાલમાં જ આ પાસા તરફ સંદર્ભ કરીશું.”

૪.૩ પરિચ્છેદ ૯ માં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે કલકત્તા વડી અદાલતના તે ચુકાદાનું સ્પષ્ટીકરણ કર્યું છે, જેના વિષે અમે અગાઉ ઉલ્લેખ કર્યો હતો, અને અંતે ઉક્ત ચુકાદાના પાનું ૪૧૦ પરના પરિચ્છેદ ૧૬ માં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ નોંધ્યું છે:

“ઉપરોક્ત ચર્ચામાંથી એવું અનુસરે છે કે સત્તાવાર લિક્વિડેટર દ્વારા પ્રતિનિધિત કંપની સહિતના પ્રતિવાદીઓનો હુકમનામાની રકમ જમા કરવાનો હક ૨૮.૮.૧૯૮૨ સુધી ઉપલબ્ધ હતો. અન્ય શબ્દોમાં કહીએ તો, ભારણ સર્જનારા કરાર અનુસાર વસૂલાત કરવાની હકદારી, હુકમનામાની શરતો હેઠળ પણ, ઉક્ત તારીખ સુધી ઉપલબ્ધ હતી અને તે પછી ‘વિષય કરારના ક્ષેત્રમાંથી ચુકાદાના ક્ષેત્રમાં પ્રવેશી ગયો હતો’ ”

પ. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના બાલકૃષ્ણ ગુપ્તા અને અન્ય વિ. સ્વદેશી પોલિટેક્સ લિ. અને અન્યના કેસમાં આપેલ, (૧૯૮૫) ૨ એસ.સી.સી. ૧૬૭ માં અહેવાલિત ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે, જેમાં પાનું ૧૯૩ પરના પરિષ્કેદ ૩૧ માં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

દેવાદારની મિલકત અથવા સંપત્તિ ઉપરનો ભારણ આદેશ, દેનારને રકમની ચુકવણી માટેના ચુકાદા અથવા આદેશના અમલીકરણના ઉપાયોમાંનો એક ઉપાય છે. જોકે, તે સીધો અમલીકરણનો ઉપાય નથી, એ અર્થમાં કે દેનાર તરત જ પોતાના ચુકાદાથી પ્રાપ્ત થનાર લાભોની વસૂલી કરવા આગળ વધી શકે;

પરંતુ તે પરોક્ષ અમલીકરણનો ઉપાય છે, એ અર્થમાં કે તે દેવાદારની મિલકત ઉપર સંપૂર્ણ અથવા આંશિક રીતે દેનારને સુરક્ષા પ્રદાન કરે છે. તે દેનારને એક સુરક્ષિત દેનાર બનાવે છે, જેને પોતાનો ભારણ આદેશ પ્રાપ્ત કર્યા પછી, ભારણગ્રસ્ત મિલકતના સ્વરૂપ અનુસાર જેટલું જરૂરી હોય તેટલું, પોતાના ભારણનો અમલ કરાવવા માટે કાર્યવાહી કરવી પડે છે જેથી પોતાના ભારણની વાસ્તવિક આવક મેળવીને પોતાના ચુકાદાનું સંપૂર્ણ અથવા આંશિક સંતોષ પ્રાપ્ત કરી શકે. કાયદાની અન્ય જોગવાઈઓને આધીન રહીને, ભારણ આદેશ દ્વારા લાદવામાં આવેલું ભારણ તે જ અદાલતમાં અને તે જ રીતે અસરકારક રહેશે અને અમલપાત્ર રહેશે, જેમ દેવાદારે પોતાના હસ્તાક્ષર હેઠળ લખાણ દ્વારા સર્જેલ સમન્યાયી ગીરો હોય. મુદ્દાની સિવિલ પ્રોસિજર કોડ (૧૪મી આવૃત્તિ), ખંડ ૨, પૃષ્ઠ ૧૫૧૦ પરનો એક સંક્ષિપ્ત ઉતારો માર્ગદર્શક છે અને તે આ રીતે વાંચાય છે:

‘કોડમાં ચાર્જિંગ આદેશો માટે કોઈ જોગવાઈ નથી, પરંતુ વડી અદાલતોની મૂળ અધિકારિતા પક્ષે, જેને ચાન્સરીની અદાલતની જૂની અધિકારિતા વારસામાં પ્રાપ્ત થઈ છે, ત્યાં એવા કેસોમાં, જેમાં તાત્કાલિક અમલવારી મંજૂર કરવી

અનિરછનીય માનવામાં આવે છે, કેવની વિ. એટ્રિલ (૧૮૮૬) (૩૪ ચ ડી ૩૪૫ : ૫૫ એલટી ૮૦૫ : ૩૫ ડબલ્યુઆર ૧૯૧) ના કેસમાં કરવામાં આવેલા સ્વરૂપમાં ચાર્જિંગ આદેશ કરવાનું પ્રચલન છે. જ્યારે સંપત્તિઓને સંભાળપૂર્વક વ્યવસ્થાપિત કરવાની જરૂર હોય છે, ત્યારે ચાર્જિંગ આદેશનો લાભ એ છે કે તે

એક તરફ સમય પ્રાપ્ત કરવા અને બીજી તરફ ડિકી-ધારકનું રક્ષણ કરવા માટે અદાલત. ભાગીદારીની સંપત્તિઓનું પ્રશાસન કરતી વખતે અદાલત જો સીધી જ જમીની મંજૂરી આપે તો જે ગૂંચવણ અનુસરવાની શક્યતા છે તે પણ આથી ટળી જાય છે. ચાર્જિંગ ઓર્ડરનો પરિણામ એ થાય છે કે ડિકી-ધારકને સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે સ્થાપિત કરવામાં આવે છે, જોકે તે ચાર્જ અંગે અદાલતના આગળના આદેશોને આધિન રહી વ્યવહાર કરવાની જવાબદારી સ્વીકારે છે'."

૬. વિદ્વાન વકીલે આગળ વધુમાં એ.આઈ.આર. ૧૯૩૨ અલ્હાબાદ ૫૫૦ માં અહેવાલિત મુન્ના લાલ એન્ડ સન્સ વિ. ઓફિશિયલ રિસીવર, ઝાંસી ના મામલામાં અલ્હાબાદ વડી અદાલતના ચુકાદા પર પણ આધાર

મૂક્યો છે, જેમાં સુરક્ષિત લેન્ડારની વ્યાખ્યા સમજાવવામાં આવી હતી. તેમણે એ.આઈ.આર. ૧૯૪૧ મદ્રાસ ૭૯૪ માં અહેવાલિત મિટ્રિજિટ નરસિમ્હમૂર્તિ એન્ડ અનધર વિ. પાંદિરી સત્યાનંદમ ના મામલાના ચુકાદા પર પણ આધાર મૂક્યો છે, જેમાં પાનું ૭૯૫ પર અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

અમારો મત એ છે કે આ મામલામાં આ વાંધામાં કોઈ વાસ્તવિક બળ નથી કે ડિકી દ્વારા સર્જાયેલ ચાર્જ અનિશ્ચિતતાને કારણે અમાન્ય છે અથવા જે સંપત્તિ અંગે ચાર્જ સંબંધિત છે તે નિશ્ચિત નથી. તેવી સ્થિતિમાં, તે અનુસરશે કે ડિકી દ્વારા અપાયેલ ચાર્જ અમલયોગ્ય હતો અને નીચલી અદાલતે ચાર્જ અમલયોગ્ય ન હતો એવા આધારે અરજી ફગાવવી ન જોઈતી હતી. અપીલકર્તાઓની પ્રાર્થના મંજૂર કરવામાં આવે તે અંગે નીચલી અદાલતમાં કોઈ અન્ય વાંધો દબાણપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો એવું પ્રતીત થતું નથી. તેથી, બંને અદાલતોના ખર્ચ સાથે આ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૬.૧ વિદ્વાન વકીલે એ.આઈ.આર. ૧૯૩૦ પી.સી. ૬૬ માં અહેવાલિત રામ નારાયણ વિ. રાધા કિશનના કેસમાં આપેલ ચુકાદા પર પણ આધાર મૂક્યો છે.

૬.૨ આ ચુકાદાઓ પર આધાર રાખીને, વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે કંપનીઝ અધિનિયમ હેઠળ કલમ ૧૦૯ (અર્થાત જૂના અધિનિયમની) મુજબ નોંધાયેલ ન હોય તેવી ગીરો સંપૂર્ણપણે અમાન્ય બનતી નથી. વિસ્તૃત સમયમર્યાદામાં નોંધાયેલ ગીરો અમલની તારીખથી અમલમાં આવે છે.

૬.૩ ઉપરોક્ત સત્તાધિકારીઓને ધ્યાનમાં રાખીને વિદ્વાન વકીલે નીચે મુજબ રજૂઆતો કરી: ઉપરોક્ત તમામ સત્તાધિકારીઓનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી અપીલકર્તા તરફના વિદ્વાન વકીલની રજૂઆતો:

૭.૧ વિદ્વાન વકીલે દીવાની કાર્યવાહી સંહિતાની કેટલીક જોગવાઈઓ પર આધાર રાખ્યો છે. દીવાની કાર્યવાહી સંહિતા વાદીના હકના રક્ષણ માટે સુરક્ષા સર્જવાની કલ્પના કરે છે. નાણાંની માંગ અંગેના દાવાઓના સંક્ષિપ્ત વિચારણા સાથે સંબંધિત આદેશ ૩૭ એ જોગવાઈ કરે છે કે નાણાકીય દાવાવાળા દાવામાં પ્રતિવાદીને દાવાની રકમ અથવા તેના કોઈ ટકાવારી હિસ્સાની જમા કરવાની શરતોને આધીન કરવામાં આવી

શકે છે. આ વાદી, જે નાણાં અંગેના હક્કનો દાવો કરે છે, તેના હિતમાં સુરક્ષા ઊભી કરવાની એક વ્યવસ્થા છે.

૭.૨ તે જ રીતે, હુકમ ૩૮ નિયમ ૫ પણ તેવા પ્રતિવાદીની મિલકત જપ્ત કરવાની જોગવાઈ કરે છે, જે પોતાની મિલકતોનું હસ્તાંતરણ કરીને હુકમનામાના અમલીકરણને નિષ્ફળ બનાવવાની શક્યતા ધરાવે છે. આ જોગવાઈ એવી મિલકત જપ્ત કરવાનો અધિકાર નિર્ધારિત કરે છે, જેથી પ્રતિવાદીને મિલકતનું હસ્તાંતરણ કરવાથી રોકી શકાય અને પરિણામે ફરીયાદી હુકમનામાનું અમલીકરણ કરાવવામાં અસમર્થ ન બને, અને આ રીતે વાસ્તવમાં એક સુરક્ષા ઊભી થાય.

૭.૩ તે જ રીતે, આદેશ ૪૧ નિયમ ૩ પણ એ જ નિર્ધારિત કરે છે કે પોતાના વિરુદ્ધ પારિત થયેલ નાણાકીય હુકમનામાની સ્થિતિ માંગતા અપીલકર્તાને, હુકમનામા મુજબ બાકી રકમ માટે અદાલતમાં રકમ જમા કરાવવી અથવા બેંક ગેરંટી આપવી — એમ બેમાંથી કોઈ એક શરતને આધીન થવું આવશ્યક છે. ઉપરોક્ત ઉદ્દેશિત બાબત પણ સ્પષ્ટપણે એવો ઉપાય છે જે અપીલની સુનાવણી બાદ જો અદાલત અપીલકર્તાના વિરુદ્ધ ઠરાવે, તો હુકમનામાધારકના હિતનું રક્ષણ અને સુરક્ષણ કરવા

માટે રચાયેલ છે. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના ચુકાદા/નિષ્કર્ષને પડકારવા માટેની રજૂઆત:

૮. ઉપરોક્ત અધિકરણો પર વધુ આધાર રાખીને, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી અને એ દર્શાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો કે આ અદાલતના વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે વિવાદિત આદેશ અને ચુકાદામાં આપેલ તર્કસંગતિ યોગ્ય નથી અને આ અદાલત અપીલકર્તાની અપીલ મંજૂર કરે.

૮.૧ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશ એ બાબતનું મૂલવવામાં નિષ્ફળ ગયા કે ઓ.એન.જી.સી. માટે ગીરો, ભારણ અથવા ધિરાણાધિકાર અસ્તિત્વમાં હતો તે દર્શાવવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ ઉપસ્થિત થતો નહોતો. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના ચુકાદા/આદેશ પર પ્રહાર કરવા અગાઉ, તેમણે અમારું ધ્યાન મિલકત હસ્તાંતરણ અધિનિયમ અને કંપનીઓ અધિનિયમની કેટલીક જોગવાઈઓ તરફ દોર્યું, ખાસ કરીને કંપનીઓ અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ તરફ, જેમાં એવી જોગવાઈ છે કે આ ભાગમાં “ભારણ” માં ગીરોનો પણ સમાવેશ થાય છે. મિલકત હસ્તાંતરણ અધિનિયમની કલમ ૫૮ “ગીરો” ની વ્યાખ્યા કરે છે. વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી કે કંપનીઓ અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ મુજબ,

નોંધણી ન કરાય ત્યાં સુધી કેટલીક ભારણો લિક્વિડેટર અથવા લેણદારો સામે અમાન્ય ગણાય છે. તેથી, વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશોથી ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં સુરક્ષા અધિકાર સર્જાયો હતો અને આવી સુરક્ષા કંપનીઓ અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ ના વ્યાપમાં આવતી નથી.

૮.૨ વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું કે સુરક્ષા હિતની રચના માટે વિવિધ કાનૂની જોગવાઈઓ ઉપલબ્ધ છે, જે ગીરો, પ્રભાર અથવા ધારણાધિકાર જેવી કરારજન્ય સુરક્ષાઓથી બહુ ભિન્ન છે. વિદ્વાન ન્યાયાધીશે એવો નિષ્કર્ષ કરવો જોઈએ હતો કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશથી ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં એક સુરક્ષા હિત સર્જાયું હતું.

૮.૩ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે એવી અનેક રીતો હોઈ શકે છે જેના દ્વારા સુરક્ષા હિતનું સર્જન થઈ શકે અને સ્વીકારેલી રીતોમાંથી એક અદાલતના શરતી આદેશો દ્વારા છે. બંને પક્ષોએ અદાલતના શરતી આદેશોના આધારે વર્તન કર્યું છે અને જો એવો તર્ક કરવામાં આવ્યો હોત કે આવા આદેશોની અસરથી સુરક્ષા હિતનું સર્જન થતું નથી, તો ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા પુરવઠો કરવામાં આવ્યો ન હોત. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિધાવંત ન્યાયાધીશે એનું

મૂલવણ કરવામાં ચૂક કરી કે કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૨૫ ફક્ત રવૈરિછક પ્રભારને લાગુ પડે છે અને અદાલત દ્વારા સર્જાયેલ સુરક્ષા હિતને નહિ. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિધાવંત ન્યાયાધીશે આ નિષ્કર્ષે પહોંચવામાં ભૂલ કરી છે કે કામદારોના હિસ્સાની હદ સુધી કામદારોના હિતમાં તેના સમાનુપાતી પ્રભારના અમલીકરણ માટે ઓ.એન.જી.સી. સત્તાવાર લિક્વિડેટરને પરવાનગી આપવા તૈયાર અને ઈચ્છુક નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ઓ.એન.જી.સી.એ એવો તર્ક વિધાવંત એકલ ન્યાયાધીશ સમક્ષ ન તો પોતાની લેખિત રજૂઆતોમાં કર્યો હતો અને ન તો દલીલો દરમિયાન કર્યો હતો અને તેથી આ તર્કોને ગેરસમજીને ખોટી રીતે નોંધવામાં આવ્યા છે. વિધાવંત ન્યાયાધીશે એનું મૂલવણ કરવું જોઈએ હતું કે મુદ્દો એ નક્કી કરવાનો હતો કે અધિકાર ક્યારે સ્ફટિકૃત થયો — જે હક્કદારીના અગ્રક્રમ નક્કી કરવાનો મુદ્દો હતો — અને તેમાં કોઈ કાયદાકીય જોગવાઈઓની અવગણનાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નહોતો.

૮.૪ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે આ બાબતનું મૂલવણું જોઈએ હતું કે ઓ.એન.જી.સી.નો અધિકાર તે હકીકતના કારણે ઉપસ્થિત થયો હતો કે તેણે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશના નિર્દેશો (આશ્રય) હેઠળ ગેસ પુરો પાડ્યો હતો,

જેમાં તેને જે કિંમતે હકદાર હતું તે કરતાં ઓછી કિંમતે ગેસ પુરો પાડવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો, અને એવી સ્પષ્ટ સમજણ હતી કે અંતે જો અદાલત ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા કરવામાં આવેલી કિંમત નિર્ધારણને માન્ય રાખે, તો તે કિંમતના તફાવતની વસૂલી કરવા હકદાર બનશે.

૮.૫ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭થી લાગુ આદેશને ધ્યાને લેતા ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત દેણદાર તરીકે ગણવામાં આવ્યું છે અને તેથી ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત દેણદાર તરીકે પ્રાધાન્યપૂર્ણ વર્તન અપાવવું જોઈએ અને સુરક્ષિત દેણદારોમાં પણ, તેની બાકી બાકીદારીની વસૂલાત બાબતે, સુરક્ષિત દેણદાર હોવાનો દાવો કરતા અન્ય તમામ દેણદારો તથા કામદારો અને નાણાકીય સંસ્થાઓ ઉપર પ્રાથમિકતા આપવી જોઈએ. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે આ બાબત મૂલવવી જોઈતી હતી કે ઓ.એન.જી.સી.એ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશ અનુસાર ગેસ પુરો પાડ્યો હતો અને તેથી આ વડી અદાલત તેમજ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પસાર કરેલા શરતી આદેશોના બળે કંપનીઓ અધિનિયમની કલમ ૫૨૯/૫૨૯અ મુજબ ઓ.એન.જી.સી.ને પ્રાધાન્યપ્રાપ્ત સુરક્ષિત દેણદાર અને ઓછામાં ઓછું સુરક્ષિત દેણદાર તરીકે ગણવું આવશ્યક છે.

૮.૬ માનનીય ન્યાયાધીશે એ બાબતની મૂલવણી કરવી જોઈતી હતી કે ઈ.સ. ૧૯૯૩માં જ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે તા. ૬.૪.૧૯૯૩ના આદેશ દ્વારા એ પદ્ધતિ અને રીત નિર્ધારિત કરી હતી કે જેના અનુસાર ઓ.એન.જી.સી.ને લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપની સહિત વિવિધ ઉદ્યોગો પાસેથી તેને બાકી રહેલી રકમો વસૂલ કરવાની હકદારી હતી અને ત્યારબાદ તા. ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના આદેશ દ્વારા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે દિશાનિર્દેશ આપ્યો હતો કે હાલ લિક્વિડેશન હેઠળ રહેલી કંપનીની સંપત્તિમાંથી ઓ.એન.જી.સી.ને પ્રથમ ચૂકવણી કરવી અને અન્ય કોઈ લેણદારને કોઈપણ ચૂકવણી કરવાનો પ્રશ્ન માત્ર વધિયાત રકમ, જો કોઈ હોય, ઓ.એન.જી.સી.ની બધી બાકી રકમ સંપૂર્ણ ચૂકવાઈ ગયા પછી જ ઊભો થવાનો હતો.

૮.૭ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે આ બાબતનો વિચાર કરવો જોઈએ હતો કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તા. ૧૨.૪.૨૦૦૪ ના આદેશ પછી પણ (જેનો અહેવાલ ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિયેશન વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર (ઉપરોક્ત) માં પ્રકાશિત થયો છે) ઓ.એન.જી.સી. સુરક્ષિત દેણદારોની સમકક્ષ ઓછામાં ઓછા સુરક્ષિત દેણદાર તરીકે ગણવામાં આવવાનો

હકદાર હતો અને વિતરણ માટે ઉપલબ્ધ રકમમાંથી પ્રમાણસર હિસ્સો મેળવવાનો હકદાર હતો.

૮.૮ વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું હતું કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશને ધ્યાનમાં લેતા, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે એવો નિષ્કર્ષ કાઢવામાં ભૂલ કરી કે કંપની અરજી નં. ૧૨૧/૧૯૯૫ માં ૧૭.૧.૧૯૯૭ના રોજ સમાપનનો આદેશ થયા પછી, બાકી રહેલી બાકીદાર રકમની વસૂલાત સંબંધિત પોતાના કાનૂની ઉપાયો અનુસરવા માટે ઓ.એન.જી.સી. માટે કંપની અદાલતની મંજૂરી મેળવવી અથવા કંપની અદાલત પાસેથી આદેશ મેળવવો આવશ્યક હતો, ખાસ કરીને એ હકીકતને ધ્યાનમાં લેતા કે ૧૯૮૭થી માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ કાર્યવાહી પ્રલંબિત હતી અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઓ.એન.જી.સી.ના પક્ષમાં અનેક આદેશો કર્યા હતા.

૮.૯ વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું હતું કે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે તા. ૧૨.૪.૨૦૦૪નો આદેશ પસાર કર્યો તે પહેલાં, ખાસ કરીને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭ના આદેશ સહિત પસાર થયેલા વિવિધ આદેશોના પ્રકાશમાં, ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે દાવો રજૂ કરવાની કોઈ તક કે કારણ નહોતું, તે બાબત

વિદ્વાન ન્યાયાધીશે વિચારવી જોઈએ હતી. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું હતું કે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પસાર થયેલા વિવિધ આદેશોના પ્રકાશમાં, ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ કરતાં ઉચ્ચતર હક છે, તે બાબતનું મૂલવણ કરવામાં વિદ્વાન ન્યાયાધીશ નિષ્ફળ ગયા હતા. એવું જણાય છે કે, વિદ્વાન કંપની ન્યાયાધીશે આ મહત્વપૂર્ણ હકીકતની અવગણના કરી છે કે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતને અનુચ્છેદ ૧૪૨ હેઠળની પોતાની અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતાં, તેની સમક્ષ બાકી રહેલા કોઈપણ વાદ અથવા બાબતમાં પક્ષકારો વચ્ચે સંપૂર્ણ ન્યાય કરવા માટે જરૂરી હોય એવો આદેશ કરવાની સત્તા છે.

૮.૧૦ વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે કંપનીઓ અધિનિયમની સંબંધિત જોગવાઈઓ સાથે ઉપર ઉલ્લેખિત અન્ય સત્તાધિકારોને વાંચીને પ્રોવિન્શિયલ ઇન્સોલ્વન્સી અધિનિયમ, ૧૯૨૦ ની જોગવાઈઓનો યોગ્ય રીતે વિચાર કર્યો નથી.

૮.૧૧ વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે એ બાબતની મૂળવણી કરવી જોઈએ હતી કે હાલના કેસના વિશિષ્ટ તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓમાં એવો દૃષ્ટિકોણ અપનાવી શકાતો નહોતો, કારણ કે ઓ.એન.જી.સી.એ પોતાની સ્વૈચ્છિક ઇચ્છાથી ગેસ પુરો પાડ્યો નહોતો, પરંતુ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશો હેઠળ (અર્થાત્

બાધ્યતાવશ) પુરવઠો કર્યો હતો. આવા પુરવઠાને કોઈપણ રીતે એવા વેપારી, અસુરક્ષિત ઋણદાતા અથવા સુરક્ષિત ઋણદાતા ના કૃત્ય સાથે સમકક્ષ ગણાવી શકાય નહીં, જેણે પોતાની સ્વૈચ્છિક ઇચ્છાથી અને માત્ર નફો કમાવવાના એકમાત્ર હેતુથી લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપની સાથે વ્યાવસાયિક વ્યવહાર કર્યો હોય.

૮.૧૨ વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું કે ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં આ અદાલતના આદેશ તેમજ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશથી સુરક્ષા સર્જવામાં આવી હતી અને આવી સુરક્ષા, ભારઅધિકાર અથવા ગ્રહણાધિકાર સર્જ્યા બાદ, કામદારો તથા સુરક્ષિત દેવુંદારોના અધિકારોને તેના ઉપર પ્રાધાન્ય હશે એવા આધાર પર, તેને નબળી પાડવી અથવા તેનું ક્ષીણીકરણ કરવું અથવા તેને નિષ્ફળ બનાવવું શક્ય નથી. ૮.૧૨અ વૈકલ્પિક રીતે અને ઉપરોક્ત દલીલને અશ્વુણ રાખીને, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે એવું ઠરાવવું જોઈએ હતું કે ઓ.એન.જી.સી.ને સમાનુપાતી અધિકાર હતો અને તેથી વિતરણ માટેની રકમોમાંથી તેને પ્રમાણસર હકદારી હતી.

૮.૧૩ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તા. ૧૨.૪.૨૦૦૪ ના આદેશને ધ્યાને લેતાં,

ઓ.એન.જી.સી.નો દાવો ધારા પરલ અને પરલએ મુજબ પણ નિર્ધારિત થવો આવશ્યક હતો, તે બાબત વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે વિચારવી જોત હતી. વધુમાં એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે કામદારો/સંઘ તેમજ અન્ય સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ/નાણાકીય સંસ્થાઓને રકમોના વિતરણની મંજૂરી આપતો તા. ૧.૧૦.૨૦૦૪ નો આદેશ પસાર કરીને ભૂલ કરી હતી.

૮.૧૪ માનનીય એકલ ન્યાયાધીશે ઓ.એન.જી.સી.ની તરફેથી વિતરણ માટે કરવામાં આવેલી અરજીની કાર્યવાહી મુલતવી રાખવા / સ્થગિત રાખવા માટે કરવામાં આવેલી વિનંતી નકારી કાઢવામાં ભૂલ કરી છે. જોકે, તે વિનંતી અન્ય બાબતો ઉપરાંત આ કહીને કરવામાં આવી હતી કે ઓ.એન.જી.સી. તા. ૧.૧૦.૨૦૦૪ના ચુકાદા અને આદેશ વિરુદ્ધ અપીલ કરવી ઇચ્છતું હતું, જેને માનનીય એકલ ન્યાયાધીશે નકારી કાઢી હતી. માનનીય વકીલે રજૂ કર્યું કે માનનીય એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા કરાયેલો ઉક્ત ઇનકાર અયોગ્ય છે અને તેના પરિણામે ઓ.એન.જી.સી.ને અપૂરણીય નુકસાન થયું છે. રકમના વિતરણ અંગેના આદેશ, એટલે કે તા. ૧.૧૦.૨૦૦૪ના આદેશ બાદ, ઓ.એન.જી.સી.ની તરફેથી અન્ય બાબતો ઉપરાંત એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે ઉક્ત આદેશ પર સ્થગન આપવામાં આવે અથવા

એવો આદેશ કરવામાં આવે કે અંદાજે દસ દિવસ સુધી વિતરણ ન કરવામાં આવે જેથી ઓ.એન.જી.સી. લિમિટેડ અપીલ દાખલ કરી શકે. જોકે, માનનીય એકલ ન્યાયાધીશે ઉક્ત વિનંતી નકારી કાઢી હતી. તેથી એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું કે તા. ૧.૧૦.૨૦૦૪નો આદેશ કાયદા તથા હકીકતો બંને દષ્ટિએ અયોગ્ય અને ટકાઉ નથી.

૮.૧૫ વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે કાર્યવાહી અને આદેશને, તા. ૧.૧૦.૨૦૦૪ ના આદેશ વિરુદ્ધ અપીલ દાખલ થાય અને ઓછામાં ઓછું વચગાળાની રાહત માટે તેની સુનાવણી થાય ત્યાં સુધી, મુલતવી રાખવા જોઈએ હતા. વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે વર્તમાન કેસના તથ્યોમાં, ઉક્ત તા. ૧.૧૦.૨૦૦૪ નો આદેશ અયોગ્ય અને ટકાઉ નથી અને અન્ય કંપની અરજીઓમાં અગાઉ અથવા અન્ય સમયે પસાર કરાયેલા આદેશોને ધ્યાનમાં લેતો નથી, જેઓ કામદારો અને અન્ય નાણાકીય સંસ્થાઓના હિતમાં રકમના વિતરણ માટે કરાયેલ પ્રાર્થના અને આદેશ સાથે સંબંધિત છે અને તેના પર પ્રભાવ ધરાવે છે.

૮.૧૬ તેથી વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે અપીલકર્તાની સ્થિતિ માત્ર ડિકીધારકની નહીં રહે, પરંતુ અદાલતના આદેશથી તેના હિતમાં સર્જાયેલ સુરક્ષા તેમજ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશને કારણે તેને ઉપલબ્ધ રહેલું આભાસી આશ્વાસન (પ્રતિવાદીઓ દ્વારા આપવામાં

આવેલ ઉપક્રમના સ્વરૂપમાં) સાથે જોડાયેલા ડિક્કીધારકની રહેશે, અને તેથી અપીલકર્તાને અન્ય સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ તથા કામદારોની સાથે સમાન હિસ્સેદારીના પ્રભારનો હકદાર સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે ઠરાવવો જરૂરી હતો.

૮.૧૭ યુ.પી. યુનિયન બેંક લિમિટેડ વિ. મેસર્સ દીના નાથ રાજા રામ, એ.આઈ.આર. ૧૯૫૩ ઓલ ૬૩૭ માં અહેવાલિત, તેમાં એવું નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે કે આ કલમના કારણે દેવાળિયાપણાના કાયદા હેઠળ અમલમાં રહેલા “નિયમો” ને સમાપન કાર્યવાહી પર લાગુ કરવામાં આવ્યા છે. આ કલમમાં “નિયમો” શબ્દનો ઉપયોગ દેવાળિયાપણાની કાર્યવાહીનો કારભાર નિયંત્રિત કરતા સિદ્ધાંતોના અર્થમાં કરવામાં આવ્યો છે.

૮.૧૮ ભારતીય કંપનીઓ અધિનિયમ, ૧૯૧૩ ની કલમ ૧૦૯ (જે કંપનીઓ અધિનિયમ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૧૨૫ ને અનુરૂપ છે) કંપની દ્વારા કરારથી સર્જવામાં આવેલ ગીરો અથવા ભારણ પર લાગુ પડે છે અને કાયદાના અમલથી ઉત્પન્ન થતા ભારણ પર લાગુ પડતી નથી.

સુરક્ષિત ઋણદાતાની સ્થિતિ શું છે:

૮.૧૯ વિદ્વાન વકીલે કેનફિન હોમ્સ લિ. વિ. લોયડ્સ સ્ટીલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિ. ના કેસમાં બોમ્બે વડી અદાલતના ચુકાદા પર પણ આધાર મૂક્યો છે (જે ૧૦૬ કોમ. કેસિસ પર માં અહેવાલિત છે), જેમાં સુરક્ષિત ઋણદાતા ની વ્યાખ્યા સમજાવવામાં આવી છે. ઉક્ત ચુકાદાના પાનું ૬૨ પર બોમ્બે વડી અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે: “જે સુરક્ષિત ઋણદાતા વિલિંગ અપની કાર્યવાહી દરમિયાન તેના સમગ્ર દેવાની સાબિતી કરવા માંગે છે, તેને પોતાના દેવાની સાબિતી કરતા પહેલા સામાન્ય ઋણદાતાઓના સમૂહના હિત માટે તેની સુરક્ષા છોડી દેવી આવશ્યક છે. જો તે સામાન્ય ઋણદાતાઓના સમૂહના હિત માટે તેની સુરક્ષા સમર્પિત કરે, તો તે તેના સમગ્ર દેવાની સાબિતી કરી શકે છે. જો સુરક્ષિત ઋણદાતાએ તેની સુરક્ષાનો નાણાકીય લાભ પ્રાપ્ત કર્યો હોય, તો તે પ્રાપ્ત થયેલી શુદ્ધ રકમ કપાત કર્યા પછી તેના બાકી રહેલા દાવા માટે સાબિતી કરી શકે છે. સુરક્ષા છોડી દેવાનો તબક્કો ત્યારે આવે છે જ્યારે સુરક્ષિત ઋણદાતા વિલિંગ અપની કાર્યવાહી દરમિયાન તેના સમગ્ર દેવાની સાબિતી કરવા માંગે છે. જો તે વિલિંગ અપની કાર્યવાહી દરમિયાન તેની બાકી અને ચુકવાપાત્ર સમગ્ર દેવાની સાબિતી કરવાનો વિકલ્પ પસંદ કરે, તો તેને સામાન્ય ઋણદાતાઓના સમૂહના હિત માટે તેની સુરક્ષા અનિવાર્ય રીતે સમર્પિત કરવી પડે છે. તેથી, મારા મતે, જ્યારે સુરક્ષિત ઋણદાતા વિલિંગ અપ માટે કંપની અરજી દાખલ કરે છે

ત્યારે આ તબક્કે તેને તેની સુરક્ષા છોડી દેવાના વિકલ્પનો ઉપયોગ કરવા કહેવું સર્વથા અનુચિત અને અસંગત ગણાશે, કારણ કે તે તબક્કો દેવાની સામિતી કરવાની સ્થિતિ આવે ત્યાં સુધી ઉપસ્થિત થતો નથી.”

૮.૨૦ આવો જ અભિપ્રાય બોમ્બે વડી અદાલતે પણ સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર વિ. રિલાયન્સ હીટ ટ્રાન્સફર પ્રા. લિ. (લિક્વિડેશનમાં) ના ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર કેસમાં, જે ૧૨૦ કમ્પ. કેસેસ ૬૪૮ માં અહેવાલિત છે, તેમાં અપનાવ્યો છે, જેમાં પૃષ્ઠ ૬૭૧ પર અદાલતે નીચે મુજબ નોંધ્યું છે: “ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, કંપનીની બધી અરજીઓ આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે અને ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરને આ દિશા આપવામાં આવે છે કે તે, જે કેસ લાગુ પડતો હોય તે મુજબ, સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર તેમજ સ્ટેટ ઓફ કર્ણાટકના દાવાને, કંપની અધિનિયમની કલમ પરંતુ મુજબ, લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપનીના અન્ય સુરક્ષિત દેવાનું તથા કામદારો સાથે સમહિસ્સા ધોરણે, લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપનીના “સુરક્ષિત દેનાર” તરીકે ગણામાં લે.” પ્રતિવાદી નં. ૮ આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. બેંક તરફથી, સિંધી એન્ડ કો. સાથે, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર જોષીની રજૂઆત.

૯. શ્રી આર.એમ. દેસાઈ, વિદ્વાન વકીલ, અધિકૃત લિક્વિડેટરની તરફેથી હાજર છે. શ્રી જે.ટી. ત્રિવેદી, વિદ્વાન વકીલ, બેંક ઓફ ઇન્ડિયાની તરફેથી હાજર છે, શ્રી પ્રણવ દેસાઈ, વિદ્વાન વકીલ, પ્રતિવાદી નં. ૩ ની તરફેથી હાજર છે. શ્રી મિહિર જોશી, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ, સિંધી એન્ડ કો. સાથે, પ્રતિવાદી નં. ૮ ની તરફેથી હાજર છે, શ્રી વસાવડા, વિદ્વાન વકીલ, ટેક્સટાઇલ લેબર એસોસિએશનની તરફેથી હાજર છે. તમામ પ્રતિવાદીઓએ વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના ચુકાદાને સમર્થન આપવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.

૯.૧ આ બધા વકીલોમાંથી, અમે આ જણાવવું જરૂરી માનીએ છીએ કે પ્રતિવાદી નં. ૮ તરફથી શ્રી મિહિર જોષી, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ, સિંધી એન્ડ કંપની સાથે હાજર થાય છે. તેમણે અદાલત સમક્ષ વિગતવાર દલીલો રજૂ કરી છે અને તેથી અમે સૌપ્રથમ તેમની રજૂઆતનો વિચાર કરીશું. ૯.૧(એ). સુરક્ષિત ઋણદાતાઓમાંના એક તરફથી શ્રી મિહિર જોષી, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ હાજર થાય છે. તેમણે અમારું ધ્યાન દોર્યું છે કે આ મામલે આ અદાલતે ૩૦.૭.૧૯૮૩ના રોજ અને ત્યારબાદ જાન્યુઆરી, ૧૯૮૪માં ચુકાદો આપ્યો હતો. તેમણે જણાવ્યું કે સદાશિવ પિમ્પળાસ્કર, ચીફ મેનેજર, આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. દ્વારા તારીખ ૧૮.૭.૨૦૦૫નું જવાબી સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવ્યું છે, જે પેપર

બુકના પાનું ૧૮૧ પર છે, જેના અનુસંધાને આઈ.એફ.સી.આઈ. લિ.,નું પ.૯.૨૦૦૫નું સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવ્યું છે. વધુમાં, આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ.નું તારીખ ૨૬.૯.૨૦૦૫નું વધુ સોગંદનામું પણ દાખલ કરવામાં આવ્યું છે. તેમણે પેપર બુકના પાનું ૧૮૧ પર રહેલા સોગંદનામા તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યું છે.

૯.૨ વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું કે ઓ.એન.જી.સી. તરફથી કરવામાં આવેલ આ દલીલ કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશ, જેમાં તા. ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ નો આદેશ પણ સમાવેશ પામે છે, ના બળે પણ તેને ઉત્તમ અધિકાર પ્રાપ્ત થાય છે, તેની ચર્ચા કરવામાં આવી છે અને વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે તેને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી છે.

૯.૩ વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે વિસ્તૃત રજૂઆતો કરી હોવાથી, અમે પ્રથમ તેમના તર્કો પર વિચાર કરીશું. તેમણે આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. લિ. ના ચીફ મેનેજર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ સોગંદનામા તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યું છે. તેમણે ૨૪.૩.૧૯૮૨ થી આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. લિ. અને અન્ય નાણાકીય સંસ્થાઓ દ્વારા અપાયેલી વિવિધ રકમોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે પ્રથમ રૂપિયા ટર્મ લોન બાબતે, કંપનીએ ૨૦.૧.૧૯૮૪ના સંયુક્ત ગીરણદસ્તાવેજનું અમલીકરણ કર્યું હતું, જેના

દ્વારા મિથિપુર, જિલ્લો અમદાવાદ, તથા વડોદરા ખાતેના રાજપુર-હીરપુર સ્થિત તેની અચળ મિલ્કતો અને જંગમ મિલ્કતો અંગે આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. બેંક લિ., આઈ.ડી.બી.આઈ. બેંક અને આઈ.એફ.સી.આઈ.ના હિતમાં કાનૂની ગીરો સર્જવામાં આવ્યો હતો. ઉક્ત ગીરણદસ્તાવેજની નકલ જવાબરૂપ સોગંદનામા સાથે જોડવામાં આવી હતી (પેપર બુકના પાના ૧૮૪ પર રજૂ કરવામાં આવેલ). તેમણે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ટેક્સ્ટાઈલ લેબર એસોસિએશન વિ. ધ ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર કેસમાં અપાયેલા અને ૧૨૦ કોમ. કેસીસ ૫૦૫માં અહેવાલિત ચુકાદા પર અવલંબન રાખ્યું છે, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે ટેક્સ્ટાઈલ લેબર એસોસિએશનની અરજી પર પોતાના ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના અગાઉના ચુકાદા અને આદેશને સ્પષ્ટ કરતાં અવલોકન કર્યું હતું કે ૧૭.૧૦.૧૯૯૭નો આદેશ કંપનીઝ એક્ટની કલમો પરદ અને પરદાની જોગવાઈઓને આધીન રહીને વાંચવો પડશે.

૯.૪ વિધાવંત વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું હતું કે લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપનીની સંપત્તિ/માલમત્તાના વેચાણમાંથી ઉપલબ્ધ વેચાણ આવકમાંથી ઓ.એન.જી.સી.ને ચુકવણી કરવાની દિશા માંગતી ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા દાખલ કરાયેલી કંપની અરજી નં.

જઝપ/૨૦૦૦માં, કંપની ન્યાયાધીશે અન્ય બાબતો ઉપરાંત એવું ઠરાવ્યું હતું કે ઓ.એન.જી.સી. સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકેનો દરજ્જો દાવો કરવા હકદાર નહોતું, કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તારીખ ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના આદેશના બળે પણ ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત ઋણદાતાથી ઉપરનો કોઈ શ્રેષ્ઠ અધિકાર પ્રાપ્ત થતો નહોતો અને તેથી કંપની અધિનિયમની કલમ ૫૨૯ અને ૫૨૯એ હેઠળ સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ અને કામદારોના દાવાઓની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થાય તે પહેલાં ચુકવણી માટે દિશા માંગવી તેને શક્ય નહોતી.

૯.૫ ત્યારબાદ ૧૮.૧૦.૨૦૦૪ના રોજ ઓ.એન.જી.સી.એ આ અદાલત સમક્ષ હાલની ઓ.જે. અપીલ દાખલ કરી હતી, જે સ્વીકારવામાં આવી હતી અને સિવિલ એપિલિકેશનમાં પક્ષકારો વચ્ચે થયેલા સમજૂતી મુજબ દરેક કામદારને રૂ. ૨,૫૦૦/-ના દરે ચુકવણી કરવાની શરતે વિવાદિત ચુકાદા/આદેશના અમલ પર સ્થગિતી આપતા આદેશો કરવામાં આવ્યા હતા.

૯.૬ પ્રતિવાદી નં. ૮ તરફથી વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું છે કે ભારતની માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના આદેશ સહિતના આદેશોના આધારે સુરક્ષિત લેણદારો કરતાં પણ ઉપર પોતાને શ્રેષ્ઠ

અધિકાર છે એવો ઓ.એન.જી.સી.નો વિવાદ ખોટો છે અને વિદ્વાન કંપની ન્યાયાધીશે તેને યોગ્ય રીતે નામંજૂર કર્યો છે. તેના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલે નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી છે:

(એ) સર્વોચ્ચ અદાલત બાર એસોસિએશન વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય એક, જે (૧૯૯૮) ૪ એસ.સી.સી. ૪૦૯ માં અહેવાલિત છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪૨ હેઠળની સત્તા અને વ્યાપનો, ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૨૯ હેઠળની સત્તાની સરખામણીમાં, વિચાર કર્યો છે.

૯.૭ તેમણે રજૂ કર્યું છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭ ના આદેશ દ્વારા કથિત રીતે સર્જાયેલા ચાર્જના આધારે ઓ.એન.જી.સી. પોતે સુરક્ષિત કરજદાર છે એવો વિવાદિત દાવો એ જ રીતે ભૂલભર્યો છે તથા હકીકતો અને લાગુ પડતા કાયદા વિરુદ્ધ છે. ઉપરોક્તના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલે નીચે મુજબ રજૂઆતો કરી છે:

૯.૮ ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતનો તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭ નો માનનીય આદેશ ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં કંપનીની સંપત્તિઓ પર બોજો ઊભો કરતો નથી, કારણ કે આદેશ પોતે જ કંપનીની અચળ સંપત્તિઓને ઓ.એન.જી.સી.ને નાણાંની ચુકવણી માટે સુરક્ષા બનાવતો નથી, ખાસ

કરીને કારણ કે તે કંપનીની એવી જવાબદારીને નિશ્ચિત સ્વરૂપ આપતો નથી જેના આધારે ઓ.એન.જી.સી. કંપની પાસેથી નિર્ધારિત રકમ વસૂલ કરવાનો હકદાર બને, તેમજ આદેશમાં એવું પણ નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું નથી કે કંપનીની સંપત્તિઓ પર બોજો ઊભો કરવામા આવશે અને રકમની ચુકવણીમાં ચૂક થાય તો ઓ.એન.જી.સી.ને કંપનીની સંપત્તિના વેચાણ તથા હુકમનામાની રકમની વસુલાત માટે અદાલતમાં અરજી કરવા સત્તાધિકૃત કરવામાં આવ્યું હતું.

૯.૯ હકીકતમાં તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭નો ઉક્ત આદેશ માત્ર પ્રતિષેધાજ્ઞાનો આદેશ છે, જેમાં ઓ.એન.જી.સી.ને ભાવના તફાવતી રકમની બિનચુકવણીના કારણે કંપનીને ગેસનો પુરવઠો બંધ કરવાની મનાઈ કરવામાં આવી છે, તે શરતે કે કંપની આદેશમાં નિર્ધારિત મુજબ અદાલત સમક્ષ બાંહેધરી આપે. તેથી, આ આદેશ માત્ર અંતરિમ આદેશનો લાભ લેવા ઇચ્છુક પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવાની બાંહેધરીની શરતો નિર્ધારિત કરે છે અને ઉક્ત આદેશમાં સ્વતંત્ર રીતે અન્ય કોઈ જુદા નિર્દેશો અથવા શરતોનો કતઈ સમાવેશ થતો નથી.

૯.૧૦ ઓ.એન.જી.સી. માત્ર ચુકાદા-લેણદાર/હુકમનામા ધારક છે અને તેથી તેને કોઈ પ્રાધાન્યપૂર્ણ હકો પ્રાપ્ત થતા નથી. આ બાબત

સર્વોચ્ચ અદાલતે તેના તા. ૧૨.૪.૨૦૦૪ ના ચુકાદામાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે, અદાલત દ્વારા હુકમનામું પસાર કરવામાં આવ્યું હોય ત્યારે પણ કલમ પરદાએ અન્ય લેણદારોના તમામ અન્ય દાવાઓ પર અગ્રતા ધરાવશે. કાનૂન અંગેનું ઉપરોક્ત નિવેદન તથા સર્વોચ્ચ અદાલતનો પોતાનો જ આ નિર્દેશ કે ઓ.એન.જી.સી.ના દાવાઓનો નિકાલ અધિનિયમની કલમો પરદા અને પરદાએ મુજબ કરવો પડશે, જે સુરક્ષિત અને અસુરક્ષિત બન્ને પ્રકારના લેણદારોના દાવાઓને આવરી લે છે, તે નિઃસંદેહ રીતે સ્થાપિત કરે છે કે સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશોના બળે ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત લેણદાર તરીકે માનવામાં આવી શકતું નથી.

૯.૧૧ કંપની દ્વારા તા. ૨૭.૫.૧૯૮૭ના રોજ આપવામાં આવેલ ઉપક્રમ પણ ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં કંપનીની મિલકતો પર કોઈ હકભાર સર્જતું નથી, કારણ કે ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં મિલકતોમાં કોઈ હિત સર્જતો નથી તેમજ કંપનીની મિલકતો ઓ.એન.જી.સી.ને નાણાંની ચૂકવણી માટે કોઈ જામીનરૂપે મૂકવામાં આવતી નથી. તે માત્ર એવી પરિસ્થિતિ સર્જે છે કે જેમાં કંપનીની સંપત્તિઓનું હસ્તાંતરણ કરવામાં નહીં આવે અને વિવાદના અંતિમ નિકાલ પછી કંપની સામે કોઈ જવાબદારી ઊભી થાય તે પ્રસંગે તે ઉપલબ્ધ રહેશે. આ સિવિલ પ્રોસીજર

સંહિતાના હુકમ ૩૯ અને હુકમ ૩૮ હેઠળ અનુક્રમે કલ્પાયેલ પ્રતિબંધાજ્ઞાના આદેશ અથવા વધુમાં વધુ જમીના આદેશ સમાન ગણાય, જેના આધારે અદાલત એવો નિર્દેશ આપી શકે કે મિલકતનું હસ્તાંતરણ ન થાય અને હુકમનામાની અમલવારી સમયે હુકમનામાની તૃપ્તિ માટે જેટલી કિંમત જરૂરી હોય તેટલી હદ સુધીની મિલકત અથવા જમીન ઉપલબ્ધ રહે. તેથી આવી સ્થિતિમાં ઉપક્રમનો લાભાર્થી સુરક્ષિત લેણદાર બનતો નથી, કારણ કે એ સુસ્થાપિત છે કે જમી મેળવનાર લેણદાર સુરક્ષિત લેણદાર નથી અને જમીથી જમી મેળવનાર લેણદારના હિતમાં કોઈ હકભાર સર્જતો નથી. ઉપરોક્ત દલીલના સમર્થનમાં વિદ્વાન વકીલે બોમ્બે વડી અદાલતની ખંડપીઠના ગોરધનદાસ વલ્લભદાસ વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર, એ.આઈ.આર. ૧૯૩૦ બોમ્બે ૧૬માં અહેવાલિત ચુકાદા પર આધાર મૂક્યો છે, જેમાં ખંડપીઠે (કોરમ: માર્ટન, સી.જે. અને મર્ફી, જે.) ઉક્ત ચુકાદાના પાનું ૧૮ પર એવો નિર્ધાર કર્યો છે કે જમી મેળવનાર લેણદાર સુરક્ષિત લેણદાર નથી, જમીથી જમી મેળવનાર લેણદારના હિતમાં કોઈ હકભાર સર્જતો નથી, પરંતુ તે માત્ર હસ્તાંતરણને અટકાવે છે અને નિવારે છે તથા જમી મેળવનાર લેણદારને કોઈ અધિકાર આપતી નથી, અને વધુમાં ચુકાદાના પાનું ૨૧ પર નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે:

તે પરિસ્થિતિઓ હેઠળ, આ એન્જિન અંગે સુરક્ષિત
ઋણદાતા તરીકે ગણવામાં આવવા અને અન્ય
ઋણદાતાઓ કરતાં અગ્રક્રમમાં આ એન્જિનની
આવકમાંથી ચુકવણી મેળવવા માટેની તેમની વર્તમાન
અરજી ભ્રામક છે અને તેને નામંજૂર કરવી આવશ્યક છે.

૯.૧૨ વૈકલ્પિક રીતે, જો કંપની દ્વારા આપવામાં આવેલ બાંહેધરીને
કંપનીની મિલ્કતો પર ભારણ સર્જતી હોવાનું માનવામાં આવે, તો તે
સ્થિતિમાં તે કંપની દ્વારા સ્વેચ્છાએ આપવામાં આવેલ બાંહેધરી ગણાશે
અને તેથી કંપની દ્વારા સર્જાયેલ એવું ભારણ, જેનું નોંધણીકરણ કંપની
દ્વારા અથવા ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા કંપનીઓ અધિનિયમની કલમ
૧૨૫, કલમ ૧૩૪ સાથે વંચાતી, હેઠળ કરાવવું આવશ્યક છે; તે ન
કરવાના પરિણામે તે કંપનીના લિક્વિડેટર અથવા ઋણદાતાઓ સામે
શૂન્ય ગણાશે અને કારણ કે આવું કથિત ભારણ કંપની દ્વારા કે
ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા નોંધાયેલ નથી, તેથી તે અમલમાં મૂકી શકાય
તેમ નથી.

૯.૧૩ પ્રાગા ટૂલ્સ લિ. વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર, જે ૫૬ કંપની
કેસિસ ૨૧૪ માં અહેવાલિત છે, તે કેસમાં હકીકતો એવી હતી કે વિલિંગ
અપ અરજીની જાહેરાતના પ્રકાશન પર સ્થગિતી આપતા આદેશની શરત

તરીકે જામીનગીરી પૂરી પાડવા અંગે અદાલતનો નિર્દેશ હતો. એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે આ અદાલતના આદેશથી સર્જાયેલ એવો ચાર્જ હતો જેને કંપનીઝ અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ હેઠળ નોંધણી કરાવવાની આવશ્યકતા ન હતી. અદાલતે એવો નિર્ધાર કરીને આ દલીલ નામંજૂર કરી હતી કે કંપની દ્વારા અમલમાં મૂકવામાં આવેલી જામીનગીરી નિશ્ચિતપણે અદાલતના આદેશથી નહોતી. અદાલતે માત્ર જામીનગીરી પૂરી પાડવાની જોગવાઈ કરી હતી, જે લિક્વિડેશનમાં ગયેલી કંપની દ્વારા આપવામાં આવી પણ શકે અને ન પણ આપવામાં આવી શકે. જેમ દેખાતું હતું તેમ, જામીનગીરી આપવામાં આવી હતી અને તે જામીનગીરી કંપનીઝ અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ના વ્યાપમાં આવતી હતી.

૯.૧૪ તેમ છતાં, તે કેસના તથ્યોમાં, ઉક્ત સુરક્ષા લુપ્ત થઈ ગઈ હતી અને ત્યારબાદ અદાલતના અનુગામી આદેશથી એક ભારણ રચવામાં આવ્યું હોવાથી, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે આવું અનુગામી ભારણ નોંધણી કરાવવાની આવશ્યકતા ધરાવતું નથી. ઉક્ત ચુકાદાને ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતે ઈન્ડિયન બેંક વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર, કેમીન્સ એક્સપોર્ટ્સ (પી) લિ. નોંધાયેલ (૧૯૯૮) ૫ એસ.સી.સી. ૪૦૧ ના કેસમાં અનુમોદન સાથે ઉદ્ઘૃત કર્યો છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પરિણેદ ૯ માં, પ્રાગા ટૂલ્સ લિ. વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર ઓફ

બંગાલ એન્જિનિયરિંગ કો. (પ્રા.) લિ. (૧૯૮૪) પક કમ્પ. કેસિસ ૨૧૪ ના કેસમાં કલકત્તા વડી અદાલતના નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, ઉક્ત અનુપાતને મંજૂરી આપી છે. આ સંદર્ભમાં, અમે અગાઉ પણ પ્રાગા ટૂલ્સ લિ. વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર (ઉપરોક્ત) ના કલકત્તા વડી અદાલતના ચુકાદાનો તેમજ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના (ઉપરોક્ત) ચુકાદાનો, ખાસ કરીને પરિષદ ૯ નો, ઉલ્લેખ કર્યો છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે તે અનુપાતને મંજૂરી આપી છે અને તેથી આ તબક્કે અમે તેનો પુનરુલ્લેખ કરતા નથી. (જોવો: પરિષદો ૩.૧૭બી, ૪.૧ થી ૪.૪).

૯.૧૫ ઉપરોક્ત સ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતાં, વિદ્વાન વકીલે નીચે મુજબ રજૂઆતો કરી છે:

૯.૧૬ કોઈપણ પરિસ્થિતિમાં, ભલે ઓ.એન.જી.સી. ને સુરક્ષિત ઋણદાતા માનવામાં આવે, તો પણ તે અન્ય સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ સાથે સમપ્રમાણ દરજ્જો મેળવવા હકદાર નથી અને તેનો અધિકાર પૂર્વે સર્જાયેલા અધિકારોને આધીન રહેશે.

૯.૧૭ આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. અને અન્યના હિતમાં ફાળો આપનાર ગીરો દસ્તાવેજ તા. ૨૦.૦૧.૧૯૮૪નો છે, ઓ.એન.જી.સી.એ જેના પર

આધાર મૂક્યો છે તે ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતનો આદેશ તા. ૧૫.૪.૧૯૮૭નો છે અને કંપની દ્વારા બાંહેધરી તા. ૨૭.૫.૧૯૮૭ના રોજ આપવામાં આવી છે. તેથી, ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં કથિત ચાર્જની રચના આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. અને અન્યના હિતમાં થયેલા ગીરો દસ્તાવેજ પછીની છે. આ સ્વીકારાયેલ સ્થિતિ છે કે કંપનીની સંપત્તિઓ સુરક્ષિત ઋણદાતાઓની બાકી રકમોને સંતોષવા માટે અપર્યાપ્ત છે. તેથી, સંપત્તિ હસ્તાંતરણ અધિનિયમની કલમ ૪૮ હેઠળ, જ્યાં કંપની દ્વારા સર્જાયેલા હકોનો સંપૂર્ણ પ્રમાણમાં એકસાથે ઉપયોગ થઈ શકતો નથી, ત્યાં ત્યારબાદ સર્જાયેલ દરેક હક અગાઉ સર્જાયેલા હકોના આધીન રહેશે.

૯.૧૮ અગાઉના હસ્તાંતરણાહકોને બંધનકારક એવો કોઈ વિશેષ કરાર અથવા અનામત નથી અને હકીકતમાં કંપની દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રતિબદ્ધતાપત્રમાં એવો સ્પષ્ટ ઉદ્દેશ છે કે તે પોતાની મિલ્કતો પર વધુ ભાર મૂકશે નહીં અથવા તેમનું હસ્તાંતરણ કરશે નહીં, જેનાથી આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. અને અન્યના હિતમાં ગીર્વા દ્વારા કરાયેલ અગાઉના હસ્તાંતરણને સ્વીકારવામાં આવ્યું હોવાનું પ્રતિપાદિત થાય છે અને તેથી ઓ.એન.જી.સી. માત્ર ગૌણ પ્રભારધારક જ ગણાશે.

૧૦. ટી.એલ.એ. અંગે, શ્રી વસાવડા હાજર થયા છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે કલમ ૫૨૯ અને કલમ ૫૨૯એનું માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે વિવિધ કેસોમાં અર્થઘટન કર્યું છે. તે માટે તેમણે (૧૯૯૯) ૫ એસ.સી.સી. ૧ માં અહેવાલિત યુ.સી.ઓ. બેંક વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું છે કે કામદારોને સાંભળવાનો હક છે. તેમણે (૨૦૦૦) ૭ એસ.સી.સી. ૨૯૧ = (૨૦૦૦) ૧૦૨ કોમ કેસેસ ૧ માં અહેવાલિત એ.પી. સ્ટેટ ફાઇનાન્સિયલ કોર્પોરેશન વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે, જેમાં પણ કલમ ૫૨૯નો વ્યાપ વિચારવામાં આવ્યો છે, તેમજ ૧૧૪ કોમ. કેસેસ ૬૧૪ માં અહેવાલિત ઇન્ટરનેશનલ કોય બિલ્ડર્સ લિ. વિ. કાર્લાટક સ્ટેટ ફાઇનાન્સિયલ કોર્પોરેશન કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે. તે કેસમાં પણ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ફાઇનાન્સિયલ કોર્પોરેશન્સ અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ ફાઇનાન્સિયલ સંસ્થાઓને પ્રદાન કરાયેલા અધિકારો અને કંપનીઓ અધિનિયમની જોગવાઈઓ, ખાસ કરીને અધિનિયમની કલમ ૫૨૯ અને ૫૨૯એ, હેઠળના અધિકારો વચ્ચેના સંબંધનો વિચાર કર્યો હતો, જેમાં પાનું ૬૨૮ પર માનનીય અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે: ૧૦.અ “અમને વાસ્તવમાં

એસ.એફ.સી. અધિનિયમની કલમ ૨૯ અને કંપનીઓ અધિનિયમ વચ્ચે કોઈ વિસંગતિ જણાતી નથી, કારણ કે કલમ ૨૯ હેઠળના અધિકારોનો હેતુ કંપનીના વિઝિંગ અપની સ્થિતિમાં અમલમાં મૂકવાનો નહોતો. વિપરીત માન્ય રાખીએ તો પણ, જો કોઈ વિસંગતિ ઊભી થાય, તો અમે આ અદાલતની વિભાગીય પીઠે એ.પી. સ્ટેટ ફાઈનાન્સિયલ કોર્પોરેશન કેસ (ઉપરોક્ત) માં લીધેલા દૃષ્ટિકોણને આદરપૂર્વક પુનરોચ્ચાર કરીએ છીએ. આ અદાલતે તેમાં દર્શાવ્યું હતું કે એસ.એફ.સી. અધિનિયમની કલમ ૨૯ કંપનીઓ અધિનિયમ, ૧૯૫૬ ની કલમો ૫૨૯(૧) અને ૫૨૯એની જોગવાઈઓને અવગણી શકતી નથી, કારણ કે એસ.એફ.સી.ઓ. કામદારોના સમાન હિસ્સેદારીના પ્રભારને અવગણીને કલમ ૨૯ હેઠળનો હક અમલમાં મૂકી શકતી નથી. ૧૦.બ ઉક્ત ચુકાદાના પાનું ૬૩૦ પર માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

(૧)XXXXXXXXX (૨) કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૫૨૯ ના પરંતુક હેઠળ કામદારોના હિતમાં રહેલા સમપ્રમાણ હકચાર્જ માટે તેમના પ્રતિનિધિત્વરૂપ સત્તાવાર લિક્વિડેટરની સંમતિ વિના એસ.એફ.સી.ઓ ગીર્વે મુકાયેલ મિલ્કતોનું મૂલ્લીકરણ કરવા એકતરફી રીતે

કાર્યવાહી કરી શકતા નથી; (૩) જો સત્તાવાર લિક્વિડેટર સંમતિ ન આપે, તો કામદારોની તરફથી સમપ્રમાણ હકચાર્જ ધારક એવા સત્તાવાર લિક્વિડેટરને યોગ્ય દિશાનિર્દેશ આપવા માટે એસ.એફ.સી.ઓએ કંપની અદાલત સમક્ષ અરજી કરવી પડે. કોઈપણ સ્થિતિમાં સત્તાવાર લિક્વિડેટર કંપની અદાલત પાસેથી દિશાનિર્દેશ મેળવ્યા વિના અને તેની દેખરેખ હેઠળ સિવાય કાર્યવાહી કરી શકતો નથી.”

૧૦.૧ ટેક્સટાઇલ લેબર એસોસિયેશન (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના અંતિમ ચુકાદાના પ્રકાશમાં, ઓ.એન.જી.સી. તરફથી ઉઠાવવામાં આવેલ આ દલીલો કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના અગાઉના આદેશનો વિચાર કરવામાં આવ્યો નથી, તે દલીલો વિચારણા માટે સ્વીકાર્ય ગણાવી શકાતી નથી. ઉપરોક્તના પ્રકાશમાં, ઓ.એન.જી.સી.ની આ દલીલ કે તેને શ્રેષ્ઠ સુરક્ષિત ચાર્જ પ્રાપ્ત છે, તે યથાવત્ રહી શકતી નથી. આ જ પ્રકાશમાં, અમારે નોંધવું જરૂરી છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના અગાઉના આદેશો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ ઉપલબ્ધ હતા અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અંતિમ ચુકાદામાં તે આદેશોની વ્યાખ્યા કરી છે અને જ્યારે માનનીય સર્વોચ્ચ

અદાલતે તાજો અને વિગતવાર ચુકાદો આપ્યો છે ત્યારે અગાઉના આદેશોના પ્રભાવનો પણ તેમાં વિચાર કર્યો છે.

૧૦.૨ અમે પ્રતિવાદી નં. ૨ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા તરફથી રજૂઆત કરતાં વિદ્વાન વકીલ શ્રી જે.ટી. ત્રિવેદીની દલીલોનો પણ વિચાર કર્યો છે. તેમણે અમદાવાદ રિકવરી શાખાના સહાયક જનરલ મેનેજર શ્રી કે.કે. નાયર દ્વારા દાખલ કરાયેલ તા. ૨૦.૮.૨૦૦૪ના સોગંદનામા પર આધાર મૂક્યો છે. નોંધવહીઓમાંથી એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ગીરણાધિકારિત લેણદારોમાંથી એક એવા બેંક ઓફ ઇન્ડિયાએ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતમાં પુનર્વિચાર અરજી દાખલ કરી હતી અને વિવિધ ગીરણાધિકારિત લેણદારો દ્વારા અનેક પુનર્વિચાર અરજીઓ દાખલ કરવામાં આવી હતી. આ રજૂઆત એ વિદ્વાન વધારાના એડવોકેટ જનરલ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી આ દલીલના સંદર્ભમાં કરવામાં આવી હતી કે આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. દ્વારા દાખલ કરાયેલ પુનર્વિચાર અરજી તા. ૧૬.૧૦.૨૦૦૧ના રોજ પરત ખેંચાયેલ ગણાવીને ફગાવી દેવામાં આવી હતી. વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે ૨૦૦૨ની આઈ.એઝ. નં. ૩૦૦ થી ૩૧૦ રૂપે પુનર્વિચાર અરજી બેંક ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તે તા. ૨૧.૦૧.૨૦૦૩ના રોજ સુનાવણી માટે આવી હતી, જેમાં નોટિસ બહાર પાડવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ

ઓ.એન.જી.સી.ને જવાબ દાખલ કરવા માટે સમય આપવામાં આવ્યો હતો. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે પુનર્વિચાર અરજી હજી પણ બાકી છે. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપનીના વ્યવસ્થાપન દ્વારા દાખલ કરાયેલ બાંહેધરી અંગે, વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે વિવાદિત મિલકત તો પહેલેથી જ ગીરણાધિકારિત લેણદારના હિતમાં સર્જવામાં આવેલા ભારાધિકાર હેઠળ હતી અને જો ઉક્ત બાંહેધરી દાખલ કરવામાં કોઈ નિષ્ફળતા અથવા ખામી રહી હોય, તો તે એવી બાંહેધરી દાખલ કરનાર વ્યક્તિની બાજુએ હતી, કારણ કે તેણે લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપનીની મિલકતો સંબંધે પૂર્વવર્તી ભારાધિકારનો ખુલાસો કર્યો ન હતો. વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે આવી પરિસ્થિતિમાં, ભલે ઓ.એન.જી.સી.ને ગીરણાધિકારિત લેણદાર તરીકે માનવામાં આવે, તો પણ પ્રાથમિકતાનો પ્રશ્ન ઊભો થશે કે ગીરણાધિકારિત લેણદારોમાંથી પ્રથમ ભારાધિકારધારક કોણ છે અને ત્યારબાદની ક્રમવાર પ્રાથમિકતામાં આગળ કોણ આવે છે.

૧૦.૩ વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી કે કાનૂની સૂત્ર “અદાલતનું કાર્ય કોઈપણ વ્યક્તિને નુકસાન પહોંચાડશે નહીં” જેનો અર્થ એ થાય છે કે અદાલતનું કૃત્ય કોઈ મનુષ્યને હાનિ પહોંચાડવું નહીં, તે માત્ર

કામદારોના કેસમાં જ નહીં પરંતુ સુરક્ષિત લેણદારોના કેસમાં પણ લાગુ પડતું હતું.

આઈએફસીઆઈ લિ. તરફથી રજૂઆત (પ્રતિવાદી નં.

૧૨): ૧૦.૪ વિદ્વાન વકીલે આઈ.એફ.સી.આઈ. લિ.ના સહાયક મેનેજર શ્રી એ.કે. મલિકના સોગંદનામા પર આધાર રાખ્યો છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે ૩૧.૭.૨૦૦૫ની સ્થિતિએ આંબિકા મિલ્સ (લિક્વિડેશનમાં) આઈ.એફ.સી.આઈ.ને રૂપિયા ૫,૭૨,૭૧,૮૦૨/- (રૂપિયા પાંચ કરોડ બહોતેર લાખ એકોતેર હજાર નવસો બે) ની રકમ માટે બાકીદાર છે અને આંબિકા મિલ્સને આઈ.એફ.સી.આઈ. લિ. દ્વારા મંજૂર કરાયેલ ઋણ સુવિધાઓ સંદર્ભે ૧.૮.૨૦૦૫થી ચુકવણી અથવા વસૂલાત થાય ત્યાં સુધી સંમત કરારગત દરે વધુ વ્યાજ પણ ચૂકવવાનું છે. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે આઈ.એફ.સી.આઈ.એ આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. બેંક લિ., આઈ.ડી.બી.આઈ. લિ. અને આઈ.એફ.સી.આઈ. લિ. દ્વારા સંયુક્ત રીતે મંજૂર કરાયેલા રૂપિયા ટર્મ લોન રૂપિયા ૫૦૦ લાખમાંથી (પછી ઘટાડીને રૂપિયા ૪૭૫ લાખ) રૂપિયા ૧.૨૫ કરોડનું ઋણ (પછી ઘટાડીને રૂપિયા ૧૧૨.૫૦ લાખ) પહેલેથી જ મંજૂર કર્યું છે (આગળ “પ્રથમ ઋણ” તરીકે ઉલ્લેખિત) અને આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. બેંક, આઈ.ડી.બી.આઈ. લિ.,

આઈ.એફ.સી.આઈ. અને આઈ.આઈ.બી.આઈ. દ્વારા સંયુક્ત રીતે મંજૂર કરાયેલા રૂપિયા ટર્મ લોન રૂપિયા ૫૫૦ લાખમાંથી રૂપિયા ૮૧ લાખનું વધુ ટર્મ લોન પણ મંજૂર કર્યું છે (આગળ “બીજું ઋણ” તરીકે ઉલ્લેખિત). ઉલ્લેખિત રકમના સંબંધમાં, કંપનીની સંપત્તિ વેચાયા બાદ લિક્વિડેટર પાસે રહેલી વેચાણ આવકમાંથી કંપની સામેના પોતાના દાવાની સંતોષાર્થે, પોતાની ઋણ જવાબદારી તથા તે પર કરારગત દરે વ્યાજ જેટલી હદ સુધી, અમદાવાદ સ્થિત ગુજરાત વડી અદાલતના અધિકૃત લિક્વિડેટર પાસેથી હિસ્સો મેળવવાનો હક આઈ.એફ.સી.આઈ.ને છે. પ્રથમ ઋણ અને બીજા ઋણ અંગે, વ્યાજના દર, પરતફેરની અવધિ, સુરક્ષાના સ્વરૂપ વગેરેને નિયંત્રિત કરતી શરતો અને નિયમો આંબિકા મિલ્સ દ્વારા તા. ૨૪.૩.૧૯૮૨ અને ૮.૬.૧૯૮૮ના સામાન્ય ઋણ કરારોમાં સમાવવામાં આવ્યા મુજબ કરવામાં આવ્યા હતા. કંપની દ્વારા વધુમાં જણાવાયું હતું કે, ઋણો તથા તેના વ્યાજ, પૂર્વનિર્ધારિત હર્જના, પૂર્વચુકવણી પરના પ્રીમિયમ, ખર્ચ, વ્યય અને અન્ય તમામ રકમોના સંદર્ભે કરાયેલા ઋણ કરારો મુજબ, કંપનીએ પ્રથમ ઋણ સંબંધી તા. ૨૪.૩.૧૯૮૨નો હાયપોથેકેશન દસ્તાવેજ આઈ.એફ.સી.આઈ. લિ. તથા અન્યના પક્ષમાં અમલમાં મૂકી, તેની ટેક્સટાઈલ ડિવિઝન સંબંધિત તમામ ચલ સંપત્તિ પર પ્રથમ હક સંજર્થો હતો અને બીજા ઋણ સંબંધી તા. ૮.૬.૧૯૮૮નો હાયપોથેકેશન

દસ્તાવેજ પણ આઈ.એફ.સી.આઈ. લિ. તથા અન્યના પક્ષમાં અમલમાં મૂકી, તેની સમસ્ત ચલ સંપત્તિ પર પ્રથમ હક સંજર્થો હતો. કંપનીએ પ્રથમ ઋણની સુરક્ષા માટે તા. ૨૦.૧.૧૯૮૪નો સંયુક્ત ગીરો દસ્તાવેજ પણ અમલમાં મૂક્યો હતો અને બાદમાં બીજા ઋણની સુરક્ષા માટે હકપત્રોના જમા દ્વારા ગીરો ઊભો કર્યો હતો, જેથી આઈ.એફ.સી.આઈ. લિ.ના પક્ષમાં તેની તમામ અચલ સંપત્તિ પર પ્રથમ હકના આધારે ગીરો રચાયો હતો, જેનો વિશેષ વર્ણન તેની સાથે જોડાયેલ ત્રીજી અનુસૂચીમાં કરવામાં આવેલ છે. તેથી એવું જણાવાયું છે કે પ્રથમ ઋણ અને બીજું ઋણ આઈ.એફ.સી.આઈ. લિ. દ્વારા આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. બેંક, આઈ.ડી.બી.આઈ. લિ. અને આઈ.આઈ.બી.આઈ.ની સહભાગિતામાં પ્રોજેક્ટ ફાઇનાન્સ પાર્ટિસિપેશન યોજના હેઠળ મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા. તમામ મૂળ દસ્તાવેજો આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. બેંકની કસ્ટડીમાં છે અને તેથી આઈ.સી.આઈ.સી.આઈ. બેંકને ઉપરોક્ત તા. ૨૪.૩.૧૯૮૨ અને ૮.૬.૧૯૮૮ના હાયપોથેકેશન દસ્તાવેજોની તેમજ તા. ૨૦.૧.૧૯૮૪ના ગીરો દસ્તાવેજ અને પ્રવેશ સ્મૃતિપત્રની નકલો રજૂ કરવા નિર્દેશ કરવો જોઈએ. ઉક્ત સોગંદનામું તા. ૫.૯.૨૦૦૫ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું.

નિષ્કર્ષ/તારણ:

(૧) માનનીય એકલ ન્યાયાધીશના નિષ્કર્ષ અંગે:

૧૧. અમે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો પર વિચાર કર્યો છે. અમે શ્રી એ.કે. મલિક, સહાયક મેનેજર, આઈ.એફ.સી.આઈ. લિ., દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ સોગંદનામું પણ અવલોકન કર્યું છે. અમે “સુરક્ષિત ઋણદાતા” શબ્દની વ્યાખ્યાનો પણ વિચાર કર્યો છે, જેના માટે સ્ટ્રાઉડ્સ જ્યુડિશિયલ ડિક્શનરી, ૫મી આવૃત્તિ, ખંડ નં. ૫; બ્લેક્સ લો ડિક્શનરી, ૬ઠ્ઠી આવૃત્તિ, પી. રામનાથ અચ્ચરનું ધ લો લેક્સિકોન, ૨મી આવૃત્તિ ૧૯૯૭ નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો છે.

૧૧.૧ અમે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના અંતિમ ચુકાદાનો પણ વિચાર કર્યો છે અને યદ્યપિ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના વિવિધ અગાઉના આદેશો ઓ.એન.જી.સી.ના દાવાને સમર્થન આપે છે, છતાં અંતિમ વિગતવાર ચુકાદામાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઓ.એન.જી.સી. વિરુદ્ધ નિર્ધારિત કર્યું છે અને અમારે એવું અનુમાન કરવું પડે કે જ્યારે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અંતિમ ચુકાદો આપ્યો છે, ત્યારે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે તેના અગાઉના આદેશોનો વિચાર કર્યો હશે અને ત્યારબાદ અંતિમ આદેશ કરવામાં આવ્યો હશે, અને અંતિમ આદેશમાં

માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નિર્ધારિત કર્યું છે કે ઓ.એન.જી.સી.નો અધિકાર કંપનીઝ એક્ટની કલમો પરંતુ અને પરંતુએને આધીન છે.

૧૧.૨ અમે અધિનિયમની ધારા ૧૨૫ નો પણ વિચાર કર્યો છે. ઉક્ત અધિનિયમને ધ્યાનમાં લેતાં, અધિનિયમની ધારા ૧૨૫ હેઠળ નિર્ધારિત મુજબ નોંધાયેલ ન હોય એવો કોઈપણ ચાર્જ લિક્વિડેટર તથા કંપનીના કોઈપણ લેણદાર સામે અવૈધ હતો. અભિલેખ પરથી એવું જણાય છે કે ઓ.એન.જી.સી. એ એ દર્શાવવામાં સફળતા મેળવી નથી કે જે કથિત ચાર્જના આધારે તે સુરક્ષિત લેણદાર તરીકે પ્રાધાન્યનો દાવો કરી રહી હતી, તે નોંધાયેલ હતો કે નહીં અને આ નિષ્ફળતાના પ્રકાશમાં ઓ.એન.જી.સી. ને સુરક્ષિત લેણદાર તરીકે ગણવી જોઈએ નહીં. અધિનિયમની ધારા ૧૨૫ ની સ્પષ્ટ જોગવાઈઓ તથા ઉક્ત ધારાની કાયદેસરની આવશ્યકતાને ધ્યાનમાં લેતાં, ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા કરવામાં આવેલ અન્ય તમામ દલીલો અને રજૂઆતો ઓ.એન.જી.સી. ને કોઈ મદદરૂપ થશે નહીં. અમારા મત મુજબ, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલનું આ પ્રતિપાદન યોગ્ય છે કે તારીખ ૧૨.૪.૨૦૦૪ ના આદેશ પહેલાં ઓ.એન.જી.સી. ને સુરક્ષિત લેણદાર તરીકે દાવો કરવાની કોઈ તક જ ઊભી થઈ નહોતી, કારણ કે તારીખ ૧૫.૪.૧૯૮૭ થી આરંભ થતી વિવિધ આજ્ઞાઓથી લઈને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા

આપવામાં આવેલા અંતિમ ચુકાદા સુધી, ઓ.એન.જી.સી. એ એવી માન્યતા હેઠળ હતી કે સર્વોચ્ચ અદાલતે ઓ.એન.જી.સી. ના પક્ષમાં આપેલા નિર્ણયોને ધ્યાનમાં લેતાં, લિક્વિડેશન હેઠળની કંપનીના ભંડોળના વિતરણ વખતે તેને પ્રાધાન્યનો અધિકાર હતો.

૧૧.૩ કેસના ઉપરોક્ત તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં રાખીને, ઓ.એન.જી.સી.ને આ દલીલ ઉપસ્થિત કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, ખાસ કરીને એ હકીકતના પ્રકાશમાં કે ઓ.એન.જી.સી.એ પોતાનો દાવો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા વિવિધ આદેશોના આધારે સ્પષ્ટપણે સ્થાપિત કર્યો હતો અને સત્તાવાર લિક્વિડેટર સમક્ષ કોઈ દાવો નોંધાવવા ઇચ્છતું નહોતું, જેમ કે સૂચનાઓ હેઠળ શીખેલા એડિશનલ એડવોકેટ જનરલે બારમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું. અમારું માનવું છે કે શીખેલા વકીલની આ રજૂઆત યોગ્ય છે કે ઓ.એન.જી.સી. પહેલેથી જ લિક્વિડેશન હેઠળની કંપની પાસેથી તેની બાકી રકમ વસૂલ કરવા હકદાર ઠરાવવામાં આવી હતી, કારણ કે ઓ.એન.જી.સી.એ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ એ સ્થાપિત કર્યું હતું કે તેણે એવા માલનો પુરવઠો કર્યો હતો જેના બદલામાં તેને ઊંચા દરે વસૂલાત કરવાનો હક હતો અને ઉપભોક્તાઓએ એવી જવાબદારી નિભાવવાની બાંહેધરી આપી હતી.

૧૧.૪ અમારો એવો પણ અભિપ્રાય છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે એવું ઠરાવ્યું તે યોગ્ય હતું કે કંપની અરજી નં. ૧૯૯૫ ની ૧૨૧ સાથે કંપની અરજી નં. ૧૯૯૮ ની ૬૬ અને અન્યમાં ૧૭.૧.૧૯૯૭ ના રોજ વિસર્જનનો આદેશ આપવામાં આવ્યા પછી, ઓ.એન.જી.સી. માટે બાકી વસૂલાત સંબંધિત તેની કાનૂની ઉપાયો આગળ વધારવાના હેતુસર કંપની અદાલતની પરવાનગી મેળવવી અથવા કંપની અદાલત પાસેથી આદેશ મેળવવો આવશ્યક હતો.

૧૧.૫ અમે અધિનિયમની કલમો ૪૪૬(૧), ૫૨૯ અને ૫૨૯એ અંગે પણ વિચારણા કરી છે. અધિનિયમની ઉપરોક્ત જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતા અને ટી.એલ.એ.ના કેસમાં (ઉપરોક્ત) માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના અંતિમ ચુકાદાને ધ્યાનમાં લેતા, અમારો અભિપ્રાય છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે એવું ઠરાવ્યું તે યોગ્ય હતું કે, ઓ.એન.જી.સી. પોતાને સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે ગણવામાં આવે તેવી માંગણી કરે તો પણ, તેને કામદારોના હિસ્સાની હદ સુધી કામદારોના હિતમાં સમાન દરજ્જાનો ચાર્જ સ્વીકારવો પડશે, અને જોગવાઈઓની સ્પષ્ટ, અસંદિગ્ધ અને નિર્વિવાદ ભાષાના પ્રકાશમાં, સુરક્ષિત ઋણદાતાથી પણ ઉપર તેનો શ્રેષ્ઠ અધિકાર છે એવી ઓ.એન.જી.સી.ની તરફથી કરવામાં આવેલી દલીલ, ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિયેશન અને અન્ય વિ.

ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર અને અન્ય (૨૦૦૪) ૯ એસ.સી.સી. ૭૪૧ ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાના પ્રકાશમાં નકારી કાઢવાની રહેશે.

૧૧.૬ અમારો પણ એવો મત છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશએ એવું ઠરાવવામાં યોગ્યતા દાખવી હતી કે, કોઈ અદાયગીયોગ્ય વ્યક્તિની મિલ્કતમાંથી વ્યક્તિઓના હકદારીના નિર્ધારણ માટે વિશિષ્ટ કાનૂની જોગવાઈઓ અને નિયમો ઉપલબ્ધ હોય ત્યારે, કોઈપણ કાનૂની જોગવાઈના અભાવે આવા પ્રકારનો હક કોઈપણ લેણદારે ઉપલબ્ધ નથી.

૧૧.૭ અમારો મત છે કે કંપનીઝ અધિનિયમની કલમ ૫૨૯(૧) ને કલમ ૫૨૯એ(૧)(બી) ની જોગવાઈઓ સાથે વાંચવી આવશ્યક છે. અધિનિયમની કલમ ૫૨૯(૧) ની પરંતુકમાં જણાવ્યા મુજબ સુરક્ષિત લેણદાર પોતે વિલોપન પ્રક્રિયાથી બહાર રહે છે અને સુરક્ષાના વાસ્તવિકરણમાંથી પોતાની બાકી રકમ વસૂલ કરવાનો પ્રયાસ કરે છે; જો તે કામદારોના બાકી દાવા તરફ પોતાની સુરક્ષાનો કોઈ ભાગ ગુમાવે, તો સુરક્ષિત લેણદારને તે હદ સુધી સુરક્ષિત લેણદાર તરીકે,

અધિનિયમની કલમ ૫૨૯એ(૧)(બી) હેઠળ અગ્રાધિકારવાળા પ્રાધાન્ય સાથે, પરતફેર મળે છે.

૧૧.૮ તેથી અમારો એવો મત છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે એવું ઠરાવ્યું તે યોગ્ય હતું કે સુરક્ષિત કરજદારે લિક્વિડેશન પ્રક્રિયા બહાર પોતાની સુરક્ષાના સાક્ષાત્કારથી પ્રાપ્ત થયેલી રકમમાંથી લિક્વિડેટરે ઉપાડી લીધેલી રકમ, અન્ય કરજદારોના પ્રયત્ને જે નાણાં સાક્ષાત્કાર પામે તેમાંથી વસૂલ અથવા પરત મેળવવા દેવામાં આવે છે, અને આવી પરતફેર માટે સુરક્ષિત કરજદારને અન્ય તમામ કરજદારો ઉપર અગ્રતા મળે છે. તેથી, સુરક્ષિત કરજદાર પોતાની સુરક્ષામાંથી કામદારોના હિસ્સા તરફ જે ગુમાવે છે, તે કંપની અદાલત ભંડોળના વિતરણનો નિર્દેશ આપે ત્યારે અન્ય કરજદારો દ્વારા કરાયેલા અન્ય સાક્ષાત્કારોમાંથી, અન્ય કરજદારો ઉપર અગ્રતા સાથે, સુરક્ષિત કરજદાર સુરક્ષિત રકમ તરીકે દાવો કરી શકે છે. પરંતુ સાથે સાથે, સુરક્ષિત કરજદારની સ્થિતિ મૂળ જે હતી તેનાથી સુધરતી નથી અને સુરક્ષિત કરજદારની અગ્રતા તેની સમગ્ર અસાક્ષાત્કારિત રકમો સુધી વિસ્તરશે નહીં, જે તેની સુરક્ષામાંથી સાક્ષાત્કાર પામેલી કિંમત અથવા ભાવ કરતાં વધુ હોઈ શકે.

૧૧.૯ કેસના ઉપરોક્ત તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં રાખતાં, અમારું માનવું છે કે માનનીય એકલ ન્યાયાધીશે આ નિરીક્ષણ કરવામાં યોગ્યતા દાખવી હતી કે આ આધાર પર પણ ઓ.એન.જી.સી.ને, અધિનિયમની કલમ પરલ સાથે કલમ પરલએ વાંચવામાં આવે તે મુજબ નિર્ધારિત કાયદેસરની યોજનાના પ્રકાશમાં, સુરક્ષિત લેણદારો ઉપર અગ્રતા માંગવાની પરવાનગી આપી શકાય નહિ. જો ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત લેણદાર તરીકે માનવામાં આવે તો પણ, સૌપ્રથમ ઓ.એન.જી.સી.એ પોતાની સુરક્ષા પરથી પ્રાપ્ત થતી વસૂલીમાંથી કામદારોના હિસ્સાની મર્યાદા સુધી સમપ્રમાણ હકભાર સ્વીકારવો પડશે અને ત્યારબાદ જ ઓ.એન.જી.સી.ને, પોતાની સુરક્ષા પરથી પ્રાપ્ત થતી રકમમાંથી કામદારોનો હિસ્સો જેટલો ભાગ ઓ.એન.જી.સી.એ છોડ્યો હોય તે મર્યાદા સુધી દાવો કરવાની પાત્રતા રહેશે અને ત્યારબાદ જ ઓ.એન.જી.સી.ને, પોતાની સુરક્ષા પરથી પ્રાપ્ત કરાયેલ રકમમાંથી કામદારોના હિસ્સા રૂપે ઓ.એન.જી.સી.એ જે ભાગ છોડ્યો હોય તે હદ સુધી દાવો કરવાની પાત્રતા રહેશે.

૧૧.૧૦ એ નોંધવું યોગ્ય છે કે વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી કમલ ત્રિવેદીએ માત્ર વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના ચુકાદા પર પ્રહાર કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો નથી, પરંતુ તેમણે એવું પણ રજૂ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે કે

માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાને ધ્યાનમાં લેતાં ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં સુરક્ષા સર્જાઈ છે અને તેથી ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત લેણદાર તરીકે માનવામાં આવી શકે. તેમણે રજૂ કર્યું કે આ કેસમાં ઓ.એન.જી.સી.એ વિસર્જનના આદેશથી ઘણાં પહેલાં ગેસ પુરો પાડ્યો હતો અને તેથી સુરક્ષા સર્જતો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતનો વૈધ આદેશ અસ્તિત્વમાં છે. તેથી, લિક્વિડેટરે પ્રથમ ઓ.એન.જી.સી.ની સમગ્ર રકમ ચૂકવવી જોઈએ અને ત્યારબાદ જો કંઈ બાકી રહે તો તે સુરક્ષિત લેણદારો અને કામદારોને આપવામાં આવે. જોકે, ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિએશન (ઉપરોક્ત)ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પછી વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે જ્યારે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતનો ઓ.એન.જી.સી.ના પક્ષમાં ચુકાદો વર્ષ ૧૯૯૦માં આપવામાં આવ્યો હતો, ત્યારે ઓ.એન.જી.સી.ને હુકમનામાધારક તરીકે ગણવી શકાય અને અદાલતના આદેશોથી સર્જાયેલી સુરક્ષાને આધારે તેને સુરક્ષિત લેણદાર તરીકે માનવામાં આવી શકે. વૈકલ્પિક રીતે, વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું છે કે ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિએશન (ઉપરોક્ત)ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું ઠરાવ્યું છે કે ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં સુરક્ષા સર્જાઈ હોય તો પણ તે કંપની અધિનિયમની કલમ ૫૨૯ અને ૫૨૯એને આધિન માનીને વાંચવી પડશે, એટલે કે ઓ.એન.જી.સી.ને કામદારો સાથે સમાન હિસ્સામાં

ચૂકવણી થવી જોઈએ. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું કે અન્ય પ્રતિવાદીઓએ એવું જણાવ્યું છે કે ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત લેણદાર તરીકે પણ ગણાવી શકાય નહીં, કારણ કે કંપની દ્વારા ઓ.એન.જી.સી.ના હિતમાં કોઈ સુરક્ષા સર્જવામાં આવી નથી અને કોઈ લેખિત કરાર નથી, ગીરવે, ચાર્જ અથવા લિયન જેવો કોઈ દસ્તાવેજ પણ અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો નથી અને ચાર્જ સર્જાયો હોય તો પણ તે નોંધાયેલો નથી; તેથી તેમણે વૈકલ્પિક રજૂઆત કરી છે કે બેન્કરપ્ટ એક્ટ તથા તે બાબતના આધારરૂપ કેટલાક ઉદ્દેખિત ચુકાદાઓના પ્રકાશમાં તેઓ સુરક્ષિત લેણદાર છે.

૧૧.૧૧ નોંધપોથી પરથી એવું જણાય છે કે ઓ.એન.જી.સી. એ વિસર્જન કાર્યવાહીથી બહાર રહેવા અને તેની સુરક્ષા સાકાર કરવાનો વિકલ્પ પસંદ કર્યો છે તે દર્શાવે તેવી નોંધપોથી પર કોઈ સામગ્રી નથી. તેના વિરુદ્ધ, ઓ.એન.જી.સી. એ અધિનિયમની કલમ ૫૨૮(૧) હેઠળ જરૂરી હોય તે મુજબ ઓ.એન.જી.સી. તેની સુરક્ષા ત્યાગવાનો ઇરાદો ધરાવે છે કે નહીં અને પોતાનું દેવું સાબિત કરશે કે નહીં તે દર્શાવ્યા વગર બાકી રહેલા સંપૂર્ણ બાકીદારી દાવા સાથે અદાલતનો આશરો લીધો છે. તેથી એક વિશિષ્ટ પરિસ્થિતિ ઊભી થાય છે જેમાં ઓ.એન.જી.સી. ન તો તેની સુરક્ષા ત્યાગવા તૈયાર અને ઇચ્છુક છે અને ન તો તેની સુરક્ષા

સાકાર કરવાનો વિકલ્પ અપનાવવા તૈયાર છે અને એવો વિકલ્પ અમલમાં મુક્યા પછી કામદારોના હિસ્સાની હદ સુધી કામદારોના હિતમાં સમાનુપાતીય હકનો અમલ કરાવવા માટે સત્તાવાર લિક્વિડેટરને પરવાનગી આપવા તૈયાર છે. અન્ય શબ્દોમાં કહીએ તો, ઓ.એન.જી.સી. ઇચ્છે છે કે કંપની અદાલત તેમજ આ અદાલતની વિભાગીય પીઠ અપીલમાં ઓ.એન.જી.સી. ને અધિનિયમની જોગવાઈઓથી પરે જઈને કાર્ય કરવાની મંજૂરી આપે. જો એવો ઉપક્રમ સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૪૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે સર્વોચ્ચ અદાલત માટે પણ અનુમત્ય ન હોય, તો કોઈ પણ રીતે એવું કહી શકાય નહીં કે કંપની અદાલત પાસે તેવી કોઈ અધિકારિતા હોઈ શકે. કારણ કે સર્વોચ્ચ અદાલત પક્ષકારો વચ્ચે સંપૂર્ણ ન્યાય કરવા માટે સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૪૨ હેઠળ અધિકારિતા વાપરે છે, અને એવું કરતી વખતે સામાન્ય રીતે કોઈ વિષયને નિયંત્રિત કરતી ધારાસભ્ય જોગવાઈને “અડચણો સમતલ કરવા” સિવાય અવગણાવી શકતી નથી. આવી સત્તાઓ આ અદાલત દ્વારા વાપરી શકાતી નથી. સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ, અન્ય ઋણદાતાઓ અને કામદારો તથા ઓ.એન.જી.સી. સંબંધે પ્રાબલ્ય ધરાવતા ધારાસભ્ય અગ્રહક્કના પરસ્પર વિરોધી દાવાઓનું સંતુલન સાધવું આવશ્યક છે. અમે વિદ્વાન વકીલ શ્રી વસાવડાની રજૂઆતો, વિશેષ કરીને (૨૦૦૦) ૭ એસ.સી.સી. ૨૯૧

માં અહેવાલિત એ.પી. સ્ટેટ ફાઇનાન્શિયલ કોર્પોરેશન વિ. સત્તાવાર લિક્વિડેટર મામલાના ચુકાદાનું વિચારણા કર્યું છે અને તે ચુકાદામાંથી એવું જણાય છે કે જો સ્ટેટ ફાઇનાન્શિયલ કોર્પોરેશન્સ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ ની ધારાસભ્ય જોગવાઈ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓ ઉપર પ્રભુત્વ મેળવી શકતી ન હોય, તો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા આદેશોના આધારે ઓ.એન.જી.સી. ને કોઈ ઉચ્ચતર અધિકાર છે એવી ઓ.એન.જી.સી. તરફથી ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલ સ્વીકારવી શક્ય નથી.

૧૧.૧૨ અમે અગાઉ આ કેસના તથ્યો નોંધ્યા છે. એ સાચું છે કે મૂળરૂપે ગ્રાહક સંઘે ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા કરવામાં આવેલા ભાવવધારાને આ અદાલત સમક્ષ અને ત્યારબાદ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ પડકાર્યો હતો. આ વિવાદ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશમાંથી ઉદ્ભવ્યો છે. તે સમયે પ્રતિવાદીનું કર્તવ્ય હતું કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ ખાતરી આપતી વખતે તે દર્શાવે કે કંપનીઓની મિલ્કતો અગાઉથી જ નાણાકીય સંસ્થાઓના હિતમાં ચાર્જ કરાયેલી અથવા ગીરવે મૂકાયેલી હતી. જો ઉક્ત તથ્યો એ નોંધમાં લાવવામાં આવ્યા હોત કે ઓ.એન.જી.સી.ને કેટલાક હક્કો છે, તો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે કેટલાક આદેશો કર્યા હોત. ઓ.એન.જી.સી.એ માનનીય સર્વોચ્ચ

અદાલતનું ધ્યાન દોર્યું નથી અને તેમણે માત્ર સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશો મેળવ્યા છે, પરંતુ અન્ય ઉદ્યોગો, સુરક્ષિત દેનદારો અને કામદારો પણ છે. તે જે હોય તે, જ્યાં સુધી અમારો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી નિઃસંદેહ એવું સાચું છે કે લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપનીના વ્યવસ્થાપને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતને આ જાણ કરવામાં નિષ્ફળતા અને બેદરકારી દર્શાવી કે મિલકતો અગાઉથી જ ચાર્જ કરાયેલી હતી અને વિસર્જનની કાર્યવાહી પણ શરૂ કરવામાં આવી હતી.

૧૧.૧૩ વર્તમાન કેસમાં, અધિનિયમની કલમો પરંતુ અને પરંતુએ ક્યારેય પડકાર હેઠળ અથવા વિચારણામાં નહોતી, કારણ કે સુરક્ષિત લેણદારો કે કામદારો, ઓ.એન.જી.સી. અને તેના ઉપભોક્તાઓ વચ્ચેની કોઈપણ કાર્યવાહી કે સત્તાવાર લિક્વિડેટર અને ઓ.એન.જી.સી. વચ્ચેની કાર્યવાહી પૈકી કોઈમાં પણ પક્ષકાર નહોતા.

૧૧.૧૪ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ઉપરોક્ત આદેશ અને પ્રતિવાદી દ્વારા આપવામાં આવેલ બાંહેધરી પરથી અમારો એવો મત છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશના બળે અપીલકર્તાના પક્ષે સુરક્ષા હિતનું સર્જન થયું છે એવો અપીલકર્તાનો તર્ક સ્વીકારી શકાય તેમ નથી. અમારો એવો મત છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના વિવિધ આદેશો માત્ર

એટલું જ દર્શાવે છે કે ઉપભોક્તાઓ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતની અનુમતિ વિના કોઈપણ અચલ મિલ્કતો પર કોઈ ભાર મૂકશે નહીં, બોજિત કરશે નહીં અથવા હસ્તાંતર કરશે નહીં અને તેઓ અપીલ બાકી રહેતી અવધિ દરમિયાન પુરવઠો કરાવેલા ગેસના ભાવમાં રહેલા તફાવતના કારણે ઊભી થતી અનુક્રમે જવાબદારીઓ, જે અપીલોનો નિકાલ કરતી વખતે અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા આદેશથી નક્કી કરવામાં આવે, તે ચૂકવવા માટે પોતાની અચલ મિલ્કતો ઉપલબ્ધ કરાવશે.

૧૧.૧૫ હવે જે આગલી દલીલ પર અમારે વિચાર કરવો છે તે એ છે કે પ્રતિસાદીએ આપેલ બાંહેધરી, પ્રોવિન્શિયલ ઇન્સોલ્વન્સી અધિનિયમ, ૧૯૫૦ ની કલમ ૨(ઈ) હેઠળના “સુરક્ષિત લેણદાર” ની વ્યાખ્યાને ધ્યાનમાં લેતા, મિલ્કત પર ગીરો, ભારાંકન કે ધારાધિકાર સમાન ગણાશે કે નહીં. સ્વીકાર્ય રીતે, તે ગીરો નથી. હકીકતમાં, આવી બાંહેધરી ગીરો છે કે ભારાંકન છે કે ધારાધિકાર છે તે બાબતે ઓ.એન.જી.સી. તરફથી કોઈ ચોક્કસ રજૂઆત કરવામાં આવી નહોતી. પ્રશ્ન એ છે કે જો તેને ભારાંકન તરીકે ગણવાનું હોય, તો અધિનિયમની કલમ ૧૨૫ હેઠળ તેનું વિશિષ્ટ રીતે નોંધણી કરાવવું આવશ્યક છે; તે ન હોય તો તે લિક્વિડેટર અને કંપનીના કોઈપણ લેણદાર સામે અમાન્ય રહેશે.

૧૧.૧૬ જોકે વિવિધ આદેશો પર ઘણો આધાર મૂકવામાં આવ્યો છે, તેમ છતાં, પ્રકરણના તથ્યોના આધારે અમારું એવું મત છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે એવો ઠરાવ કરવામાં યોગ્યતા દાખવી હતી કે ઓ.એન.જી.સી. એ દર્શાવવામાં નિષ્ફળ ગયું છે કે એવો કોઈ લેખ છે જેના દ્વારા ભારણ સર્જવામાં આવ્યું છે અથવા જેના દ્વારા તે પુરવાર થાય છે, અને તેની વિહિત રીતથી ચકાસેલ નકલ કંપનીઓના રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ નોંધણી માટે, કંપની અધિનિયમ મુજબ જે રીત જરૂરી છે તે રીતે, તેના સર્જનના દિવસાંકથી ૩૦ દિવસની અંદર દાખલ કરવામાં આવી હતી. વિલુપ્તિ પ્રક્રિયામાં કંપની અદાલત તરીકે અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી અદાલત અધિનિયમની જોગવાઈઓ તથા સંબંધિત નિયમોથી બંધાયેલ છે. આ પરિસ્થિતિમાં, અમારું એવું મત છે કે ઓ.એન.જી.સી. એ પોતાના હિતમાં કોઈ ભારણ સર્જવામાં આવ્યું હતું અને એવું ભારણ અધિનિયમની જોગવાઈઓ મુજબ જરૂરી રીતે યોગ્યપણે નોંધાયેલ હતું, જેથી ઓ.એન.જી.સી. ને સુરક્ષિત દેવુંદારનો દરજ્જો દાવો કરવાનો હક મળે, એવું કહેવું શક્ય નથી. ૧૧.૧૬અ આગળનો મુદ્દો એ છે કે પ્રતિવાદી અંબિકા મિલ્સ દ્વારા આપવામાં આવેલ બાંહેધરીને લિયન ગણાવી શકાય કે નહીં. આ સંદર્ભે અમે કરાર અધિનિયમની કલમ ૧૭૦ નો ઉલ્લેખ કરીએ છીએ, જેમાં “લિયન” ને નીચે મુજબ દર્શાવવામાં આવ્યું છે: “લિયન તેના મૂળ અર્થમાં એવો અધિકાર છે કે જેના દ્વારા એક

વ્યક્તિ, પોતાની કાયદેસર અને સતત કબજામાં રહેલી અને બીજી વ્યક્તિને સંબંધિત વસ્તુને, કબજામાં રહેલી વ્યક્તિના વર્તમાન અને ઉપાર્જિત દાવાઓ સંતોષાય ત્યાં સુધી પોતાના પાસે રાખી શકે છે. આ મૂળ અર્થમાં તે કાયદા દ્વારા પ્રદાન થાય છે, કરાર દ્વારા નહીં. લિયનનો અધિકાર દાવો કરતી વ્યક્તિ પાસે માલસામાનનો કબજો, તે અધિકારના અમલ પહેલાંથી રહેલો હોવો જોઈએ. તેને બેલીનો લિયન કહેવામાં આવે છે. જો ઉક્ત વ્યક્તિ કબજામાં ન હોય, તો તે અધિકારનો અમલ શક્ય નથી.” ૧૧.૧૬બ કરાર અધિનિયમની કલમ ૧૭૧ હેઠળ બેંકરો, ફેક્ટરો, વ્હાર્ફિંગરો, વકીલો અને પોલિસી દલાલોનો સામાન્ય લિયન પ્રદાન કરવામાં આવેલ છે – સામાન્ય લિયન એ હિસાબોની સામાન્ય બાકી રકમ માટે બીજા વ્યક્તિની મિલ્કત પોતાના પાસે રાખવાનો અધિકાર છે; પરંતુ વિશિષ્ટ લિયન એ માત્ર એટલા હેતુસર તેને પોતાના પાસે રાખવાનો અધિકાર છે કે અટકાવેલ તે જ મિલ્કત પર લગાવેલ મજૂરી અથવા થયેલા ખર્ચની વસૂલાત થઈ શકે. (સંદર્ભ: મુદ્દા ઓન ઇન્ડિયન કોન્ટ્રાક્ટ એક્ટ – ૧૨મી આવૃત્તિ, પાનું ૧૮૯૨) ૧૧.૧૬ક કરાર અધિનિયમની કલમ ૧૭૧ હેઠળ બેંકરો અને અન્યનો સામાન્ય લિયન પ્રદાન કરવામાં આવ્યો છે. સામાન્ય લિયન લિયનધારકને ચૂકવણી ન થાય ત્યાં સુધી માલસામાન પોતાના પાસે રાખવાનો અધિકાર આપે છે. બેંકરનો લિયન યોગ્ય રીતે માત્ર એવી વસ્તુઓ પર જ

ઉદ્ભવી શકે જે ગ્રાહકની માલિકીની હોય પરંતુ જે બેંક પાસે સુરક્ષા તરીકે રાખવામાં આવી હોય. ઓ.એન.જી.સી. ન તો બેલી છે અને ન જ તે કરાર અધિનિયમની કલમ ૧૭૧ હેઠળ વર્ણવાયેલ સામાન્ય લિયનધારકની શ્રેણીમાં આવે છે.

૧૧.૧૭ ધારણાધિકારના કાયદા – [માલના વેચાણ અધિનિયમની કલમ ૪૯ ધારણાધિકારના સમાપન બાબતે જોગવાઈ કરે છે] – માલના વેચાણ અધિનિયમનો અધ્યાય ૫ – કલમ ૪૫ “અવેતન વેચનાર” ની વ્યાખ્યા આપે છે. કલમ ૪૬ અવેતન વેચનારના અધિકારો માટે જોગવાઈ કરે છે, જેમાં એવું નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે કે માલનો અવેતન વેચનાર, જ્યાં સુધી માલ તેના કબજામાં હોય ત્યાં સુધી કિંમત માટે તે માલ પર ધારણાધિકાર ધરાવે છે, અને ખરીદદારની દેવાળીયાપણાની સ્થિતિમાં, માલનો કબજો છોડી દીધા પછી પરિવહન દરમિયાન તે માલ રોકી રાખવાનો અધિકાર ધરાવે છે; તેમજ આ અધિનિયમ દ્વારા મર્યાદિત પુનર્વિક્રય કરવાનો અધિકાર ધરાવે છે. કલમ ૪૭ વેચનારના ધારણાધિકાર માટે જોગવાઈ કરે છે. કલમ ૪૯ ધારણાધિકારના સમાપન બાબતે જોગવાઈ કરે છે, જે નીચે મુજબ છે:—“૪૯(૧) માલનો અવેતન વેચનાર તે માલ પરનો પોતાનો ધારણાધિકાર ગુમાવે છે – (એ) જ્યારે તે માલ ખરીદદારને મોકલવા

હેતુથી કોઈ વાહક અથવા અન્ય બેલીને માલની સોંપણી કરે અને માલના નિકાલનો અધિકાર અનામત રાખ્યો ન હોય;

(બી) જ્યારે ખરીદદારે અથવા તેના એજન્ટે માલ પર કાયદેસર કબજો મેળવે; [સી] તેના પરિત્યાગ દ્વારા.

(૨) માલ પર હકબંધી ધરાવતા, પરંતુ માલની કિંમત પ્રાપ્ત ન કરનાર વેચનાર, માત્ર એટલા કારણસર કે તેણે માલની કિંમત માટે ડિકી મેળવી છે, તેની હકબંધી ગુમાવતો નથી.” (સંદર્ભ: પોલોક એન્ડ મુલ્લા, સેલ ઓફ ગુડ્સ એક્ટ, ૬મી આવૃત્તિ, પ્રકરણ ૫, પાનું ૩૨૭, સંબંધિત પાનું ૩૪૨)

“લિયનનો લોપ – વેચનારનો લિયન કબજા પર આધારિત હોય છે; તેથી ‘જ્યારે વેચનાર વેચાણના કરાર હેઠળ ખરીદનારને કબજો સોંપી દે છે, ત્યારે માલ ઉપરના તેના બધા હકો સંપૂર્ણપણે સમાપ્ત થઈ જાય છે; તેને કિંમતની વસૂલાત એવી જ રીતે કરવી પડે જેમ તે અન્ય કોઈ દેવાંની વસૂલાત કરે, અને વેચાયેલા માલ પર હવે તેને અન્ય કોઈપણ લેન્ડારના હકો કરતાં શ્રેષ્ઠ એવો કોઈ દાવો રહેતો નથી. કબજાનું વિતરણ અને સ્વીકાર વેચાણને પૂર્ણ કરે છે, અને વેચાયેલી વસ્તુઓમાં ખરીદનારને માલિકી અને કબજાના સંપૂર્ણ, નિર્વિવાદ અને અપરાજેય હકો આપે છે, ભલે કિંમત ચૂકવવામાં આવી ન હોય અને ખરીદનાર

દેવાળિયો હોય, જો કે, ખરેખર સમગ્ર વ્યવહાર વાસ્તવિક કપટથી દૂષિત ન થયો હોય'. (બ્લેકબર્ન ઓન સેલ, તૃતીય આવૃત્તિ, પૃષ્ઠ ૩૪૧). બેન્જામિને એવો મત વ્યક્ત કર્યો હતો કે:

જ્યારે મિલકતનું હસ્તાંતરણ થઈ ગયું હોય અને માલ ખરીદદારના વાસ્તવિક કબજામાં પહોંચી ગયો હોય, ત્યારે વેચનારનો એકમાત્ર ઉપાય વ્યક્તિગત કાર્યવાહી દ્વારા જ રહે છે. તે એવા અન્ય કોઈપણ લેણાદારની સ્થિતિમાં રહે છે, જેને ખરીદદાર તરફથી દેવું બાકી હોવું શક્ય હોય; વેચનાર તરીકે તેના પક્ષે રહેલા બધા વિશેષ ઉપાયો સમાપ્ત થઈ જાય છે. (બેન્જામિન ઓન સેલ ઓફ પર્સનલ પ્રોપર્ટી, આઠમી આવૃત્તિ, પૃષ્ઠ ૮૨૯)" (પોલોક એન્ડ મુક્ષા સેલ ઓફ ગુડ્સ એક્ટ, ૬ઠ્ઠી આવૃત્તિ, પ્રકરણ ૫, પૃષ્ઠ ૩૨૭ સંબંધિત પૃષ્ઠ ૩૪૩ સંદર્ભે)

૧૧.૧૮ હવે અમે "સુરક્ષિત ઋણાદાતા"નો અર્થ શું થાય છે તે પણ વિચારીએ છીએ.

૧૧.૧૯ સ્કોટ્સ કાયદામાં સુરક્ષિત લેણદાર એવો હોય છે, જે મિલકત ઉપર માન્ય નિશ્ચિત સુરક્ષા હક, ફ્લોટિંગ ચાર્જ, ધારણહક, અથવા હાઈપોથેકેશન (કબજો વિના ઊભો થતો દૈનિક જંગમ માલમત્તા ઉપરનો સુરક્ષા હકનો મર્યાદિત અને અપવાદરૂપ વર્ગ) ધરાવે છે. સુરક્ષિત

લેણદારોને સામાન્ય રીતે સંબંધિત મિલકત ઉપર લિક્વિડેટર કરતાં શ્રેષ્ઠ હકો હોય છે (૧૯૮૬ નિયમ ૪.૬૬(૬)(એ)), પરંતુ જો આવા લેણદારો કોઈ બિનસુરક્ષિત બાકી રકમ માટે દાવો રજૂ કરવા માંગતા હોય, તો લિક્વિડેશનમાં તેમના દાવામાંથી તેમની સુરક્ષાઓનું મૂલ્યાંકન કરીને તે કપાત કરવી પડે, અને લેણદાર બાકી રકમથી વધુનો દાવો કરી શકતો નથી.” (જુઓ: સ્કોટલેન્ડમાં વિનિંગ અપ, પ્રકરણ ૯૦, પરા ૯૦-૫૧, પાલ્મર' કંપની કાયદો, ૨જીમી આવૃત્તિ, પાનું ૧૫૮૫, સી.એમ. શિમટથોફ દ્વારા)

૧૧.૨૦ ઇંગ્લેન્ડના હેલ્સબરીઝ લો, ૪થી આવૃત્તિ, પૃષ્ઠ ૭૨૯ પર પરા ૧૨૭૬, ખંડ ૭, કંપનીઓમાં, દીવાલિયાપણાના નિયમોના અમલ સંબંધે આ મુજબ સમજાવવામાં આવ્યું છે:

૧૧.૨૧ “બેન્કરપ્ટ કંપનીના સમાપનમાં સુરક્ષિત અને અસુરક્ષિત લેણદારોના અનુરૂપ હકો, સાબિત કરી શકાય તેવા દેવા તથા વાર્ષિક ભથ્થાઓ અને ભાવિ તથા શરતી જવાબદારીઓનું મૂલ્યાંકન, દેવાળીયાપણાના કાયદા હેઠળ તે સમયે અમલમાં રહેલા તે જ નિયમો દ્વારા નિયંત્રિત થાય છે, જે દેવાળિયા જાહેર કરાયેલા વ્યક્તિઓની મિલકતોના સંબંધમાં લાગુ પડે છે (કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૪૮, કલમ

૩૧૭, જેમાં મૂળરૂપે સર્વોચ્ચ અદાલત ઓફ જ્યુડિકેયર એક્ટ ૧૮૭૫, કલમ ૧૦ માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓનું પુનઃઅધિનિયમીકરણ કરવામાં આવ્યું છે).

૧૧.૨૨ હેલ્સબરીઝ લોઝ ઓફ ઇંગ્લેન્ડ, જમી આવૃત્તિ, સુરક્ષિત લેણદારોની સ્થિતિ અંગેનો પરિચ્છેદ ૧૨૯૯, પાનું ૭૪૧ આ રીતે આપવામાં આવ્યો છે:

૧૧.૨૩ “સુરક્ષિત દેવુંદારને કશી બાબત સાબિત કરવાની આવશ્યકતા નથી, પરંતુ તે પોતાની સુરક્ષા પર આધાર રાખી શકે છે. તે વિસર્જન પહેલાં તેને ઉપલબ્ધ રહેલ ઉપાયોને આગળ ધપી શકે છે. જો દેવાળિયા કંપનીનો કોઈ સુરક્ષિત દેવુંદાર પોતાના દેવા માટે પુરાવો આપે, તો સુરક્ષિત દેવુંદારો દ્વારા રજૂ થતા પુરાવાઓને લગતા દેવાળાપણાના નિયમો લાગુ પડે છે.”

૧૧.૨૩એ “સુરક્ષિત દેવુંદારો – જે દેવુંદારે પોતાના દેવા માટેની સુરક્ષા રૂપે કંપનીની સંપત્તિ પર ગિરવે, ભારણ અથવા ગીરો હક ધરાવતો હોય, તે નીચે મુજબ પૈકી કોઈ એક માર્ગ અપનાવી શકે છે: (એ) પોતાની સુરક્ષાને આધીન એવી સંપત્તિ વેચી શકે અને પ્રાપ્ત થયેલી રકમ કપાત

કર્ચા પછી પોતાના દેવાના બાકીના હિસ્સા માટે વિસર્જન પ્રક્રિયામાં પુરાવો આપી શકે, અથવા

(બી) પોતાની જામીનગીરી લિક્વિડેટરને સોંપી દે અને પોતાની સંપૂર્ણ દેવાની રકમ માટે બિનસુરક્ષિત લેણદાર તરીકે દાવો સાબિત કરે, અથવા [સી] પોતાની જામીનગીરીને આધીન મિલકતનું મૂલ્ય અંદાજે અને અંદાજિત મૂલ્ય કપાત કર્યા પછી પોતાની દેવાની બાકી રકમ માટે દાવો સાબિત કરે, અથવા

(ડી) તેની જામીનગીરી પર આધાર રાખવો અને સમાપન કાર્યવાહીમાં પોતાનો દાવો સાબિત ન કરવો.

(સંદર્ભ: પેનિંગટનની કંપની કાયદો, પમી આવૃત્તિ, પાનું ૯૪૧)

૧૧.૨૩બી “આ રીતે સુસ્થાપિત છે કે એકવાર વિલોપનનો આદેશ આપવામાં આવે પછી કંપનીનું ઉપક્રમ અને તેની સંપત્તિઓ લિક્વિડેટરના નિયંત્રણ હેઠળ જાય છે, જેની કાયદેસરની ફરજ તે સંપત્તિઓનું સાકારીકરણ કરવાની અને વેચાણથી પ્રાપ્ત થતી રકમમાંથી તેના ઋણદાતાઓને ચુકવણી કરવાની છે. આવા ઋણદાતાઓને એવો આદેશ પસાર થતાં જ સંપત્તિઓનું સાકારીકરણ કરીને તેમની વચ્ચે

સમાન પ્રમાણમાં વહેંચણી કરાવવાનો અધિકાર પ્રાપ્ત થાય છે. ત્યારબાદ કોઈ નવા અધિકારો સર્જી શકાતા નથી અને કોઈ અધૂરા અધિકારો પૂર્ણ કરી શકાતા નથી, કારણ કે એવું કરવું ઋણદાતાઓના તે અધિકારના વિરુદ્ધ થશે કે સંપત્તિઓમાંથી પ્રાપ્ત થતી રકમ તેમની વચ્ચે સમાન પ્રમાણમાં વહેંચવામાં આવે. પરંતુ શ્રી સેનની દલીલ એવી હતી કે અપીલકર્તાઓએ યોજનાના આધારે બીજા ગીરવેનો એક નિશ્ચિત અધિકાર પ્રાપ્ત કર્યો હતો, જેને અદાલત વિલોપનનો આદેશ આપીને રદબાતલ કરી શકતી નહોતી. અમે આ દલીલ સ્વીકારી શકતા નથી, કારણ કે યોજનાએ એવો કોઈ અધિકાર નિહિત કર્યો નહોતો. યોજનામાં જે જોગવાઈ હતી તે એટલી કે કંપની બીજા ગીરવેનું અમલીકરણ કરવા સંમત થવાના પ્રતિજ્ઞરૂપે અપીલકર્તાઓ અને અન્ય અનુસૂચિ “બી” ના ઋણદાતાઓએ તેમને બાકી રહેલા દેવાનો પરતફેરો યોજનામાં અને ૧૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૫ ના કરારમાં નિર્ધારિત રીત મુજબ સ્વીકારવા સંમતિ આપી હતી. કંપની ગીરવેનું અમલીકરણ કરવામાં નિષ્ફળ જતા પરતફેરો મુલતવી રાખવા માટેનું પ્રતિજ્ઞ નિષ્ફળ ગયું અને તે ઋણદાતાઓને બાકી રકમ તરત જ ચુકવાપાત્ર બની ગઈ. એવું કહેવું પણ યોગ્ય નથી કે યોજનાએ તે ઋણદાતાઓને કોઈ અગ્રતા આપી હતી. આવી અગ્રતા તો માત્ર ગીરવેના અમલીકરણથી જ ઊભી થઈ શકતી, જેના પરિણામે તેઓ સુરક્ષિત ઋણદાતા બનત.”

(સંદર્ભ: મેસર્સ જે.કે. (બોમ્બે) પ્રાઇવેટ લિ. વિ. ન્યૂ કાઇઝર-આઇ-હિન્દ એસપી. એન્ડ વીલ્જી. કો. એ.આઇ.આર. ૧૯૭૦ એસસી ૧૦૪૧- પાનું ૧૦૫૮ - ફરો નં. ૩૯)

૧૧.૨૪ કંપનીના વિલય પછી ઋણદાતાની સ્થિતિ પર શું અસર થાય છે - “એવું બની શકે કે વિલયની કાર્યવાહી શરૂ થાય તે પહેલાં, જો કોઈ ઋણદાતાએ મિલકત જપ્ત કરી હોય, તેને અદાલતી હરાજમાં મૂકી હોય, તેનું વેચાણ કરાવ્યું હોય અને પોતાની દેવાની વસૂલી કરી લીધી હોય, તો ત્યારબાદ કંઈ વધુ કરી શકાય તેમ ન રહે, સિવાય કે કોઈ વિશ્વાસપ્રદ સ્વરૂપના તથ્યો દ્વારા એવું દર્શાવી શકાય કે તે એવી ચૂકવણી હતી, જે વિલયની કાર્યવાહી શરૂ થયાની તારીખથી છ મહિનાની અંદર કરાયેલ કપટી પ્રાધાન્યની ચૂકવણી હતી, અથવા જો મામલો કલમ ૫૩૧એની મર્યાદામાં આવતો હોય તો વિલય શરૂ થયાની તારીખથી એક વર્ષની અંદર કરાયેલ હતી. પરંતુ જ્યારે કોઈ હુકમાધીન ઋણદાતાએ કંપનીની મિલકત જપ્ત કરી હોય અને તે પછી એવા હુકમાધીન ઋણદાતાએ કોઈ વધુ પગલું લીધા વિના વિલયનો આદેશ કરવામાં આવે, ત્યારે તે નિશ્ચિતરૂપે અન્ય કોઈ બિનસુરક્ષિત ઋણદાતા જેવો જ બિનસુરક્ષિત ઋણદાતા ગણાશે, જેણે ન તો દાવો દાખલ કર્યો હોય, ન ડિકી પ્રાપ્ત કરી હોય અને ન મિલકત જપ્ત કરી હોય.” (સંદર્ભ: અનંતા મિલ્સ લિ. વિ.

સિટી ડેપ્યુટી કલેક્ટર, ૪૨ કોમ. કેસિસ ૪૭૬ માં અહેવાલિત, જેમાં આ અદાલતે (કોરમ: ડી.એ. દેસાઈ, જ.) પૃષ્ઠ ૪૮૩-૪૮૪ પર આ રીતે અવલોકન કર્યું છે)

૧૧.૨૫ એક્ટસ ક્યુરીએ નેમિનેમ ગ્રાવાબિટ – અદાલતનું કૃત્ય કોઈ મનુષ્યને નુકસાન પહોંચાડશે નહીં. આ સૂત્ર “ન્યાય અને સુબુદ્ધિ પર આધારિત છે; અને કાયદાના પ્રશાસનમાં સલામત અને નિશ્ચિત માર્ગદર્શન આપે છે”. તેના બળે, જ્યાં અદાલતમાં કામકાજની બહુલતાને કારણે, અથવા પ્રશ્નની જટિલતાને કારણે ચુકાદા માટે, કોઈ મામલો દલીલ માટે મુલતવી રહે છે, ત્યાં તે વિલંબથી પક્ષકારને હાનિ થવી ન જોઈએ, પરંતુ કેસમાં ન્યાય સુનિશ્ચિત કરવા માટે તેને પૂર્વપ્રભાવી રીતે પોતાનો ચુકાદો નોંધાવવાની મંજૂરી અપાવવી જોઈએ; અને તેથી, જો કાર્યવાહીનો કોઈ એક પક્ષકાર ક્યુરિયા એડવિસારી વલ્ટ દરમ્યાન મૃત્યુ પામે, તો નન્ક પ્રો ટન્ક ચુકાદો નોંધાવી શકાય, કારણ કે વિલંબ અદાલતનું કૃત્ય છે, જેના માટે કોઈપણ પક્ષકારને ભોગવવું ન જોઈએ. (રી: બ્રૂમ્સ લીગલ મેકિસમ્સ, ૧૦મી આવૃત્તિ, ધ મોડ ઓફ એડમિનિસ્ટરિંગ જસ્ટિસ, પાનું ૭૩)

૧૧.૨૬ બેંકો તરફથી હાજર વિદ્વાન વકીલે (૨૦૦૦) ૪ એસ.સી.સી. ૪૦૬ માં અહેવાલિત અલાહાબાદ બેંક વિ. કેનેરા બેંક અને અન્યના મામલામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના માનનીય ચુકાદા પર આધાર મૂક્યો છે, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે કંપનીઝ અધિનિયમ અને ડી.આર.ટી. અધિનિયમની જોગવાઈઓ પર વિચારણા કરીને કલમ પરલએની જોગવાઈઓ સંબંધે કેટલીક નોંધો કરી છે. તેમ છતાં, આ તબક્કે અમારે (૨૦૦૫) ૫ એસ.સી.સી. ૭૫ માં અહેવાલિત આંધ્રા બેંક વિ. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરના મામલામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના ચુકાદાને ધ્યાનમાં લેવો આવશ્યક છે, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે કંપનીઝ અધિનિયમની કલમો પરલ-એ, પરલ અને ૪૪૬ ની જોગવાઈઓ તથા “કામદારોની બાકીદારી” અને સુરક્ષિત દેણદારોને બાકી દેવું વચ્ચેની પરસ્પર અગ્રતા પર વિચારણા કરીને, તેમજ અલાહાબાદ બેંક વિ. કેનેરા બેંક (ઉપરોક્ત) માં પોતાના અગાઉના ચુકાદાને પણ ધ્યાનમાં લઈને, પૃષ્ઠ ૮૬-૮૭ પરના ફકરા નં. ૨૩ માં નીચે મુજબ સમજાવ્યું છે: “કલમ પરલએની ભાષા પણ સ્પષ્ટ અને નિર્વિવાદ છે, જેના અર્થ મુજબ કામદારોની બાકીદારી અથવા સુરક્ષિત દેણદારોને બાકી દેવું, જેટલી હદ સુધી આવી બાકીદારી કલમ પરલ ની ઉપકલમ (૧) ના પરંતુકની ખંડ [સી] હેઠળ આવી બાકીદારી સાથે સમપ્રમાણે હોય, તે તમામ અન્ય દેવાઓ કરતાં અગ્રતા પામશે. એકવાર કલમ પરલ ની ઉપકલમ (૧) ના

પરંતુક [સી] મુજબ કામદારોનો હિસ્સો નિર્ધારિત થઈ જાય, ત્યારબાદ નિર્વિવાદ રીતે કામદારો તેમજ સુરક્ષિત લેણદારોના દાવાઓનું ચુકવણી કલમ ૫૨૯-એ મુજબ કરવું પડશે”.

૧૧.૨૭ અલ્હાબાદ બેંક (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આપેલા પોતાના ચુકાદાનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પૃષ્ઠ ૮૭-૮૮ પરના અનુચ્છેદ નં. ૨૪, ૨૫ અને ૨૬ માં વધુમાં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે: “અનુચ્છેદ ૨૪ – આ અદાલતે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે સુરક્ષિત લેણદારે સુરક્ષા સંપત્તિમાંથી કામદારોના હિસ્સા તરફ જેટલું નુકસાન ભોગવ્યું હોય, તેટલી જ રકમનો દાવો તે એવા અસુરક્ષિત લેણદારો કરતાં અગ્રતા સાથે કરી શકે છે, અન્ય લેણદારો દ્વારા વસૂલ કરાયેલ રકમમાંથી, જેઓની રકમ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જમા છે. અનુચ્છેદ ૨૫ – તેમ છતાં, મુદ્દા (૬) નક્કી કરતાં, એવો એક પ્રસંગોપાત અવલોકન કરવામાં આવ્યો હતો કે કલમ ૫૨૯એ(૧)(એ) ને કારણે “કામદારોની બાકી રકમ” ને સુરક્ષિત તથા અસુરક્ષિત એમ તમામ અન્ય લેણદારો ઉપર અગ્રતા પ્રાપ્ત છે. એવો પ્રશ્ન તે કેસમાં ઉદ્ભવ્યો જ નહોતો, કારણ કે અલ્હાબાદ બેંક નિર્વિવાદ રીતે અસુરક્ષિત લેણદાર હતી. અનુચ્છેદ ૨૬ – તેથી, ત્યાંની હકીકતી પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખતાં આપું અવલોકન કરવું ન તો આવશ્યક હતું અને ન તો તે કલમ

પરલએ(૧)(એ) માં સમાવાયેલ સ્પષ્ટ અને નિર્વિવાદ ભાષાથી સમર્થન મેળવે છે. તેથી, અલ્હાબાદ બેંક મામલે આ અદાલતનું ઉપરોક્ત હદ સુધીનું નિષ્કર્ષ યોગ્ય કાયદો નિર્ધારિત કરતું નથી, એવું ઠરાવવામાં અમને કોઈ સંકોચ નથી.”

૧૧.૨૮ તે જ બાબતને ધ્યાનમાં લેતાં, ઓ.એન.જી.સી. કોઈપણ લિયન સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયેલ હોવાથી, માત્ર આ કારણસર પણ તેને સુરક્ષિત ઋણદાતા તરીકે ગણવામાં આવી શકતું નથી. જે શબ્દકોશીય અર્થ ઉપર આધાર મુકવામાં આવ્યો છે, તે અથવા તો બેન્કરપ્સી અધિનિયમના સંદર્ભમાં છે અથવા પ્રોવિન્શિયલ ઈન્સોલ્વન્સી અધિનિયમના સંદર્ભમાં છે અને તેથી ફરીથી તે ત્રણ શબ્દો, એટલે કે: ગીરો, પ્રભાર, લિયન, ના સંદર્ભમાં છે, જેઓનું ઉપરોક્ત રીતે અગાઉથી જ પરીક્ષણ કરવામાં આવી ચૂક્યું છે.

૧૧.૨૯ આને ધ્યાનમાં લેતા, એકવાર ઓ.એન.જી.સી.ને સુરક્ષિત લેણદાર નથી એવું માનવામાં આવે, ત્યારે તેને અન્ય લેણદારોને લાગુ પડતી અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર પોતાનો દાવો કરવો પડશે અને તે કોઈ પ્રાધાન્યપૂર્ણ વર્તન માગી શકશે નહીં. સંક્ષેપમાં, ઓ.એન.જી.સી. સુરક્ષિત લેણદારો કરતાં ઉચ્ચ દરજ્જો માગવા હકદાર

નથી અને નોંધ પર ઉપલબ્ધ તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓના પ્રકાશમાં ઓ.એન.જી.સી. સુરક્ષિત લેણદાર પણ નથી. આ માટે અમે ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિએશન (સુપ્રા) ના પ્રકરણમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખીએ છીએ.

૧૧.૩૦ સર્વોચ્ચ અદાલતનો જે ચુકાદો અમે અગાઉ ઉઠ્ઠત કર્યો છે, તેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે વર્કમેન તથા સુરક્ષિત દેવાદારોનો કલમ પરલએ હેઠળનો દાવો, ઓ.એન.જી.સી.નો દાવો કલમ ૫૩૦ હેઠળનો અગ્રતા ધરાવતો દાવો માનવામાં આવે તોય, કલમ ૫૩૦ હેઠળના આવા અગ્રતા દાવા પર પ્રાધાન્ય ધરાવશે. પરિણામે, ઓ.એન.જી.સી.ના દાવાઓનું નિરાકરણ અધિનિયમની કલમો પરલ અને પરલએ અનુસાર કરવાનું રહેશે અને “એઝ વેલ” શબ્દોના ઉપયોગથી એ સૂચિત થાય છે કે, અદાલતે હુકમનામું પસાર કર્યું હોય તેવી સ્થિતિમાં પણ, તે અન્ય દેવાદારોના બાકીના તમામ દાવાઓની જ શ્રેણીમાં આવશે. અંતિમ નિષ્કર્ષમાં જ્યારે સર્વોચ્ચ અદાલતે નોંધ્યું કે ૧૭.૧૦.૧૯૯૭નો આદેશ અધિનિયમની કલમો પરલ અને પરલએની જોગવાઈઓને આધીન રહીને વાંચવાનો રહેશે, ત્યારે તેનો એકમાત્ર અર્થ એ થાય છે કે પ્રથમ પગથિયે સુરક્ષિત દેવાદારોએ અધિનિયમની કલમ પરલ હેઠળ કલ્પાયેલ વિકલ્પનો ઉપયોગ કરવો પડશે; બીજા પગથિયે, સુરક્ષિત દેવાદારો

વિલિંગ અપની પ્રક્રિયાથી બહાર રહેવાનું પસંદ કરે તે સ્થિતિમાં, સત્તાવાર લિક્વિડેટર વર્કમેનના હિસ્સાની હદ સુધી સમહિસ્સેદારી ચાર્જ અમલમાં મૂકશે; અને ત્રીજા પગથિયે, સુરક્ષિત દેવાદારો અધિનિયમની કલમ પરલએ(૧)(બી) ની જોગવાઈઓના બળે અગ્રતા ક્રમે દાવો રજૂ કરવા હકદાર બનશે; અને અંતિમ પગથિયે, હુકમનામા ધારકો સહિત અન્ય દેવાદારોના બાકીના તમામ દાવાઓ, નાણાંની ઉપલબ્ધતાને આધીન રહીને, ચુકવવાના રહેશે.

૧૧.૩૧ ઉપરોક્ત તથ્યો અને કેસની પરિસ્થિતિઓમાં અમારું મંતવ્ય એવું છે કે જો ઓ.એન.જી.સી. સુરક્ષિત ઋણદાર હોત અથવા તેને અન્ય તમામ દાવેદારો, અર્થાત્ સુરક્ષિત ઋણદારો અને કામદારો, કરતાં પ્રાથમિકતા પ્રાપ્ત હોત, તો ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિએશન (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં તા. ૧૨.૪.૨૦૦૪ ના આદેશમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે એવો જાહેરનામો કર્યો હોત, તેના બદલે એવું નિવેદન ન કર્યું હોત કે ઓ.એન.જી.સી.ના દાવા, જો કોઈ હોય, તો અધિનિયમની કલમ પરલ અને પરલએ ની જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં પ્રક્ષિપ્ત કરવા પડશે. ઓ.એન.જી.સી. દ્વારા કરવામાં આવેલ દાવાનો જવાબ વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે પહેલેથી જ આપ્યો છે અને તેથી અમે કોઈ આદેશ આપી શકતા નથી.

૧૧.૩૨ અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે ઓ.એન.જી.સી. અધિનિયમની કલમ ૫૨૯ અને ૫૨૯એની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતાં, ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના આદેશના આધારે સુરક્ષિત લેણદારો અને કામદારોની સરખામણીએ કોઈ પ્રાધાન્ય હક્કનો દાવો કરી શકતું નથી. એવો પ્રાધાન્યનો દાવો, જો તે અધિનિયમની કલમ ૫૩૦ હેઠળ આવતો હોય, તો અધિનિયમની કલમો ૫૨૯ અને ૫૨૯એ હેઠળના સુરક્ષિત લેણદારો અને કામદારોના દાવાઓ પછી આવશે. જો ઓ.એન.જી.સી.નો દાવો અધિનિયમની કલમ ૫૩૦ હેઠળ પ્રાધાન્યનો હોવાનું સાબિત ન થાય, તો ઓ.એન.જી.સી., તેના પોતાના કહેવા મુજબ, હુકમનામાધારક હોવાથી, અન્ય તમામ લેણદારોના દાવાઓ સાથે તેનો પણ વિચારણા માટે સમાવેશ થશે.

૧૧.૩૩ ઉપરોક્ત તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લેતા, આ અદાલત સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવેલી કંપની અરજી નં. ૪૪૫/૨૦૦૦, કંપની અરજીપત્ર નં. ૧૨૧/૧૯૯૫માં, જેમાં આ અદાલત પ્રતિવાદીને અરજદાર ઓ.એન.જી.સી.ને મેસર્સ અંબિકા મિલ્સ કંપની લિમિટેડ (લિક્વિડેશનમાં) ને પૂરા પાડવામાં આવેલા પ્રાકૃતિક ગેસ બદલ રૂપિયા ૧૭૯૯.૩૬૭ લાખની બાકી રકમ, તારીખ ૨૮.૨.૧૯૯૮ મુજબ, તથા તેના પર ચુકવણીની તારીખ

સુધી/વસૂલીની તારીખ સુધીનો વધુ વ્યાજ ચૂકવવાનો નિર્દેશ કરે તેવી પ્રાર્થના કરવામાં આવી છે, તે આ તબક્કે, અર્થાત્ અધિનિયમની કલમો પરત અને પરતએ હેઠળ સુરક્ષિત ઋણદાતાઓ અને કામદારોના દાવાઓની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થાય તે પહેલાં, મંજૂર કરી શકાતી નથી. નોંધપોથી પરથી એવું જણાય છે કે ઓ.એન.જી.સી. સત્તાવાર લિક્વિડેટર સમક્ષ કોઈ દાવો દાખલ કરવા ઈચ્છતું નહોતું; ઓ.એન.જી.સી.ને કાયદા મુજબ પોતાનો દાવો રજૂ કરવાનો અને લિક્વિડેશનમાં રહેલી કંપનીના અન્ય ઋણદાતાઓના દાવાઓ જ્યારે તે સમયે ઉપલબ્ધ હોઈ શકે તેવી રકમના વિતરણ અંગે વિચારણા માટે હાથ ધરવામાં આવે ત્યારે પોતાની દાવાની સંતોષપ્રાપ્તિ માંગવાનો અધિકાર ખુલ્લો રહેશે.

૧૧.૩૪ અમે નોંધેલા પ્રસ્તુત દલીલોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારે એ વિચારવું પડે છે કે સુરક્ષિત દેણદારોની વ્યાખ્યા શું છે અને શું ઓ.એન.જી.સી. “સુરક્ષિત દેણદારો” શબ્દસમૂહની અંદર આવે છે કે નહીં.

૧૧.૩૫ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશો તથા અભિલેખ પર રહેલા તથ્યોનું કુલ પરિણામ નીચે મુજબ છે:

(૧) એવો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે ઓ.એન.જી.સી.ની બાકી રકમનું પ્રથમ ચૂકવણું કરવામાં આવે અને આ ચૂકવણી સુરક્ષિત કરવા માટે વધુ કોઈ નિર્દેશ આપવામાં આવતો નથી, સંભાવિત રીતે એ કારણે કે અંબિકા મિલ્સની સ્થાવર મિલ્કતો અગાઉના સમયબિંદુએ બેંકોના પક્ષે ભારિત કરવામાં આવી હતી તે હકીકત માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ધ્યાન પર લાવવામાં આવી હતી.

(૨) એમ્બિકા મિલ્સ દ્વારા કોઈપણ વધુ બોજો ઊભો ન કરવા અથવા અચલ સંપત્તિઓનું હસ્તાંતરણ ન કરવા બાબતે આપવામાં આવેલ બાંધકામ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્વીકારી છે.

(૩) માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ૧૭.૧૦.૧૯૯૭ના રોજ પસાર કરેલો આદેશ, ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિએશન (ઉપરોક્ત) કેસના ચુકાદાને ધ્યાનમાં લેતાં, કંપનીઝ અધિનિયમની કલમ ૫૨૯ અને ૫૨૯અની જોગવાઈઓને આધીન રહીને વાંચવાનો છે.

૧૧.૩૬ નિર્વિવાદ રીતે, ઓ.એન.જી.સી.ની બાકી રકમની સુરક્ષા માટે અંબિકા મિલ્સની મિલ્કતો પર કોઈ ભારણ સજા ચેલું નથી. ઉપરોક્ત ઉદ્દેશિત બાંહેધરી આપવાથી આવા કોઈ ભારણની રચના થયેલી ગણાવી શકાય નહીં. આવી બાંહેધરી આપવી અને તેનો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સ્વીકાર કરવો માત્ર એટલું જ નિષેધ કરે છે કે

અંબિકા મિલ્સ પોતાની મિલ્કતો પર કોઈ વધુ ભારણ સર્જી શકશે નહીં અથવા તે જનું હસ્તાંતરણ કરી શકશે નહીં.

૧૧.૩૭ બ્લેક્સ લો ડિક્શનરી, ૬મી આવૃત્તિના પાનું ૧૩૫૫ મુજબ, “સિક્યુરિટી” શબ્દ સામાન્ય રીતે એવા દાયિત્વ, ગીરો, ગીર્વો, જમા, હકઅંકુશ વગેરે માટે વપરાય છે, જે દેવાદાર પોતાના દેવાંની ચૂકવણી અથવા તેના પાલનની ખાતરી માટે આપે છે, જેથી મુખ્ય દાયિત્વના નિષ્ફળ જવાની સ્થિતિમાં ઋણદાતાને ઉપયોગમાં લઈ શકાય એવું સાધન ઉપલબ્ધ થાય. અંબિકા મિલ્સ દ્વારા ઓ.એન.જી.સી.ને આવી કોઈ સિક્યુરિટી આપવામાં આવેલ નથી અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પણ તેના કોઈ આદેશ દ્વારા આવી કોઈ સિક્યુરિટી રચી નથી. તેના વિરુદ્ધમાં, ઉપર ઉલ્લેખિત ૧૨.૪.૨૦૦૪ના તેના આદેશ દ્વારા (ટેક્સટાઈલ લેબર એસોસિએશન) (પૂર્વોક્ત), તેણે જણાવ્યું છે કે ઉક્ત આદેશો કંપનીઝ એક્ટની કલમો પરદ અને પરદએના અધિન રહેશે. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, અંબિકા મિલ્સ દ્વારા માત્ર એટલું જ બાંહેધરીપત્ર આપવામાં આવ્યું છે કે તે પોતાની અચલ મિલ્કતો પર વધુ કોઈ ભારણ ઊભું કરશે નહીં. એ વાત ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ કે દરેક ખાતરી ઋણદાતાને સુરક્ષિત ઋણદાતા બનાવતી નથી અને ચૂકવણી કરવાની દરેક વચનબદ્ધતા કોઈ સિક્યુરિટી ઊભી કરતી નથી. જો કોઈ

વ્યક્તિ પ્રતિજ્ઞાપત્ર જારી કરે અને લખિતમાં એ સંમત થાય કે પ્રતિજ્ઞાપત્રની રકમ ચૂકવી દે ત્યાં સુધી તે પોતાની મિલ્કતો તૃતીય પક્ષોના હિતમાં વેચશે નહીં કે અન્ય રીતે તેમાં કોઈ હિત ઊભું કરશે નહીં, તો એટલાથી ઋણદાતા સુરક્ષિત ઋણદાતા બની જતો નથી. હાલનો મામલો પણ એવા જ પ્રકારના મામલા સમાન છે. જવાબ આપવાનો પ્રશ્ન એ છે કે કંપનીઝ એક્ટની કલમો પરદ અને પરદામાં જે સિક્યુરિટીની કલ્પના કરવામાં આવી છે તેવી કોઈ સિક્યુરિટી અસ્તિત્વમાં છે કે નહીં. તેનો સરળ જવાબ એ છે કે આવી કોઈ સિક્યુરિટી નથી. કલમ પરદની જ ભાષા ઉપર ઉદ્ભૂત કરાયેલા બ્લેક્સ લો ડિક્શનરીમાં જણાવેલા પ્રકારની સિક્યુરિટીની જ કલ્પના કરે છે. અંગિકા મિલ્સ દ્વારા કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પણ એવી કોઈ વસ્તુ આપવામાં આવી નથી કે જેના આધારે અંગિકા મિલ્સના દેવાંની ચુકવણી અથવા તેના પાલનની ખાતરી થાય અને મુખ્ય દાયિત્વનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળતા થાય તે સ્થિતિમાં ઓ.એન.જી.સી. તેના પર આધાર રાખી શકે.

૧૧.૩૮ ઉપરોક્ત શબ્દકોશમાં, પાનું ૧૩૫૪ પર, એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે “રક્ષિત લેણદાર” નો અર્થ એવો લેણદાર થાય છે જે પોતાના દેવાના ભરણાંની ચુકવણી માટે ગીરો, આનુષંગિક સુરક્ષા અથવા

ધારાધિકાર જેવી કોઈ વિશેષ આર્થિક બાંહેધરી ધરાવે છે.
ઓ.એન.જી.સી. પાસે અંબિકા મિલ્સ તરફથી આવી કોઈ બાંહેધરી નથી.

૧૨. ઉપરોક્તને ધ્યાનમાં લેતાં, અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા આપવામાં આવેલ તારણ, પહોંચવામાં આવેલ નિષ્કર્ષ અને દર્શાવવામાં આવેલ કારણદર્શન માટે આ અદાલત દ્વારા હસ્તક્ષેપ કરવાની જરૂર નથી, અને તે અનુસાર ખર્ચ બાબતે કોઈ આદેશ કર્યા વિના આ અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ આર.એસ. ગર્ગ)

(ન્યાયમૂર્તિ કે.એમ. મહેતા)

આ ચુકાદો ઉચ્ચાર્યા બાદ, અપીલકર્તા ઓ.એન.જી.સી. તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી અજય આર. મહેતાએ આ અદાલતને વિનંતી કરી કે આ આદેશના અમલ પર આઠ અઠવાડિયાના ગાળાના માટે સ્થગિતી આપવામાં આવે. તેમણે જણાવે છે કે તા.

૧૮.૧૦.૨૦૦૪ ના આદેશ દ્વારા આ અદાલતની ખંડપીઠે, અપીલના પરિણામને આધીન રહી, વિદ્વાન વકીલ દ્વારા સંમત થયેલ મુજબ દરેક કામદારે રૂ. ૨૫૦૦/- ના દરે ચૂકવણી કરવાની શરતે, વિવાદિત આદેશો પર અંતરિમ સ્થગિતી મંજૂર કરી હતી. આ અદાલતની ખંડપીઠ દ્વારા આપવામાં આવેલ તા. ૧૮.૧૦.૨૦૦૪ નો ઉક્ત આદેશ આજથી આઠ અઠવાડિયા સુધી અમલમાં રહેશે.

(ન્યાયમૂર્તિ આર.એસ. ગર્ગ)

(ન્યાયમૂર્તિ કે.એમ. મહેતા)

*The translation of this judgment has been provided by
M/s. Hyperlink E-Solutions Pvt. Ltd.*

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used

for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.